

307.72
พ1795

รายงานการวิจัย

เรื่อง

ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทของรัฐบาล

รอมอง/พิมพ์อักษร
สม. ม.ค. ๒๕๒๘

โดย

ดร. ผดุง อารยะวิญญู

ดร. สุนทร โคตรบรรเทา

ดร. มลิวัดย์ ธรรมแสง

พิมพ์อักษร
๑ ๑๑. ๒๙. ๒๘

1-7-6.ค. 2528

สนับสนุนโครงการโดย

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน สำนักงานนายกรัฐมนตรี

159029

คำนำ

โครงการวิจัยเรื่อง "ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทของรัฐบาล" เป็นโครงการหนึ่งในโครงการวิจัยทั้งหมดหกโครงการ ที่ดำเนินการร่วมกันระหว่างสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน และสมาคมนักเรียนรู้ทุนรัฐบาล โดยได้รับความสนับสนุนทางด้านงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ในปีงบประมาณ 2528

การวิจัยครั้งนี้เริ่มดำเนินการเมื่อต้นปี พ.ศ. 2528 การเก็บข้อมูลภาคสนาม เริ่มในเดือน พฤษภาคม - มิถุนายน การวิจัยได้สิ้นสุดลงในเดือนกันยายน ปีเดียวกัน

คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ที่ปรึกษา คณะอนุกรรมการคณะกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติ ปลัดกระทรวง และกรมที่เกี่ยวข้อง ผู้อำนวยการโครงการ คณะกรรมการพัฒนาจังหวัด คณะกรรมการพัฒนาอำเภอ สภาตำบล ประชาชนในหมู่บ้านกลุ่มตัวอย่าง ผู้เก็บข้อมูล ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่มีส่วนสำคัญในการให้ข้อมูลและมีส่วนช่วยให้โครงการวิจัยนี้ประสบความสำเร็จ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการหาแนวทางในการพัฒนาชนบทให้ก้าวหน้าต่อไป

คณะผู้วิจัย

กันยายน 2528

บทคัดย่อ

เรื่อง ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทของรัฐบาล

จุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบท ขององค์กรตั้งแต่ระดับชาติลงไปจนถึงองค์กรระดับชาวบ้าน เพื่อศึกษาลักษณะการมีส่วนร่วม และการยอมรับของประชาชนในการพัฒนาชนบท ตลอดจนศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วม และการยอมรับของประชาชนในโครงการพัฒนาชนบทของรัฐบาล

การวิจัยครั้งนี้จำกัดขอบเขตอยู่เฉพาะการบริหารการพัฒนาชนบทตามระบบของคณะกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติ (กชช.) และวิเคราะห์ระบบบริหารตามทฤษฎีของ ฮองรี ฟาโยล (Henry Fayol) เท่านั้น

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย คณะอนุกรรมการ กชช. 7 คณะ ปลัดกระทรวง 4 กระทรวงหลัก อธิบดีกรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบท 18 กรม ผู้อำนวยการโครงการ 33 โครงการ คณะกรรมการพัฒนาจังหวัด (กพจ.) แพร์ ขอนแก่น นครราชสีมา และปัตตานี คณะกรรมการพัฒนาอำเภอ (กพอ.) 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอสอง อำเภอวังเงิน จังหวัดแพร่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น อำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา และอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี สภาตำบลและคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล (คปด.) 6 ตำบล จากอำเภอดังกล่าว และประชาชนหมู่บ้านละ 10 คน จาก 6 หมู่บ้านในตำบล 6 ตำบล ที่ได้รับเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบสอบถามทั้งสิ้น 6 ชุด สำหรับคณะกรรมการ กชช. ปลัดกระทรวง - กรม - ผู้อำนวยการ กพจ. กพอ. สภาตำบล - คปด. และประชาชน ตามลำดับ เครื่องมือทุกชุดมีความเที่ยงตรงแบบ Face Validity และมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง .89 - .98 การเก็บข้อมูลใช้วิธีสัมภาษณ์ประกอบแบบสอบถาม ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาคิดเป็นร้อยละ 76

ผลของการศึกษาค้นคว้า สรุปได้ดังนี้

1. องค์การการพัฒนาชนบทในทุกระดับ มีปัญหาในการบริหารในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบระหว่างองค์กรแล้วพบว่า องค์กรในระดับอำเภอและจังหวัดมีปัญหามากกว่าองค์กรในระดับอื่น ส่วนองค์กรในระดับชาติมีปัญหาน้อยกว่าองค์กรในทุกระดับ
2. องค์กรในระดับชาติมีปัญหาในด้านการวางแผนและการประสานงานมากกว่าด้านอื่น ปัญหาที่องค์กรระดับนี้ประสบมากที่สุดคือ โครงการ/แผนงาน ในการพัฒนาชนบทไม่สอดคล้องกัน
3. องค์กรในระดับกระทรวงมีปัญหาในด้านการจัดรูปงานและการวางแผนมากกว่าด้านอื่น ปัญหาที่กระทรวงประสบมากที่สุดคืองบประมาณล่าช้า และไม่เพียงพอ
4. องค์กรในระดับกรมมีปัญหาในด้านการประเมินผลและการประสานงานมากกว่าด้านอื่น ปัญหาที่กรมประสบมากที่สุดคืองบประมาณล่าช้า และไม่เพียงพอ
5. องค์กรในระดับจังหวัด มีปัญหาในด้านการประเมินผล กับด้านการควบคุมและปฏิบัติตามนโยบายมากกว่าด้านอื่น ปัญหาที่องค์กรระดับนี้ประสบมากที่สุดคือ ขั้นตอนในการสั่งงานตั้งแต่ระดับชาติลงมามีมาก ทำให้งานล่าช้า
6. องค์กรในระดับอำเภอมิปัญหาในด้านการวินิจฉัยสั่งการ การวางแผนและการประสานงานมากกว่าด้านอื่น ปัญหาที่องค์กรในระดับนี้ประสบมากที่สุดคือขบวนการทางงบประมาณล่าช้า
7. องค์กรในระดับตำบลมีปัญหาในด้านการวางแผนมากกว่าด้านอื่น ปัญหาที่องค์กรในระดับนี้ประสบมากที่สุดคือขบวนการทางงบประมาณล่าช้า
8. องค์กรในระดับหมู่บ้านมีปัญหาในด้านการวางแผนและการประเมินผลมากกว่าด้านอื่น ปัญหาที่องค์กรในระดับนี้ประสบมากที่สุดคือประชาชนไม่มีบทบาทในการควบคุมโครงการ
9. องค์กรในระดับอำเภอ ระดับจังหวัดในแต่ละภาค มีปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
10. หมู่บ้านดี เค้นมีปัญหาในการพัฒนาชนบทน้อยกว่าหมู่บ้านไม่ดี เค้น

11. ตำบลที่เป็นที่ตั้งหมู่บ้านดี เด่น มีปัญหาในการพัฒนาชนบทน้อยกว่าตำบลที่เป็นที่ตั้งหมู่บ้านไม่ดี เด่น

12. สำหรับลักษณะการมีส่วนร่วมนั้น ประชาชนมีส่วนร่วมในการทำงานและกิจกรรม การพัฒนามากที่สุด รองลงไปเป็นส่วนร่วมในการวางแผน การบำรุงรักษา และการบริจาค สมทบทุนตามลำดับ

13. มูลเหตุของการมีส่วนร่วม ประชาชนส่วนมากเข้าร่วมโครงการพัฒนาเพราะ ได้รับการชักจูงจากเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับหมู่บ้าน

14. การมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้านดี เด่นและหมู่บ้านไม่ดี เด่นแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

15. การมีส่วนร่วมของประชาชน มีความสัมพันธ์กันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติกับการ ยอมรับของประชาชน

16. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาชนบทระดับหมู่บ้าน ได้แก่ระดับการศึกษา ของผู้นำท้องถิ่น ลักษณะความเป็นผู้นำของผู้นำท้องถิ่น ความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้นำท้องถิ่นกับ เจ้าหน้าที่ในระดับอำเภอและจังหวัด ความสนใจของผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในการพัฒนา ชนบท โครงการพัฒนาชนบทที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน และประชาชนยอมรับความ เป็นผู้นำของผู้นำท้องถิ่น

จากผลการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้เสนอวิธีแก้ปัญหาหลายวิธี ซึ่งมีทั้งการแก้ปัญหาใน ระยะสั้นและระยะยาว และรวมไปถึงการเพิ่มอัตรากำลังทางการวางแผน การกระจายอำนาจ ในการตัดสินใจไปสู่องค์กรในส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น การยกเลิกองค์กรที่มีบทบาทน้อยให้ เหลือเฉพาะองค์กรที่จำเป็นจริง ๆ และการศึกษาหารูปแบบการบริหารการพัฒนาชนบทที่มี ประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับสังคมไทย

ABSTRACT

Administrative Problems in Rural Development of the Royal Thai Government

The purpose of this study was to identify administrative problems faced by various levels of rural development administration. The research was aimed at investigating the nature of villagers' participation in government development projects and the relationships between villagers' participation and villagers' satisfaction in the projects.

The study was delimited exclusively on the administrative functions of the National Committee on Rural Development and its mechanism and these administrative problems were analyzed based on Henry Fayol's management Theory.

The samples consisted of members of seven Sub-Committees of the National Committee on Rural Development, four Under-Secretaries of State, eighteen Director-Generals, thirty-three Project Directors, four Provincial Development Committees, five District Development Committees, six Tambol Councils and sixty villagers from six villages. The purposive technique was applied in the selection of the samples for this study.

The research instruments consisted of six questionnaire forms: the first form was for the members of the Sub-Committees of the National Committee on Rural Development, the second for the Under-Secretaries of State, Director-Generals and the Project Directors,

the third for the Provincial Development Committee members, the fourth for the District Development Committee members, the fifth for the Tambol Council members, and the last for the villagers in the selected villages. All forms had acceptable face-validity and reliability, ranging from .89 to .98. Seventy-six percent of the completed questionnaire forms were returned for statistical analyses.

The research yielded the following findings:

1. All hierarchies of rural administration, namely, national, ministerial, departmental, provincial, district and village levels, faced the administrative problems at the moderate level. When compared among the hierarchies, it was found that the provincial and district levels faced more serious problems than those at other levels. In addition, the national level faced fewer problems in administration.

2. The national level, or the Sub-Committees, faced more problems in planning and coordinating than those in other administrative functions. The problem most faced by the Sub-Committees was the coordinating of national development projects.

3. The ministries faced more problems in organizing and planning than those in other functions. The problem most faced at the ministerial level was the delay of budget allocation and budget insufficiency.

4. The departments faced more problems in evaluating and coordinating than those in other functions. The problem most faced at the departmental level was also the delay of budget allocation and budget insufficiency.

5. The provincial bodies faced more problems in evaluating and controlling than those in other functions. The problem most faced at this level was the multi-echelon in executing orders and regulations, which caused inefficiency in administration.

6. The district bodies faced more problems in commanding, planning, and coordinating than those in other functions. The problem most faced at this level was inefficiency in the budget process.

7. The "tambol" bodies faced more planning problems than those in other administrative functions. The problem most faced by the Tambol Councils was inefficiency in the budget process.

8. The village organizations face more problems in evaluating than those other functions. The problem faced by the village administrative body was the insufficient roles of the villagers in controlling the execution of the development projects.

9. The problems faced by the provincial and district bodies concerning administration of rural development were not statistically significant.

10. The villages with a higher degree of success in project implementation faced fewer administrative problems than those with a lower degree of success.

11. The 'tambols' in which the villages with a higher degree of success were located faced fewer administrative problems than those without such villages.

12. The villagers participated more in project implementation than in planning, maintaining and financial contribution to the projects.

13. The villagers participated in government development projects because they were primarily convinced by the government authorities in their assigned villages.

14. The villagers' participation in development projects in the villages with a higher degree of success was not statistically different from that in the villages with a lower degree of success.

15. There was no significant correlation between villagers' participation and satisfaction in the development projects.

16. The following factors were found in significant effect upon the success of the implementation of the government development projects: level of education of the village and 'tambol' leaders, leadership styles of the local leaders, good relationships between local leaders and authorities at the district and provincial levels, the enthusiasm of the local leaders and villagers in joining the development projects, the development projects in line with needs of the villagers, and the villagers' recognition of their leaders.

In accordance with these research findings, various solutions were recommended by the researchers, both short-term and long-term

solutions as follows: adequate and qualified planning personnel, decentralization of power and authority in decision-making process, elimination of unnecessary Sub-Committees, and research projects for seeking rural administrative models most effective and most appropriate for rural Thai society.

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ความเป็นมา	1
	ปัญหาการวิจัย	2
	จุดมุ่งหมายของการวิจัย	3
	ขอบเขตของการวิจัย	3
	สมมุติฐานการวิจัย	4
	นิยามคำที่มีความหมายเฉพาะในการวิจัย	5
	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	3
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
	การพัฒนาชนบทแบบผสมผสาน	9
	โครงการพัฒนาชนบทยากจน	11
	การจัดองค์กรเพื่อพัฒนาชนบท	15
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	22
3	วิธีดำเนินการวิจัย	29
	ประชากร	29
	การเลือกกลุ่มตัวอย่าง	29
	เครื่องมือในการวิจัย	32
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	33
	การวิเคราะห์ข้อมูล	34
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	36
	ตอนที่ 1 ปัญหาขององค์กรในระดับต่าง ๆ	36

บทที่	หน้า
/ ตอนที่ 2 เปรียบเทียบปัญหาขององค์กรในแต่ละระดับ	79
ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมและการยอมรับของประชาชน	89
/ ตอนที่ 4 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการบริหารการพัฒนาชนบท	92
5 สรุปผลการวิจัย	98
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	98
อภิปรายผล	102
ข้อเสนอแนะ	106
บรรณานุกรม	110
ภาคผนวก ก รายชื่อคณะกรรมการ กชช.	114
ภาคผนวก ข แบบสอบถามในการวิจัย	126
ภาคผนวก ค ค่าเฉลี่ยระดับปัญหาแต่ละข้อจากแบบสอบถาม	180
ภาคผนวก ง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	184
ภาคผนวก จ ปัญหาคุณภาพของแบบสอบถาม	188
ภาคผนวก ฉ ข้อมูลจากคำถามปลายเปิด	200
ภาคผนวก ช. รายนามคณะผู้ดำเนินการวิจัย	218

บัญชีตาราง

ตารางที่

หน้า

1	ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทของคณะกรรมการ กชช. จำแนกเป็นด้านต่าง ๆ	37
2	ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทในระดับกระทรวง จำแนกเป็นด้านต่าง ๆ	39
3	ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทในระดับกรม จำแนกเป็นด้านต่าง ๆ	41
4	ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทของผู้อำนวยการโครงการ จำแนกเป็นด้านต่าง ๆ	43
5	ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบท ระดับจังหวัด จำแนกเป็นด้านต่าง ๆ	45
6	ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทระดับอำเภอ จำแนกเป็นด้านต่าง ๆ	47
7	ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทระดับตำบล จำแนกเป็นด้านต่าง ๆ	49
8	ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทระดับหมู่บ้าน จำแนกเป็นด้านต่าง ๆ	51
9	ปัญหาในด้านการวางแผนขององค์กรในระดับต่าง ๆ	53
10	ปัญหาในด้านการจัดรูปงานขององค์กรในระดับต่าง ๆ	55
11	ปัญหาในด้านการวินิจฉัยสั่งการขององค์กรในระดับต่าง ๆ	57
12	ปัญหาในด้านการประสานงานขององค์กรในระดับต่าง ๆ	59
13	ปัญหาในด้านการควบคุมและปฏิบัติตามนโยบายขององค์กรในระดับต่าง ๆ	61
14	ปัญหาในด้านการประเมินผลขององค์กรในระดับต่าง ๆ	63
15	ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทขององค์กรในระดับต่าง ๆ	65
16	ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทของคณะกรรมการ กชช. จำแนกเป็นรายข้อ	67
17	ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทในระดับกระทรวง จำแนกเป็นรายข้อ	69
18	ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทในระดับกรม จำแนกเป็นรายข้อ	70

33	มูลเหตุของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท	90
34	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ พัฒนาชนบท จำแนกเป็นหมู่บ้านดีเด่น และหมู่บ้านไม่ดีเด่น	91
35	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมและการยอมรับของประชาชน ในการพัฒนาชนบท	92
36	ระดับการศึกษาของผู้นำท้องถิ่นในหมู่บ้านดีเด่นและหมู่บ้านไม่ดีเด่น	93
37	ลักษณะความเป็นผู้นำของผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้านดีเด่นและหมู่บ้านไม่ดีเด่น แจก แจงตามความเห็นของผู้สัมภาษณ์	94
38	ลักษณะความเป็นผู้นำของกำนันของหมู่บ้านดีเด่นและหมู่บ้านไม่ดีเด่น แจก แจงตามความเห็นของผู้สัมภาษณ์	95
39	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของลักษณะปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการ พัฒนาชนบท ระหว่างหมู่บ้านดีเด่นและหมู่บ้านไม่ดีเด่น	96
40	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการพัฒนากับความสำเร็จในการ พัฒนาชนบทระดับหมู่บ้าน	97

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบที่	หน้า
1 การจัดระบบบริหารการพัฒนาชนบท	16
2 ปัญหาด้านต่าง ๆ ในการบริหารการพัฒนาชนบทของคณะกรรมการ กชช.	39
3 ปัญหาด้านต่าง ๆ ในการบริหารการพัฒนาชนบทในระดับกระทรวง	40
4 ปัญหาด้านต่าง ๆ ในการบริหารการพัฒนาชนบทในระดับกรม	42
5 ปัญหาด้านต่าง ๆ ในการบริหารการพัฒนาชนบทของผู้อำนวยการโครงการ	44
6 ปัญหาด้านต่าง ๆ ในการบริหารการพัฒนาชนบทในระดับจังหวัด	46
7 ปัญหาด้านต่าง ๆ ในการบริหารการพัฒนาชนบทในระดับอำเภอ	48
8 ปัญหาด้านต่าง ๆ ในการบริหารการพัฒนาชนบทในระดับตำบล	50
9 ปัญหาด้านต่าง ๆ ในการบริหารการพัฒนาชนบทในระดับหมู่บ้าน	52
10 ปัญหาในการวางแผนขององค์การพัฒนาชนบทในระดับต่าง ๆ	54
11 ปัญหาในการจัดรูปงานขององค์การพัฒนาชนบทในระดับต่าง ๆ	56
12 ปัญหาในการวินิจฉัยสั่งการขององค์กรในระดับต่าง ๆ	58
13 ปัญหาในการประสานงานขององค์กรในระดับต่าง ๆ	60
14 ปัญหาในการควบคุมและปฏิบัติตามนโยบายขององค์กรในระดับต่าง ๆ ...	62
15 ปัญหาในการประเมินผลขององค์กรในระดับต่าง ๆ	64
16 ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทขององค์กรในระดับต่าง ๆ	66
17 การปฏิสัมพันธ์ระหว่างภาคภูมิศาสตร์กับปัญหาในการบริการการพัฒนาชนบท	88

19	ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทของผู้อำนวยการโครงการ จำแนกเป็น รายข้อ	72
20	ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทในระดับจังหวัด จำแนกเป็นรายข้อ ..	73
21	ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทในระดับอำเภอ จำแนกเป็นรายข้อ ..	75
22	ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทในระดับตำบล จำแนกเป็นรายข้อ ..	76
23	ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทในระดับหมู่บ้าน จำแนกเป็นรายข้อ ..	78
24	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบท ใน ระดับกระทรวง	79
25	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบท ระดับ กระทรวง	80
26	การเปรียบเทียบความแตกต่างของปัญหาการบริหารการพัฒนาชนบท จำแนกเป็น 4 กระทรวงหลัก	81
27	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับปัญหาในการพัฒนาชนบทระดับกรม จำแนกตาม กรมที่สังกัดตามกระทรวงต่าง ๆ	82
28	การเปรียบเทียบความแตกต่างของปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบท ระดับจังหวัด จำแนกตามภาคภูมิศาสตร์	83
29	การเปรียบเทียบความแตกต่างในการบริหารการพัฒนาชนบทในระดับ อำเภอ จำแนกตามสภาพภูมิศาสตร์	85
30	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบท ใน ระดับตำบล	86
31	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบท ใน ระดับหมู่บ้าน จำแนกตามลักษณะของหมู่บ้าน และภาคภูมิศาสตร์	87
32	ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชน	89

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

* การพัฒนาชนบทเป็นนโยบายที่สำคัญของรัฐบาลหลายยุคหลายสมัย ทั้งในอดีตและปัจจุบัน ในอดีตนั้นการพัฒนาชนบทเป็นความพยายามของรัฐบาลมานานแล้ว แต่มาเริ่มปฏิบัติอย่างจริงจังในปี พ.ศ. 2518 ในสมัยที่ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นนายกรัฐมนตรี รัฐบาลสมัยนั้นมีโครงการ "คืนเงิน" ออกสู่ชนบท โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อให้ประชาชนมีงานทำในฤดูแล้ง โครงการนี้มีชื่อเรียกเป็นทางการว่า "โครงการพัฒนาท้องถิ่นและช่วยเหลือประชาชนให้ทำงานทำในฤดูแล้ง" โครงการเน้นที่บทบาทของสภาตำบลเป็นสำคัญ ทั้งนี้รัฐบาลได้มอบหมายให้สภาตำบลมีบทบาทในการกำหนดโครงการขึ้นมำดำเนินการเอง และรัฐบาลได้จัดสรรเงินให้สภาตำบลดำเนินงาน

โครงการพัฒนาชนบทได้ดำเนินต่อไปในปี พ.ศ. 2519 และว่างเว้นในปี พ.ศ. 2520 และกลับมาเริ่มใหม่อีกครั้งหนึ่งในปี พ.ศ. 2521 ในสมัยที่พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เป็นนายกรัฐมนตรี โครงการพัฒนาชนบทใช้ชื่อใหม่ว่า "โครงการฟื้นฟูเศรษฐกิจชนบทที่ประสบภัยธรรมชาติ" โดยมีจุดประสงค์สำคัญเพื่อแก้ไขความเดือดร้อนของประชาชนในท้องที่ที่ประสบสภาวะฝนแล้ง การพัฒนาชนบทขาดช่วงไปอีกในปี พ.ศ. 2522 และกลับมาดำเนินการใหม่อีกครั้งในปี พ.ศ. 2522 ภายใต้รัฐบาลเดิม แต่เปลี่ยนชื่อโครงการเป็น "โครงการสร้างงานในชนบท" ใช้ชื่อย่อว่า กสช. โครงการนี้ดำเนินมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

ต่อมารัฐบาลได้พยายามพัฒนาชนบทในขอบข่ายที่กว้างขวางขึ้น เนื่องจากโครงการ กสช. เป็นโครงการในระยะสั้น กล่าวคือมีระยะเวลาดำเนินการเฉพาะในฤดูแล้งเท่านั้น ความพยายามนี้ได้ก้าวหน้าไปอีกขั้นหนึ่งในปี พ.ศ. 2524 เมื่อรัฐบาลสมัยพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี โดยได้ออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย "การบริหารการพัฒนาชนบทแห่งชาติ" ขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อพัฒนาชนบทในระยะยาวและดำเนินการ

การติดต่อกันไปตลอดปี โดยเริ่มจากเขตพื้นที่ยากจนใน 30 จังหวัดก่อน การพัฒนาชนบทใน
 แนวใหม่นี้เรียกว่า การพัฒนาชนบทแบบผสมผสาน ในด้านการจัดองค์กรนั้น ได้จัดให้มีคณะ
 กรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติขึ้น ใช้ชื่อย่อว่า กชช. มีคณะกรรมการในระดับชาติอีก 7
 คณะ มีกระทรวงที่เกี่ยวข้องในด้านการพัฒนาชนบท 4 กระทรวง คือ กระทรวงเกษตรและ
 สัตว์การณ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงสาธารณสุข ประสานการ
 ปฏิบัติงานกับคณะกรรมการพัฒนาจังหวัด คณะกรรมการพัฒนาอำเภอ สภาตำบล และประชาชน
 ในปี พ.ศ. 2527 มีโครงการต่าง ๆ ในการพัฒนาชนบททั้งสิ้น 33 โครงการ มีพื้นที่ปฏิบัติงาน
 งานในเขตพื้นที่ยากจนทั่วประเทศ

ปัญหาการวิจัย

การพัฒนาชนบทจะประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือไม่เพียงใดนั้น ส่วนที่
 สำคัญที่สุดส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับ การจัดองค์การและระบบบริหารที่มีประสิทธิภาพ การปฏิบัติงาน
 ของ กชช. เป็นข่า่งงานที่กว้าง เกี่ยวข้องกับบุคลากรหลายฝ่ายในหลายระดับ ตั้งแต่ระดับ
 ชาติ ระดับกระทรวง ระดับกรม ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ระดับตำบล และระดับชาวบ้าน
 ซึ่งเกี่ยวข้องกับประชาชนหลายล้านคน ย่อมมีปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมาย จึงมีความจำเป็น
 และมีความสำคัญที่จะต้องศึกษาวิเคราะห์ปัญหาของการบริหารการพัฒนาชนบทของ กชช.
 ประกอบกับในระยะ เวลาที่ผ่านมา ยังไม่มีการศึกษาวิจัยที่เป็นระบบที่พอจะใช้เป็นหลักฐาน
 อ้างอิงได้ว่า กชช. และองค์กรภายใต้การดำเนินงานของ กชช. มีปัญหาในการบริหารใน
 ลักษณะใดบ้าง และปัญหาต่าง ๆ ที่เผชิญมีความรุนแรงในลักษณะใด การทราบถึงสภาพปัญหา
 ต่าง ๆ จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อรัฐบาลและผู้บริหารที่เกี่ยวข้อง อันจะเป็นแนวทางใน
 การปรับปรุงแก้ไขและสนับสนุนการบริหารงานพัฒนาชนบทให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไปอีก ให้
 สามารถบรรลุ สำเร็จได้ตาม เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทของคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ของ กชช. ปัญหาในระดับกระทรวง กรม จังหวัด อำเภอ และหมู่บ้าน โดยมุ่งวิเคราะห์ปัญหาใน 6 ด้าน คือ การวางแผน การจัดรูปงาน การวินิจฉัยสั่งการ การประสานงาน การควบคุมและปฏิบัติตามนโยบาย การประเมินผล
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทขององค์กรในระดับต่าง ๆ ที่กล่าวในข้อ 1
3. เพื่อศึกษาลักษณะการมีส่วนร่วมและการยอมรับของประชาชนในโครงการพัฒนาชนบทของรัฐบาล
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมและการยอมรับของประชาชนในโครงการพัฒนาชนบทของรัฐบาล

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ กำหนดขอบเขตดังนี้

1. การบริหารการพัฒนาชนบท มีขอบเขตเฉพาะการบริหารการพัฒนาชนบทของคณะกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติ (กชช.) เท่านั้น ไม่คลุมไปถึงการสร้างงานในชนบท (กสช.)
2. การบริหารการพัฒนาชนบท มีขอบเขตเฉพาะการบริหารการพัฒนาชนบทในเขตพื้นที่ยากจน 30 จังหวัด ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2524 ว่าด้วยการกำหนดพื้นที่ยากจน
3. ปัญหาในการบริหาร มุ่งวิเคราะห์ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทตามทฤษฎีการบริหารของ Henry Fayol เท่านั้น ซึ่งวิเคราะห์ 6 ด้าน คือการวางแผน การจัดรูปงาน

การวินิจฉัยสั่งการ การประสานงาน การควบคุมและปฏิบัติตามนโยบาย และการประเมินผล

สมมุติฐานการวิจัย

1. ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทใน 4 กระทรวงหลักแตกต่างกัน
2. ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทในระดับกรมในสังกัด 4 กระทรวงหลักแตกต่างกัน
3. ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทในระดับจังหวัดในภาคเหนือ ภาคใต้ และภาคตะวันออก เชียงเหนือแตกต่างกัน
4. ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทในระดับอำเภอในภาคเหนือ ภาคใต้ และภาคตะวันออก เชียงเหนือแตกต่างกัน
5. ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทของตำบลที่เป็นที่ตั้งหมู่บ้านดี เด่น และตำบลที่เป็นที่ตั้งหมู่บ้านไม่ดี เด่นแตกต่างกัน
6. ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทของหมู่บ้านดี เด่นและหมู่บ้านไม่ดี เด่นแตกต่างกัน
7. ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทของหมู่บ้านดี เด่นและหมู่บ้านไม่ดี เด่น ในภาคภูมิศาสตร์ที่ต่างกันแตกต่างกัน
8. ประชาชนในหมู่บ้านดี เด่นและประชาชนในหมู่บ้านไม่ดี เด่น มีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทในลักษณะที่ต่างกัน
9. การมีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์กันในทางบวกกับการยอมรับของประชาชนในการพัฒนาชนบท
10. หมู่บ้านดี เด่นและหมู่บ้านไม่ดี เด่น มีปัจจัยในการพัฒนาในลักษณะที่ต่างกัน
11. ปัจจัยในการพัฒนามีความสัมพันธ์กันในทางบวกกับความสำเร็จในการพัฒนาชนบท

นิยามค่าที่มีความหมายเฉพาะในการวิจัย

* ปัญหาในการบริหาร หมายถึงอุปสรรคหรือสิ่งกีดขวางอื่นใด อันส่งผลต่อการบริหารการพัฒนาชนบท ทำให้ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายเดิมที่ตามท้องที่องค์กรตั้งไว้ เป็นอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน การจัดรูปร่างงาน การวินิจฉัยสั่งการ การประสานงาน การควบคุมและปฏิบัติตามนโยบาย และการประเมินผล การวิเคราะห์ปัญหาใช้เกณฑ์ตั้งแต่ 1 ถึง 5 ตัวเลขที่มีค่ามากแสดงว่ามีปัญหามาก ตัวเลขที่มีค่าน้อยแสดงว่ามีปัญหาน้อย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายความว่า มีปัญหาน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายความว่า มีปัญหาน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายความว่า มีปัญหาปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายความว่า มีปัญหามาก

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายความว่า มีปัญหามากที่สุด *

2. สี่กระทรวงหลัก หมายถึงกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย

กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงสาธารณสุข

3. หมู่บ้านดีเด่น หมายถึงหมู่บ้านที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาชนบทในเกณฑ์สูง เป็นหมู่บ้านที่ได้รับการประเมินจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายประเมินของโครงการพัฒนาชนบทระดับหมู่บ้าน ของกรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ร่วมกับคณะผู้วิจัย โดยประเมินจากความสำเร็จใน 4 ด้าน คือ จุดมุ่งหมายว่าโครงการที่ทำไปบรรลุจุดประสงค์มากน้อยเพียงใด ด้านประโยชน์ที่ประชาชนได้รับว่าประชาชนได้รับประโยชน์จากโครงการมากน้อยเพียงใด ด้านความร่วมมือและความสนใจของประชาชน ว่าประชาชนให้ความสนใจและความร่วมมือต่อโครงการพัฒนามากน้อยเพียงใด รวมแล้วได้ค่าเฉลี่ยของความสำเร็จอยู่ระหว่าง 3.50 ถึง 5.00

4. หมู่บ้านไม่ดีเด่น หมายถึงหมู่บ้านที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาชนบทในเกณฑ์ต่ำ เป็นหมู่บ้านที่ได้รับการประเมินจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายประเมินของโครงการพัฒนาชนบทระดับหมู่บ้านของกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ร่วมกับคณะผู้วิจัย โดยประเมินความสำเร็จใน 4 ด้าน คือการบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจากโครงการ ความสนใจของประชาชนต่อโครงการ และความร่วมมือที่ประชาชนให้กับโครงการ รวมแล้วได้ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00 - 2.49

5. การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึงการที่ประชาชนมีบทบาทในการร่วมโครงการต่าง ๆ ในการพัฒนาชนบทใน 4 ด้าน คือการวางแผน การทำงาน การบำรุงรักษา และการร่วมบริจาคสมทบทุน ใช้เกณฑ์ระหว่าง 1 ถึง 5 ตัวเลขสูงแสดงว่ามีส่วนร่วมมาก ตัวเลขมีค่าต่ำแสดงว่ามีส่วนร่วมน้อย

6. การยอมรับของประชาชน หมายถึงความพึงพอใจของประชาชนในโครงการพัฒนาชนบท ใน 5 ลักษณะต่อไปนี้คือ ความพึงพอใจในความสำเร็จหรืออยากเห็นโครงการประสบความสำเร็จ ความพึงพอใจที่ได้ปฏิบัติงานในโครงการ ความพึงพอใจในประโยชน์ที่จะได้รับจากโครงการ ความพึงพอใจที่จะให้โครงการเป็นตัวอย่างแก่หมู่บ้านอื่น ๆ และความพึงพอใจที่จะให้ผลงานของโครงการดำรงอยู่อย่างถาวร

7. ปัจจัยในการพัฒนา หมายถึงองค์ประกอบที่เอื้ออำนวยต่อความสำเร็จในการพัฒนาชนบท ในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะองค์ประกอบต่อไปนี้คือ ระดับการศึกษาของผู้นำท้องถิ่น ลักษณะความเป็นผู้นำของผู้นำท้องถิ่น ความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างผู้นำท้องถิ่นกับเจ้าหน้าที่ในระดับอำเภอและจังหวัด ความสนใจของผู้นำท้องถิ่นและชาวบ้านในการพัฒนาชนบท ความต้องการของชาวบ้านในการรับความช่วยเหลือในการพัฒนาจากรัฐบาล การยอมรับผู้นำท้องถิ่นของชาวบ้าน

8. ผู้นำท้องถิ่น หมายถึงผู้ใหญ่บ้าน กำนัน

9. ความสำเร็จ หมายถึงความน่าสำเร็จในการพัฒนา ซึ่งเป็นความสามารถในการที่ทำให้การพัฒนาชนบทบรรลุเป้าหมาย

10. ลักษณะของหมู่บ้าน หมายถึงหมู่บ้านดี เด่นและหมู่บ้านไม่ดี เด่น

11. ลักษณะความเป็นผู้นำ หมายถึงบุคลิกภาพ เฉพาะตัวของผู้นำหมู่บ้านหรือกำนันซึ่งจะช่วยให้สามารถนำชาวบ้านพัฒนาได้ ในการศึกษาครั้งนี้ศึกษาความเป็นผู้นำของผู้นำท้องถิ่นใน 3 ลักษณะคือ ลักษณะความเป็นผู้นำแบบค่อนข้างเผด็จการ (domineering leadership) ความเป็นผู้นำแบบประชาธิปไตย (democratic leadership) และความเป็นผู้นำแบบตามสบาย (laissez faire leadership)

12. เจ้าหน้าที่ หมายถึงข้าราชการหรือลูกจ้างของรัฐระดับตำบล อำเภอ จังหวัด กรม และกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบท

13. ปัญหาในการวางแผน หมายถึงอุปสรรคต่าง ๆ ที่มีผลให้การวางแผนด้อยประสิทธิภาพ เช่น ขาดข้อมูลอันจำเป็น ขาดเจ้าหน้าที่ผู้มีความรู้ความสามารถ ขาดหลักเกณฑ์ร่วมในการวางแผน และขาดแผนหลักหรือแผนแม่บท เป็นต้น

14. ปัญหาในการจัดรูปงาน หมายถึงอุปสรรคต่าง ๆ ที่มีผลให้การจัดรูปงานด้อยประสิทธิภาพ เช่น อุปสรรคเกี่ยวกับการกำหนดขอบข่ายอำนาจและหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงาน จำนวนบุคลากร ขบวนการทางงบประมาณ และปริมาณงานของผู้ปฏิบัติงาน

15. ปัญหาในการวินิจฉัยสั่งการ หมายถึงอุปสรรคต่าง ๆ ที่มีผลให้การวินิจฉัยสั่งการด้อยประสิทธิภาพ เช่น อุปสรรคเกี่ยวกับการบังคับบัญชา การออกคำสั่ง ขั้นตอนในการสั่งงาน และการสื่อสารระหว่างหน่วยงานทุกระดับ

16. ปัญหาในการประสานงาน หมายถึงอุปสรรคต่าง ๆ ที่มีผลให้ความร่วมมือระหว่างกันของบุคคล หน่วยงาน และองค์กร ด้อยประสิทธิภาพ เช่น อุปสรรคเกี่ยวกับความสัมพันธ์ การทำงานร่วมกัน ความเข้าใจซึ่งกันและกันของเจ้าหน้าที่ ความเข้าใจในลักษณะงานของหน่วยงานอื่น และความยินยอมพร้อมใจที่จะปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น

17. ปัญหาในการควบคุมและปฏิบัติตามนโยบาย หมายถึงอุปสรรคต่าง ๆ ที่มีผลให้การปฏิบัติงานด้อยประสิทธิภาพลง เนื่องจากไม่มีการควบคุม หรือการควบคุมดูแลไม่ทั่วถึง เช่น อุปสรรคเกี่ยวกับการตรวจการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ การตรวจสอบด้านงบประมาณ และรายจ่าย และการปฏิบัติตามคำสั่งของหน่วยงานระดับล่าง

10. ปัญหาในการประเมินผล หมายถึงอุปสรรคต่าง ๆ ที่มีผลให้การประเมินผลดำเนินไปในลักษณะด้อยประสิทธิภาพ เช่น อุปสรรคเกี่ยวกับการวัดความก้าวหน้าของการปฏิบัติงาน เทคนิคและวิธีประเมิน เจ้าหน้าที่ทำการประเมิน แนวทาง หลักการและระยะเวลาในการประเมินผล เป็นต้น

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

คาดว่าจะได้รับประโยชน์จากการวิจัยครั้งนี้ดังนี้

1. จะได้ข้อมูลและข้อสนเทศเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทในระดับชาติ ระดับกระทรวง กรม จังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน อันจะช่วยให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงานด้านการพัฒนาชนบทตระหนักถึงปัญหาขององค์กรของตน และองค์กรในระดับอื่นที่เกี่ยวข้อง
2. จะได้ข้อมูลและข้อสนเทศเกี่ยวกับลักษณะการมีส่วนร่วมและการยอมรับของประชาชนในการพัฒนาชนบท ตลอดจนปัจจัยที่ทำให้การบริหารการพัฒนาชนบทประสบผลสำเร็จ
3. จะได้ข้อเสนอแนะที่เหมาะสมและเป็นไปได้ในการปรับปรุงการบริหารการพัฒนาชนบทให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเต็มที่
4. จะได้ข้อมูลที่เป็นพื้นฐานในการวิจัยครั้งต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้นำเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมารวบรวมกล่าวไว้ภายใต้หัวข้อย่อย คือ การพัฒนาชนบทแบบผสมผสาน โครงการพัฒนาชนบทยากจน การจัดองค์กรเพื่อพัฒนาชนบท และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบท ซึ่งจะได้กล่าวถึงโดยละเอียดในแต่ละหัวข้อ ดังนี้

การพัฒนาชนบทแบบผสมผสาน

การพัฒนาชนบทแบบผสมผสานมีความหมาย หลักการ และวิธีการดำเนินงาน

ดังต่อไปนี้

1. ความหมาย การพัฒนาชนบทแบบผสมผสาน หมายถึงการพัฒนาที่ทำไปพร้อมกันหลายด้าน และอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย ไพรัตน์ เดชะรินทร์ (ไพรัตน์ เดชะรินทร์ 2525 : 103) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาชนบทแบบผสมผสานไว้ว่า เป็น "กระบวนการพัฒนากิจกรรมด้านสังคม เศรษฐกิจ และความมั่นคง โดยหน่วยงานของรัฐทุกระดับ เอกชน และประชาชนเข้าดำเนินการร่วมกัน เป็นแผนระยะสั้นและระยะยาว เพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพชีวิตของชาวชนบทในพื้นที่เป้าหมาย"

2. หลักการ ในการทำงานพัฒนาชนบทแบบผสมผสาน มีหลักที่ควรยึดเป็นแนวปฏิบัติ อยู่สี่ประการ คือ

2.1 การพัฒนาแบบผสมผสานเป็นกระบวนการพัฒนากิจกรรม ทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และความมั่นคงของชาติ เข้าดำเนินการร่วมกัน

2.2 กิจกรรมต่าง ๆ จะจัดทำในรูปของแผนงานและโครงการระหว่างหน่วยงานภาครัฐบาล ภาคเอกชน และประชาชนในพื้นที่เป้าหมายให้ต่อเนื่องกัน และเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

2.3 แผนงานและโครงการพัฒนาจะต้องพิจารณาถึงทรัพยากรในท้องถิ่น ชีต
ความสามารถและความต้องการและการยอมรับของประชาชนในท้องถิ่นควบคู่กันไปกับนโยบาย
ของรัฐบาล

2.4 เป้าหมายของการพัฒนาดังกล่าวให้ชัดเจนว่าเพื่อยกระดับมาตรฐาน
คุณภาพชีวิตของชาวชนบท โดยคำนึงถึงการกระจายผลการพัฒนาไปสู่กลุ่มเป้าหมายที่ยากจน

3. วิธีการ ในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตามหลักการนี้ ไพรัตน์ เตชะรินทร์
(ไพรัตน์ เตชะรินทร์ 2524 : 184 - 185) เสนอแนะวิธีการในการดำเนินการไว้ 12
ประการดังต่อไปนี้

3.1 แผนงานและโครงการที่จัดทำขึ้นต้องมาจากการจำเป็นของประชาชนใน
พื้นที่เป้าหมาย

3.2 นโยบายการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่เป้าหมาย ต้องคำนึง
ถึงด้านคุณภาพ การบริการสาธารณะ การจัดบริการสังคม และการให้การสนับสนุนกลุ่มและ
สถาบันที่ประชาชนจัดตั้งขึ้น

3.3 ต้องมีการแบ่งงานกันทำอย่างแน่นชัดตามความชำนาญระหว่างหน่วยงาน
ต่าง ๆ ที่จะเข้าร่วมดำเนินการตามโครงการ โดยไม่ให้มีลักษณะซ้ำซ้อนหรือรับผิดชอบงาน
คล้ายคลึงกัน

3.4 ต้องขอรับการตัดสินใจให้แก่สภาตำบล โดยเฉพาะกิจกรรมพัฒนาในส่วนที่
ประชาชนต้องเข้ามามีส่วนร่วม

3.5 โครงสร้างในการตัดสินใจต้องแบ่งให้เด็ดขาดระหว่างส่วนกลาง และ
ส่วนภูมิภาค

3.6 ต้องจัดให้มีศูนย์ประสานงานร่วมที่ส่วนกลางโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและ
ส่วนภูมิภาคโดยผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อคอยให้การสนับสนุนควบคุม และติดตามแผนและ
โครงการของส่วนราชการต่าง ๆ

3.7 งบประมาณตามแผนและโครงการพัฒนาของหน่วยงานต่าง ๆ ต้องได้รับการสนับสนุนอย่างจริงจัง และเป็นไปตามขั้นตอนและเวลาที่กำหนดไว้ในแผน

3.8 ต้องให้มีการสนับสนุนอย่างจริงจังโดยให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เข้าร่วมดำเนินงานที่มีคุณภาพและให้มีจำนวนเพียงพอ

3.9 เวลาที่เจ้าหน้าที่ทั้งระดับข้าราชการและระดับบริหารในจังหวัดและอำเภอ อยู่รับผิดชอบในโครงการพัฒนาแบบผสมผสานต้องมีกำหนดแน่นอน ไม่เปลี่ยนตัวบุคคลจนดำเนินงานไม่ได้

3.10 วัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานตามโครงการแบบผสมผสานต้องได้รับการสนับสนุนอย่างจริงจัง จังหวัดและอำเภอต้องมีอำนาจดำเนินการ เช่น สามารถจัดซื้อได้โดยไม่ต้องรอส่วนกลางอนุมัติให้ซื้อ

3.11 แผนงานและโครงการพัฒนาของหน่วยงานต่าง ๆ สำหรับแต่ละปี ต้องวางเป้าหมายอย่างแน่ชัด เพื่อจะได้ประเมินผลได้เป็นระยะ ๆ และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้

3.12 หน่วยงานประเมินผลประจำปี ต้องประกอบด้วยบุคคลจากหน่วยงานที่มีได้รับผิดชอบดำเนินการตามโครงการ เพื่อจะได้ประเมินผลได้โดยไม่มีความลำเอียงเข้าข้างตัวเอง

โครงการพัฒนาชนบทยากจน

โครงการพัฒนาชนบทยากจน มีประวัติความเป็นมา นโยบาย พื้นที่เป็นเป้าหมาย โครงการตามแผนพัฒนาและองค์การบริหารงานในระดับต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ความเป็นมา โครงการพัฒนาชนบทยากจน เป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 พ.ศ. 2525 - 2529 โดยที่รัฐบาลได้พิจารณาเห็นว่า การพัฒนาชนบทในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับก่อน ๆ ยังมีข้อบกพร่อง ไม่สามารถแก้ปัญหาความยากจนและลดช่องว่างรายได้ของประชาชนลงได้ ยิ่งพัฒนาไปคนรวยกลับยิ่งรวยขึ้น และคนจนกลับยิ่งจนลง ทั้งนี้สาเหตุหนึ่งเนื่องมาจากการที่รัฐบาลได้ใช้หลักการและวิธีการพัฒนาชนบท

ในรูปแบบเดียวกันทุกเขตพื้นที่ ฉะนั้นตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 รัฐบาลจึงได้กำหนดแผนพัฒนาชนบทในแนวใหม่ เฉพาะเขตพื้นที่ยากจนขึ้น เพื่อช่วยเร่งรัด การพัฒนาชนบทในเขตพื้นที่ยากจนโดยเฉพาะก่อน

แผนพัฒนาชนบทยากจนอยู่ในส่วนที่หกของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ในเรื่องความยากจนและพัฒนาเขตชนบทล้าหลัง โดยกำหนดว่าจะใช้เงินเพื่อการ พัฒนาตามแผนพัฒนาชนบทยากจนในช่วงห้าปีรวม เป็นเงินทั้งสิ้นประมาณ 0,593 ล้านบาท ซึ่งเงินจำนวนนี้เป็นเงินงบประมาณแผ่นดิน 7,193 ล้านบาท และเป็นเงินกู้จากรัฐบาลญี่ปุ่น อีก 1,400 ล้านบาท (สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน 2526 : 1)

2. นโยบาย แผนพัฒนาชนบทยากจนมีนโยบายในการปฏิบัติงานอยู่ห้าประการ ดังต่อไปนี้

2.1 ให้ความสำคัญแก่พื้นที่ชนบทที่มีสภาพปัญหาความยากจนอยู่หนาแน่นตาม ที่อำเภอและกิ่งอำเภอ กำหนดไว้เป็นรายหมู่บ้าน

2.2 พัฒนารูานะประชาชนในพื้นที่ยากจนให้พอกินและได้รับบริการ เบื้องต้น ตามที่จำเป็นเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย และความเป็นอยู่อย่างทั่วถึง

2.3 ปรับปรุงให้ประชาชนช่วยเหลือตนเองได้มากขึ้นตามลำดับ

2.4 แก้ไขปัญหาที่ประชาชนเผชิญอยู่ในท้องถิ่น โดยเน้นวิธีการแบบง่าย ๆ ที่ ประชาชนทำได้เองและใช้ทุนน้อย

2.5 ให้ประชาชนมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหามาของตนเองให้มากที่สุด

(ศูนย์ประสานงานการพัฒนาชนบทแห่งชาติ 2526 : 72)

3. พื้นที่เป้าหมาย พื้นที่เป้าหมายเพื่อการพัฒนาชนบทในแผนพัฒนาชนบท ครอบคลุม พื้นที่ทุกจังหวัดใน 17 จังหวัดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทุกจังหวัดใน 18 จังหวัดของ ภาคเหนือ และห้าจังหวัดในภาคใต้ รวมทั้งหมดเป็น 38 จังหวัด และในระยะแรก ๆ ครอบคลุม พื้นที่ใน 216 อำเภอ และ 30 กิ่งอำเภอ และต่อมาได้เพิ่มอีก 40 แห่ง รวมเป็นอำเภอ เป้าหมายทั้งสิ้น 266 แห่ง

จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่เป้าหมายในภาคต่าง ๆ มีดังต่อไปนี้

3.1 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี 17 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม นครราชสีมา บุรีรัมย์ มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด เลย ศรีสะเกษ สกลนคร สุรินทร์ หนองคาย อุดรธานี และอุบลราชธานี

3.2 ภาคเหนือ มี 16 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกำแพงเพชร เชียงราย เชียงใหม่ ตาก นครสวรรค์ น่าน พะเยา พิษณุโลก เพชรบูรณ์ แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน สุโขทัย อุตรดิตถ์ และอุทัยธานี

3.3 ภาคใต้ มี 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ปัตตานี พัทลุง สงขลา และสตูล

4. โครงการตามแผนพัฒนา โครงการที่ดำเนินการตามแผนพัฒนาชนบทยากจนอยู่ในปัจจุบันมี 32 โครงการ โดยแยกเป็นสามแผนงาน คือ แผนงานกิจกรรมระดับหมู่บ้าน แผนงานบริการขั้นพื้นฐาน และแผนงานการผลิต ดังชื่อโครงการดังต่อไปนี้

4.1 แผนงานกิจกรรมระดับหมู่บ้าน มี 6 โครงการ ได้แก่

4.1.1 โครงการประมงหมู่บ้าน

4.1.2 โครงการก่อสร้างและแหล่งน้ำหมู่บ้าน

4.1.3 โครงการสัตว์ขนาดเล็กในหมู่บ้าน

4.1.4 โครงการธนาคารโค - กระบือ

4.1.5 โครงการพัฒนาชนบทยากจนระดับหมู่บ้านตามโครงการเงินกู้

4.1.6 โครงการประมงหมู่บ้านในเขตชนบทยากจนภาคใต้

4.1.7 โครงการเกษตรแหล่งน้ำหมู่บ้าน

4.1.8 โครงการปลูกไม้ใช้สอยชุมชน

4.2 แผนงานบริการขั้นพื้นฐาน มีอยู่ 14 โครงการ ได้แก่

4.2.1 โครงการสาธารณสุขระดับอำเภอ

4.2.2 โครงการสาธารณสุขมูลฐาน

4.2.3 โครงการโภชนาการ

4.2.4 โครงการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย

4.2.5 โครงการจัดหาหนังสืออ่านในเขตชนบทยากจน

4.2.6 โครงการผลิตหนังสือเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตและสังคม

4.2.7 โครงการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทยากจน

2.7.8 โครงการควบคุมโรคติดต่อในแผนพัฒนาชนบทยากจน

4.2.9 โครงการวางแผนครอบครัว

4.2.10 โครงการหน่วยบริการอำเภอเคลื่อนที่

4.2.11 โครงการสะพานทองถิ่น รพช.

4.2.12 โครงการเสริมบทบาทผู้นำท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาชนบทยากจน

4.2.13 โครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือในชนบทยากจน

4.2.14 โครงการสถานีอนามัยตำบลในเขตพื้นที่ชนบทยากจน

4.3 แผนงานการผลิต มี 10 โครงการ ได้แก่

4.3.1 โครงการผลิตอาหารเพื่อโภชนาการ

4.3.2 โครงการข้าวไร่ที่สูง

4.3.3 โครงการเร่งรัดปรับปรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ

4.3.4 โครงการพัฒนาดินเค็มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

4.3.5 โครงการข้าวนาฉ่ำฝนในเขตชนบทยากจน

4.3.6 โครงการปลูกข้าวในเขตชนบทยากจน

4.3.7 โครงการพัฒนาดินเค็มและดินเปรี้ยวภาคใต้

4.3.8 โครงการป้องกันการชะล้างพังทลายของดินภาคเหนือ

4.3.9 โครงการเสริมประสิทธิภาพพืชไร่ในเขตชนบท

4.3.10 โครงการเสริมประสิทธิภาพพืชไร่ในเขตชนบทยากจน

ในเขตพื้นที่ชนบทยากจนแต่ละแห่ง อาจจะไม่มีการเหมือนกัน และอาจจะเพิ่มหรือเปลี่ยนแปลงได้ตามความต้องการและความจำเป็นของท้องถิ่น ทางสภาตำบลจะเป็นผู้เลือกโครงการโดยปรึกษาหารือกับเจ้าหน้าที่รัฐบาลที่เกี่ยวข้อง แล้วเขียนโครงการลงในแบบฟอร์ม กชช. ในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลประจำปี แล้วส่งให้คณะกรรมการพัฒนาอำเภอ (กพอ.) หรือคณะกรรมการพัฒนากิ่งอำเภอ (กพอ.ก.) เพื่อพิจารณาเข้าแผนพัฒนาอำเภอและกิ่งอำเภอ แล้วส่งต่อไปให้คณะกรรมการพัฒนาจังหวัด (กพจ.) พิจารณาเพื่ออนุมัติ และจังหวัดจะแจ้งผลการอนุมัติไปที่ศูนย์ประสานงานการพัฒนาชนบทแห่งชาติ (สพช.) ต่อไป (รุทร์ กลุ่มชุม และสุนทร โคตรบรรเทา 2527 : 15 - 17)

การจัดองค์กรเพื่อพัฒนาชนบท

การบริหารงานพัฒนาชนบทตามแนวใหม่ มีหลักสำคัญคือการผนึกกำลังของกระทรวงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบท ได้มีการจัดตั้งองค์กรในระดับต่าง ๆ ดังนี้

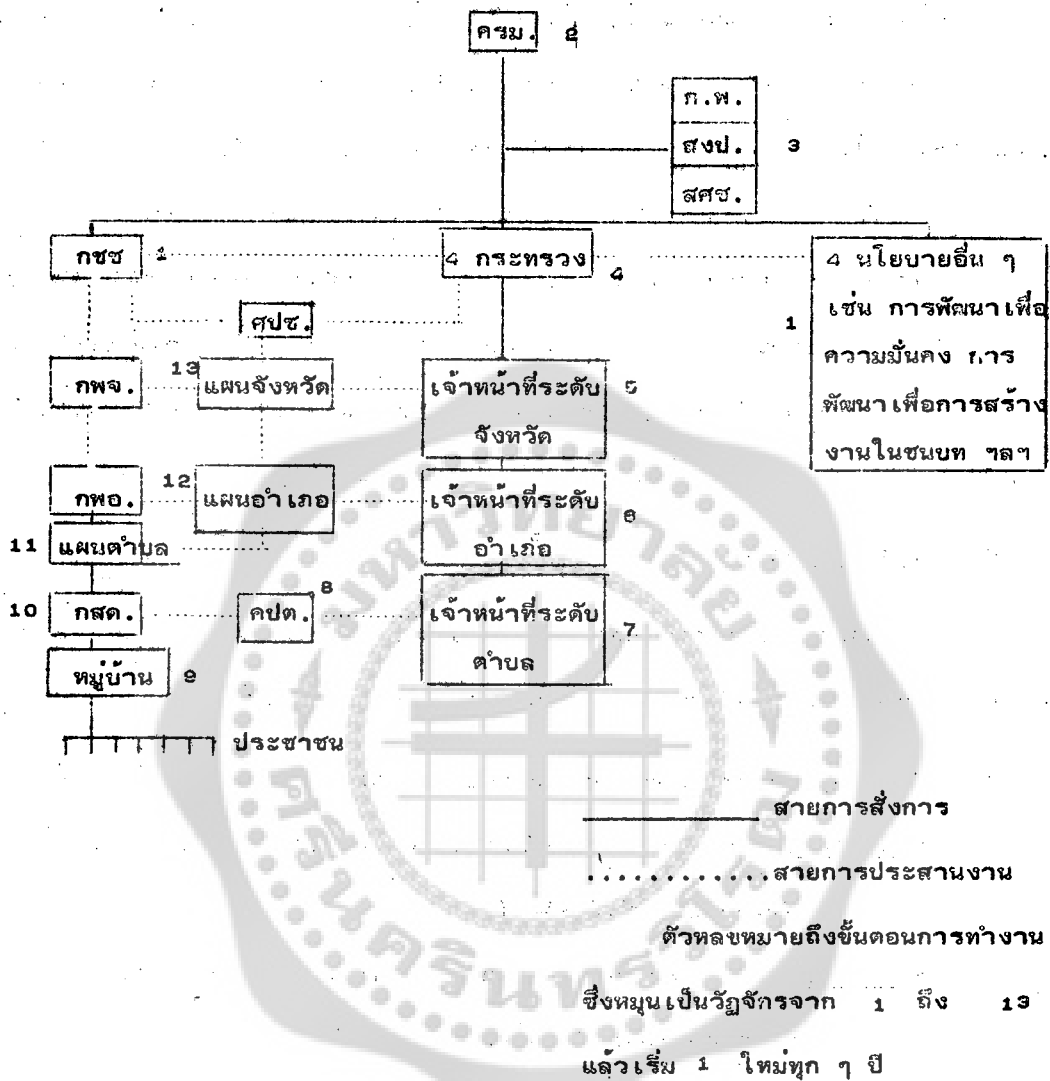
ระดับชาติ ได้แก่คณะกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติ (กชช.)

ระดับจังหวัด ได้แก่คณะกรรมการพัฒนาจังหวัด (กพจ.) และคณะกรรมการพัฒนาชนบทระดับจังหวัด (อกช.)

ระดับอำเภอ ได้แก่คณะกรรมการพัฒนาอำเภอ (กพอ.) และคณะกรรมการพัฒนากิ่งอำเภอ (กพอ.กิ่งอำเภอ)

ระดับตำบลและหมู่บ้าน ได้แก่คณะกรรมการสภาตำบล (กสต.) และคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล (คปต.)

องค์กรแต่ละระดับประกอบด้วยผู้แทนกระทรวงที่เกี่ยวข้อง 4 กระทรวงหลัก คือ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงมหาดไทย ให้มีการประสานงานตั้งแต่ระดับชาติลงไปจนถึงระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน โดยมีการดำเนินงานร่วมกันอย่างมีระบบ ดังรายละเอียดเพิ่มเติมในภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 การจัดระบบบริหารการพัฒนาชนบท

ที่มา : คู่มือระบบบริหารการพัฒนาชนบท

รายละเอียดขององค์กรในแต่ละระดับ มีดังนี้

1. คณะกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติ เป็นคณะกรรมการที่ตั้งขึ้นตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารการพัฒนาชนบท (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2524 ซึ่งเรียกว่า คณะกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติ เรียกโดยชื่อย่อว่า กชช. ซึ่งมีการรวมทั้งหมด 10 คน ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ มีรัฐมนตรีสี่กระทรวงหลัก คือ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงสาธารณสุข และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นรองประธานกรรมการ และมีข้าราชการระดับสูงในกระทรวงต่าง ๆ เป็นกรรมการ ได้แก่ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงพาณิชย์ เสนาธิการทหาร ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และเลขาธิการนายกรัฐมนตรี โดยมีเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติ มีศูนย์ประสานงานการพัฒนาชนบทแห่งชาติ (ศปช.) ซึ่งเป็นหน่วยงานภายในสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการ

คณะกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

1.1 กำหนดแนวนโยบายพัฒนาชนบท โดยแยกเป็นแนวนโยบายสำหรับพื้นที่เป้าหมาย เพื่อการพัฒนาชนบทและพื้นที่ชนบททั่วไป สำหรับ เป็นแนวทางการบริหารการพัฒนาชนบทของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง

1.2 เสนอพื้นที่เป้าหมายเพื่อการพัฒนาชนบทเพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณากำหนด

1.3 กำหนดบทบาทและหน้าที่ของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาชนบท และประสานการดำเนินงานของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจดังกล่าว ตลอดจนให้ความเห็นชอบในการขยายเขตพื้นที่ปฏิบัติงานพัฒนาชนบทของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ

1.4 กำหนดแผนงาน โครงการ และเป้าหมายให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการให้สอดคล้องกับแนวนโยบายพัฒนาชนบทและแผนงานพัฒนาชนบท ยากจน

1.5 พิจารณาเสนอวงเงินเพื่อดำเนินการตามแนวนโยบายพัฒนาชนบท และแผนงานพัฒนาชนบทยากจนให้คณะรัฐมนตรีสั่งรวมไว้ในวงเงินงบประมาณของแต่ละส่วนราชการ และรัฐวิสาหกิจในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี รวมทั้งพิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีในการขอกู้เงินและขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศ

1.6 กำหนดแนวทางและวิธีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานตามแนวนโยบายพัฒนาชนบทและแผนงานพัฒนาชนบทยากจน

1.7 กำกับการวางแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของจังหวัด

1.8 ดำเนินการอื่นใดเพื่อให้การพัฒนาชนบทบรรลุเป้าหมายตามแนวนโยบายพัฒนาชนบท และแผนงานพัฒนาชนบทยากจน หรือตามที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

คณะกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติ (กชช.) ได้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดูแลงานนโยบายด้านต่าง ๆ รวม 8 ชุด คือ คณะอนุกรรมการประสานแผนในระดับชาติและแผนส่วนภูมิภาค คณะอนุกรรมการแผนพัฒนาระดับภูมิภาคและท้องถิ่น คณะอนุกรรมการแผนและโครงการ คณะอนุกรรมการที่ดิน คณะอนุกรรมการพัฒนากำลังคนและประสิทธิภาพข้าราชการเพื่อการพัฒนาชนบท คณะอนุกรรมการประสานการติดตามและประเมินผล คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์การพัฒนาชนบท และคณะอนุกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรมชนบท นอกจากนี้ได้มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจ เพื่อพิจารณานโยบายเฉพาะด้านที่ กชช. มีนโยบายจะดำเนินการเป็นกรณี ๆ ได้แก่ คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจร่างระเบียบกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจศึกษาการปรับปรุงระบบการคลังท้องถิ่น

2. คณะกรรมการพัฒนาจังหวัด เป็นองค์กรในระดับจังหวัดซึ่งคณะกรรมการตั้งขึ้นตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารการพัฒนาชนบท (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2524 คณะกรรมการพัฒนาจังหวัดมีชื่อย่อว่า กพจ. ในคณะกรรมการชุดนี้มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ และรองผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นรองประธานกรรมการ และมีคณะกรรมการประกอบด้วยประธานสภาจังหวัด นายกเทศมนตรีทุกเทศบาลในจังหวัด นายอำเภอท้องที่และปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอท้องที่ หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นสมควรแต่งตั้งไม่เกินเจ็ดคน ผู้แทนส่วนราชการในจังหวัดซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นสมควรแต่งตั้งไม่เกินเจ็ดคน โดยมีหัวหน้าสำนักงานจังหวัดเป็นกรรมการและเลขาธิการ

คณะกรรมการพัฒนาจังหวัด มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 2.1 พิจารณาวางแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของจังหวัดให้สอดคล้องกับแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแนวนโยบายพัฒนาชนบท
- 2.2 ทบทวนแผนงานและโครงการตามแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของจังหวัด และพิจารณาข้อเสนอเกี่ยวกับการทบทวนแผนงานและโครงการพัฒนาชนบทของคณะอนุกรรมการพัฒนาจังหวัด (อกช.) เพื่อเสนอความเห็นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดในการเสนอของบประมาณรายจ่ายประจำปีของจังหวัด ตามระเบียบว่าด้วยการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของสำนักงานงบประมาณ
- 2.3 จัดทำแผนปฏิบัติงานบริหารงบประมาณประจำปีของจังหวัด ตามระเบียบของสำนักงานงบประมาณ
- 2.4 กำกับ ควบคุม และให้คำแนะนำในการปฏิบัติหน้าที่แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัด เพื่อให้เกิดการประสานงานที่มีประสิทธิภาพ
- 2.5 ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของจังหวัด และแผนปฏิบัติการบริหารงบประมาณประจำปีของจังหวัด ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัด

2.6 ดำเนินการอื่นใดที่ทางราชการ หรือคณะกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติ

มอบหมาย

ในคณะกรรมการพัฒนาจังหวัด ยังมีคณะกรรมการพัฒนาชนบทระดับจังหวัด (อกช.) ซึ่งมีหน้าที่ช่วย เหลือคณะกรรมการพัฒนาจังหวัดในด้านการวางแผนพัฒนาชนบทระดับจังหวัด ตลอดจนติดตามผลการปฏิบัติงาน และให้คำแนะนำในการปฏิบัติหน้าที่แก่งานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการประสานงานที่มีประสิทธิภาพ และดำเนินการอื่นใดตามที่ทางราชการ หรือคณะกรรมการพัฒนาจังหวัดมอบหมาย

3. คณะกรรมการพัฒนาอำเภอ เป็นองค์กรในระดับอำเภอซึ่งตั้งขึ้นตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารการพัฒนาชนบท (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2524 คณะกรรมการพัฒนาอำเภอ เรียกโดยย่อว่า กพอ. คณะกรรมการพัฒนาอำเภอมีนายอำเภอท้องที่เป็นประธานกรรมการ และมีหัวหน้าส่วนราชการและข้าราชการต่อไปนี้ เป็นกรรมการ หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอสังกัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงสาธารณสุข ปลัดอำเภอซึ่งนายอำเภอท้องที่เห็นสมควรแต่งตั้งไม่เกินสองคน เจ้าหน้าที่สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทประจำจังหวัดซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งหนึ่งคน ข้าราชการประจำอำเภอ หรือราษฎรผู้ทรงคุณวุฒิในอำเภอนั้นซึ่งนายอำเภอท้องที่เห็นสมควรแต่งตั้งไม่เกินสองคน และพัฒนาการอำเภอ โดยมีปลัดอำเภอ (อาวุโส) เป็นกรรมการ และเลขานุการ

คณะกรรมการพัฒนาอำเภอมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

3.1 กำหนดพื้นที่ที่มีปัญหาความยากจนหนาแน่น

3.2 วิเคราะห์และประสานโครงการพัฒนาชนบทที่สภาพตำบล เสนอและจัดทำ

โครงการพัฒนาชนบท ส่วนที่เป็นความต้องการระดับอำเภอ เสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาชนบทระดับจังหวัด เพื่อดำเนินการ

๑.๓ เสนอความเห็นเกี่ยวกับการเสนอของบประมาณรายจ่ายเพื่อการพัฒนา
ชนบทประจำปีในเขตอำเภอให้คณะกรรมการพัฒนาชนบทระดับจังหวัดเพื่อพิจารณาดำเนิน
การ

๑.๔ กำกับ ติดตามผล และให้คำแนะนำในการปฏิบัติหน้าที่แก่หน่วยงานที่
เกี่ยวข้องในอำเภอ เพื่อให้เกิดการประสานงานที่มีประสิทธิภาพ

๑.๕ ดำเนินการอื่นใดตามที่ทางราชการ คณะกรรมการพัฒนาจังหวัด และ
คณะกรรมการพัฒนาชนบทระดับจังหวัดมอบหมาย

๔. คณะกรรมการพัฒนากิ่งอำเภอ เป็นองค์กรในระดับกิ่งอำเภอซึ่งตั้งขึ้นตาม
ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารการพัฒนาชนบท (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๔
คณะกรรมการพัฒนากิ่งอำเภอเรียกโดยย่อว่า กพอ. กิ่งอำเภอ คณะกรรมการพัฒนากิ่งอำเภอ
มีปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอท้องที่เป็นประธานกรรมการ และมีหัวหน้าส่วน
ราชการและข้าราชการต่อไปนี้เป็นกรรมการ หัวหน้าส่วนราชการประจำกิ่งอำเภอสังกัด
กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวง
สาธารณสุข ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอท้องที่เห็นควรแต่งตั้งไม่เกินสองคน
เจ้าหน้าที่สำนักงาน เร่งรัดพัฒนาชนบทประจำจังหวัดซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งหนึ่งคน
ข้าราชการประจำกิ่งอำเภอหรือราษฎรผู้ทรงคุณวุฒิในกิ่งอำเภอนั้น ซึ่งปลัดอำเภอผู้เป็น
หัวหน้าประจำกิ่งอำเภอท้องที่เห็นควรแต่งตั้งไม่เกินสองคน และพัฒนาการกิ่งอำเภอ โดย
มีปลัดอำเภอ (อาวุโส) เป็นกรรมการและเลขานุการ ซึ่งคณะกรรมการพัฒนากิ่งอำเภอมี
หน้าที่ เช่นเดียวกับคณะกรรมการพัฒนาอำเภอ

นอกจากนี้คณะกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติ ได้จัดตั้งองค์กรกลางเพื่อประสานงาน
ขึ้น มีชื่อว่า "ศูนย์ประสานการพัฒนาชนบทแห่งชาติ" เรียกโดยย่อว่า ศปช. โดยเป็นหน่วยงาน
ภายในสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทำหน้าที่เป็นสำนักงาน
เลขานุการของ กชช. ในการประสานงานกับกระทรวงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบท

ในขณะเดียวกันในด้านการติดตามและประเมินผล ได้มีการจัดตั้งสถาบันประมวลข้อมูลเพื่อการ
ศึกษาและการพัฒนา ขึ้นที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยมีศูนย์ประสานการพัฒนาชนบทแห่งชาติ
เป็นผู้กำหนดขั้นตอนการดำเนินงานและประสานงานในการจัดหาและจำแนกข้อมูล มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์เป็นผู้จัดหาบุคลากร และประมวลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ สถาบันดังกล่าวมีงาน
หลักที่จะดำเนินการได้แก่ การประมวลข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่ระดับต่าง ๆ โดยเฉพาะในระดับ
หมู่บ้านและอำเภอ โดยรวม เป็นคลังข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการวางแผน การประมวลและ
จำแนกข้อมูลในด้านการปฏิบัติตามโครงการเพื่อประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ตลอดจนติดตามและประเมินผลความสำเร็จของโครงการในรูปผลโดยตรงของโครงการ และ
ผลกระทบของโครงการ ทั้งในด้านพฤติกรรม สังคม และประสิทธิภาพในการผลิต

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้มีดังจะกล่าวต่อไปนี้

คณะกรรมการประสานงานการพัฒนาชนบทของกระทรวงมหาดไทย ได้เสนอ
ผลการวิเคราะห์แผนปฏิบัติการตามแผนพัฒนาจังหวัด (กชช.5) ปี พ.ศ. 2527 และแผน
พัฒนาจังหวัด (กชช.3) ซึ่งเป็นบัญชีโครงการตามแผนพัฒนาจังหวัดประจำปี พ.ศ. 2523
เฉพาะในหมวดมหาดไทย ปรากฏว่ามีปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ สำหรับแผนพัฒนาจังหวัด
ประจำปี พ.ศ. 2527 ดังต่อไปนี้

1. โครงการในแผนปฏิบัติการตามแผนพัฒนาจังหวัด (กชช.5) บางโครงการของ
สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทที่แจ้งไปจังหวัดมิได้ระดมงบประมาณส่วนที่จัดสรรให้จังหวัด คง
แจ้งแต่เพียงว่างบประมาณส่วนที่แจ้งจ่ายไว้ในส่วนกลาง
2. มีการขอเปลี่ยนแปลงพื้นที่ตามแบบการขอเปลี่ยนแปลงพื้นที่ปฏิบัติการโครงการตาม
แผนพัฒนาจังหวัด (กชช.7) มาก
3. โครงการในแบบ กชช.5 ที่ส่วนกลางแจ้งไปยังจังหวัด ไม่มีเสนอไว้ในแบบ
กชช.3 ที่จังหวัดเสนอขอมา เนื่องจากบางส่วนราชการขาดการประสานงานภายในระหว่าง
กองเจ้าของโครงการซึ่งเป็นผู้จัดทำ กชช.5 จึงทำให้ตัวเลขการจัดสรรงบประมาณไม่ตรง
กันระหว่างของสำนักงานงบประมาณและของจังหวัด

สำหรับแผนพัฒนาจังหวัดประจำปี พ.ศ. 2528 มีปัญหาและอุปสรรคดังต่อไปนี้

1. การไม่ให้ความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ เช่น ไม่จัดให้มีการประชุม อกช. และ กพจ. อย่างสม่ำเสมอ ไม่พิจารณาปรับกรอบและแนวทางเพื่อประกอบการวางแผนพัฒนาจังหวัด (กชช.6) ไม่สั่งการให้อำเภอ กิ่งอำเภอ และตำบลวางแผน และไม่ประสานงานตามแผนที่วางไว้ จึงทำให้งานล่าช้า
2. การเสนอของบประมาณของแผนพัฒนาจังหวัดสูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแบบ กชช.6
3. การเสนอโครงการนอกกรอบไม่ชัดเจน เพราะความไม่เข้าใจในรายละเอียดของกรอบนโยบาย และการตรวจสอบอย่างรอบคอบ
4. แผนพัฒนาจังหวัดขาดความสมบูรณ์ถูกต้องตามเค้าโครงของแผนพัฒนาจังหวัด
5. การจัดหมวดโครงการตามแผนพัฒนาจังหวัดยังไม่ตรงตามหมวดที่กำหนด

(วารสารกำนันผู้ใหญ่บ้าน กันยายน 2527 : 48 - 51)

สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน 2526 : 5 - 9) ได้สรุปผลรายงานการตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนพัฒนาชนบทประจำปีงบประมาณ 2526 พบว่าโครงการพัฒนาชนบทยากจนมีปัญหาต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การจัดสรรงบประมาณล่าช้า ทำให้การดำเนินงานตามโครงการไม่บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้
2. การจัดสรรงบประมาณส่วนใหญ่จัดสรรให้เท่ากันทุกท้องที่ โดยไม่คำนึงถึงความต้องการอย่างแท้จริง
3. การขาดแคลนเจ้าหน้าที่และยานพาหนะในการออกปฏิบัติงานในเขตพื้นที่ของโครงการ
4. การขาดการประสานงานอย่างใกล้ชิดระหว่างอำเภอ จังหวัด และส่วนกลาง

5. การไม่สามารถเข้าร่วมโครงการได้ของราษฎรได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากโครงการเกินขีดความสามารถที่จะให้ราษฎร

6. การคัดเลือกพื้นที่ดำเนินการไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และไม่เหมาะสมกับสภาพท้องที่ จึงต้องมีการเปลี่ยนแปลงสถานที่หรือโครงการ ทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณและเกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน

7. การคัดเลือกราษฎรยากจนเข้าเป็นสมาชิกโครงการ ไม่มีหลักเกณฑ์ที่รัดกุมและไม่ได้บุคคลที่เหมาะสม

8. การขาดการประชาสัมพันธ์ ทำให้ราษฎรไม่ทราบวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ และเป็นเหตุให้ไม่สนใจเข้าร่วมโครงการ

9. การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ

✓ รุทร์ ก่ออมชุม และสุนทร โคตรบรรเทา (รุทร์ ก่ออมชุม และสุนทร โคตรบรรเทา 2527 : 153 - 154) ได้ศึกษาปัจจัยที่กระตุ้นให้ประชาชนเข้าร่วมในโครงการพัฒนาชุมชนในเขตชนบทยากจน : ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านดีเด่น พุทธศักราช 2526 กลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่นเรียงตามลำดับสามหมู่บ้าน ในเขตชนบทยากจนของจังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 170 คน คือจากบ้านคำบ่อน ตำบลบ้านเสี้ยว อำเภอปากท่า จำนวน 57 คน จากบ้านนาเกล้า ตำบลน้ำไคร้ อำเภอน้ำปาด จำนวน 50 คน และจากบ้านแดงงาม ตำบลจริม อำเภอท่าปลา จำนวน 55 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่เป็นตัวกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาชุมชน ซึ่งเรียงลำดับตามความสำคัญมีดังนี้

1. การพัฒนาจิตใจที่เหมาะสม ซึ่งมีองค์ประกอบย่อย คือความเข้าใจและเห็นประโยชน์ของการลด ละ และเลิกสุราและการพนัน การใช้เหตุผลในการอภิปรายในที่ประชุม และรู้จักเสียสละเวลาในการเข้าร่วมประชุม และร่วมกิจกรรมการพัฒนาหมู่บ้าน

2. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาต่าง ๆ โดยเฉพาะการปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายในหมู่บ้าน การรักษาความปลอดภัยน้ำดื่ม

น้ำใช้ในหมู่บ้าน การศึกษาและวัฒนธรรม การพัฒนาอาชีพ การรวมกลุ่มเกษตรกร และการจัดตั้งกลุ่มสหกรณ์

3. โครงการส่งเสริมอาชีพและเศรษฐกิจภายในหมู่บ้าน ได้แก่การให้ประชาชนมีความรู้และรับการอบรมเกี่ยวกับการเกษตรที่จะทำให้เพิ่มผลผลิต และมีรายได้เพิ่มขึ้น เช่น การเลี้ยงไก่ การทำไร่ การทำนา การเลี้ยงผึ้ง และการเลี้ยงวัว

4. นโยบายรัฐบาลและแรงผลักดันจากผู้มีอำนาจทางราชการ โดยเฉพาะนโยบายที่จะให้ประชาชนมีบทบาทริเริ่มงานพัฒนาต่าง ๆ ในหมู่บ้านด้วยตนเอง นโยบายการสร้างงานในชนบท และนโยบายการสนับสนุนในด้านการจัดหาเครื่องจักรกลในการพัฒนาหมู่บ้าน ส่วนแรงผลักดันจากผู้มีอำนาจทางราชการนั้น ได้แก่การมีเจ้าหน้าที่ระดับสูงในส่วนภูมิภาคสนับสนุน ส่งเสริม ไปเยี่ยมเยียน และรับผิดชอบในงานพัฒนาหมู่บ้านด้วยความเอาใจใส่อย่างจริงใจและจริงจัง

5. การประสานงานและผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนใกล้ชิดและเกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนาหมู่บ้าน คือนายอำเภอ พัฒนาการ เกษตรตำบล ครูใหญ่และครู

6. งบประมาณที่รัฐเป็นผู้จัดให้ ซึ่งได้แก่งบประมาณจากการจัดปฏิรูปที่ดิน และงบประมาณในการสร้างสิ่งสาธารณูปโภคต่าง ๆ เช่นถนนเข้าหมู่บ้าน ไฟฟ้าและการชลประทานเพื่อการเกษตรภายในหมู่บ้าน

นอกจากนี้ การวิจัยยังพบอีกว่า ปัจจัยเสริมที่มีส่วนกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาได้แก่ สถานภาพและความเป็นอยู่ของประชาชนในหมู่บ้าน เช่น การเป็นผู้อยู่ในวัยทำงาน การมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาชนบท การมีสภาพที่ดีและความอบอุ่นทางครอบครัว การมีเศรษฐกิจดีขึ้น และการมีที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมสะอาดและใช้ประโยชน์ได้

สำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

2520 : 1 - 5) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะชุมชนในชนบทกับประสิทธิภาพในการพัฒนา โดยศึกษาเปรียบเทียบระหว่างหมู่บ้านพัฒนากับหมู่บ้านที่ไม่พัฒนา หมู่บ้านพัฒนาคือหมู่บ้าน

ศรีดอนมูล ซึ่งเป็นหมู่บ้านดีเด่นที่ชนะการประกวดของจังหวัดเชียงราย เมื่อปี พ.ศ. 2520 และเป็นหมู่บ้านที่อยู่ในอำเภอเชียงแสน หมู่บ้านที่ไม่พัฒนาที่นำมาศึกษาเปรียบเทียบคือหมู่บ้านคำหนองบัว อำเภอเชียงแสน กับหมู่บ้านม่วงคำ อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย เช่นเดียวกัน ผลการวิจัยพบดังต่อไปนี้

1. ระบบชุมชนทั้งสามหมู่บ้านในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
2. หมู่บ้านทั้งสามมีความแตกต่างกันอันสืบเนื่องมาจากการประกวด กล่าวคือหมู่บ้านที่ชนะการประกวดมีความภูมิใจและมีศักยภาพของการร่วมมือในการทำงานเพิ่มขึ้น
3. เอกภาพของหมู่บ้านที่ได้รับรางวัลไม่แตกต่างจากหมู่บ้านอย่างชัดเจนตามหลักเกณฑ์ของการ ประกวด แต่การประกวดเป็นแรงกระตุ้นให้เจ้าหน้าที่และประชาชนในหมู่บ้านปฏิบัติตามกฎเกณฑ์เพื่อหวังให้ชนะการประกวด ซึ่งเป็นปัจจัยต่อเนื่องให้เจ้าหน้าที่ทุ่มเทและประชาชนร่วมมือในการพัฒนา และอัตราการพัฒนาจะขึ้นอยู่กับศักยภาพทางเศรษฐกิจและสถานะผู้นำในหมู่บ้านและเจ้าหน้าที่
4. หมู่บ้านพัฒนาที่ชนะการประกวดมีลักษณะเด่นคือความสามารถในการเสนอรายงาน และการดำเนินการประชุมอย่างเป็นทางการ

ต่อมา สำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2525) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยต่อความยากจนในชนบทที่อำเภอภูเขียว และกิ่งอำเภอเทพนิมิต ซึ่งเป็นอำเภอในจังหวัดชัยภูมิ และอำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า สำหรับอำเภอภูเขียวนั้น ตัวแปรที่สัมพันธ์กับความยากจนอย่างมีนัยสำคัญได้แก่มูลค่าทรัพย์สินเงินออม และพื้นที่ที่ใช้ทำประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สำหรับกิ่งอำเภอเทพนิมิตพบว่า ตัวแปรที่สัมพันธ์กับความยากจนคือมูลค่าทรัพย์สิน พื้นที่ที่ใช้ทำประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ค่าใช้จ่ายในการทำนา และการใช้บริการแหล่งเงินกู้ที่เป็นธนาคาร สหกรณ์ ส่วนอำเภอพนัสนิคมนั้น ตัวแปรที่สัมพันธ์กับความยากจนได้แก่มูลค่าทรัพย์สิน และเงินทอง

อำนวยการ ปรตจกรียา (อำนวยการ ปรตจกรียา 2524 : 614 - 615) ได้ศึกษาบทบาท และหน้าที่ของสภาตำบลต่อโครงการสร้างงานในชนบทปี พ.ศ. 2523 ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลศรีมหาโพธิ์ อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ความสำเร็จในการ ดำเนินการในโครงการสร้างงานในชนบทมีเงื่อนไขของความสำเร็จที่สำคัญคือองค์ประกอบ ของสภาตำบล และส่วนสนับสนุนช่วยเหลือสภาตำบล องค์ประกอบของสภาตำบลซึ่งได้แก่ ประธานสภาตำบล คณะกรรมการสภาตำบล ผู้นำท้องถิ่น และราษฎรในตำบล สำหรับส่วน สนับสนุนช่วยเหลือสภาตำบลคือ เจ้าหน้าที่ของอำเภอ ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้นอกจากจะต้อง มีคุณลักษณะที่เหมาะสมกับบทบาทแล้ว ยังต้องมีความสำนึกและรับผิดชอบในหน้าที่ด้วย

อุทัย เลิศวุฒิ (อุทัย เลิศวุฒิ 2524) ได้ศึกษาการดำเนินงานตามนโยบายระยะสั้น ของรัฐบาลในภาวะความแห้งแล้งเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน ศึกษากรณี โครงการสร้างงานในชนบทปี พ.ศ. 2523 ในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบดังต่อไปนี้

1. โครงการ กสช. มุ่งสนองความต้องการและแก้ปัญหาของประชาชนเป็นส่วน ใหญ่ และมุ่งสร้างศรัทธาของประชาชนต่อผลงานของรัฐบาล
2. การประสานงานระหว่างสภาตำบล อำเภอ และจังหวัด มีส่วนช่วยให้เกิด ความสำเร็จในการดำเนินงาน
3. การมอบอำนาจหน้าที่ให้นายอำเภอ เป็นผู้ตัดสินใจสั่งการและควบคุมข้าราชการ และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ เป็นการส่งเสริมให้ข้าราชการเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ และช่วยให้ เกิดความสำเร็จในการดำเนินงานตามโครงการ

การพัฒนาชนบทต้องอาศัยการฝึกกำลังและความร่วมมือจากหลายฝ่าย ทั้งหน่วย งานของทางราชการ หน่วยงานของเอกชนและประชาชน จึงจะทำให้การพัฒนาชนบทประสบ ผลสำเร็จด้วยดี จากเอกสารอ้างอิงจะเห็นได้ว่า การพัฒนาชนบทมีปัญหาและอุปสรรคหลาย ประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารและการจัดองค์กรเพื่อนำบริการไปสู่ประชาชน การ วิจัยครั้งนี้จึงมุ่งศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารการพัฒนาชนบท การศึกษา

อย่างมีระบบจะทำให้ทราบว่าการบริหารการพัฒนาชนบทมีปัญหามากน้อยเพียงใด และมีปัญหา
ในองค์กรระดับใด ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางไปสู่การแก้ไข ปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงให้การ
บริหารการพัฒนาชนบทมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

รายละเอียดในบทนี้จะกล่าวถึงระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย ซึ่งเป็นรายละเอียดเกี่ยวกับประชากร การเลือกกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งจะแยกกล่าวถึงในแต่ละหัวข้อดังนี้

ประชากร

ประชากรในการศึกษารุ่นนี้ มีหลายระดับดังนี้

1. ระดับชาติ ได้แก่คณะอนุกรรมการต่าง ๆ ของ กชช. ซึ่งมีอยู่ทั้งหมดขณะที่ทำการศึกษา 7 คณะ
2. ระดับกระทรวง ได้แก่ปลัดกระทรวง 4 กระทรวงหลัก คือ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงสาธารณสุข
3. ระดับกรม ได้แก่อธิบดีกรมที่เกี่ยวข้องทั้งหมด 18 กรม ใน 4 กระทรวงหลัก
4. ระดับผู้อำนวยการโครงการ ได้แก่ผู้อำนวยการโครงการพัฒนาชนบทยากจน ทั้งหมด 33 โครงการ รวม 33 คน
5. ระดับจังหวัด ได้แก่คณะกรรมการพัฒนาจังหวัด (กพจ.)
6. ระดับอำเภอ ได้แก่คณะกรรมการพัฒนาอำเภอ (กพอ.)
7. ระดับตำบล ได้แก่สภาตำบล และคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล (คปต.)
8. ระดับหมู่บ้าน ได้แก่ประชาชนในชนบทยากจน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ในระดับชาติ ระดับกระทรวง ระดับกรม และระดับผู้อำนวยการโครงการ ศึกษาจากประชาชนทั้งหมด ส่วนตั้งแต่ระดับจังหวัดลงไปใช้วิธีสุ่มตัวอย่าง มีเกณฑ์ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. เป็นพื้นที่ในเขตยากจน 38 จังหวัด ตามประกาศของสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการกำหนดพื้นที่เป้าหมายเพื่อการพัฒนาชนบท ในแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (2525 - 2529) พ.ศ. 2524

2. เป็นหมู่บ้านในโครงการใดโครงการหนึ่งเพียงโครงการเดียว จากโครงการพัฒนาชนบททั้ง 33 โครงการทั่วประเทศ

3. เลือกหมู่บ้านที่ประสบผลสำเร็จในการพัฒนา ซึ่งในรายงานวิจัยใช้ชื่อว่า "หมู่บ้านดีเด่น" และหมู่บ้านที่ประสบปัญหาในการพัฒนา ซึ่งในรายงานวิจัยนี้ใช้ชื่อว่า "หมู่บ้านไม่ดีเด่น" โดยเลือกหมู่บ้านดังกล่าวประเภทละ 1 หมู่บ้าน จากแต่ละภาคภูมิศาสตร์

4. ขนาดของหมู่บ้านไม่ใหญ่จนเกินไป มีประมาณ 100 - 150 ครัวเรือน

5. มีความสะดวกในการเก็บข้อมูลพอควร

6. กลุ่มตัวอย่างที่เลือกได้ จะเป็นตัวแทนของประชากรในแต่ละภาค

เมื่อเลือกได้หมู่บ้านที่ดีเด่น และหมู่บ้านไม่ดีเด่นแล้ว ก็ทำการศึกษาเปรียบเทียบ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารการพัฒนาชนบทระดับหมู่บ้าน การมีส่วนร่วมของประชาชน ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทในระดับตำบล อำเภอ และจังหวัดที่หมู่บ้านนั้น ตั้งอยู่ การเลือกหมู่บ้านใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ภาคเหนือ

หมู่บ้านดีเด่น ได้แก่หมู่บ้านต้นผึ้ง ตำบลบ้านกลาง อำเภอสอง จังหวัดแพร่

หมู่บ้านไม่ดีเด่น ได้แก่หมู่บ้านปาวไฮ ตำบลแม่ทุ่ง อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่

2. ภาคใต้

หมู่บ้านดีเด่น ได้แก่หมู่บ้านปาดำ ตำบลตะโละกาโปร์ อำเภอยะหริ่ง

จังหวัดปัตตานี

หมู่บ้านไม่ดีเด่น ได้แก่หมู่บ้านทุ่งคา ตำบลปายามังมัย อำเภอยะหริ่ง

จังหวัดปัตตานี

3. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

หมู่บ้านดีเด่น ได้แก่หมู่บ้านหนองกุง ตำบลบ้านทุ่ม อำเภอเมือง
จังหวัดขอนแก่น

หมู่บ้านไม่ดีเด่น ได้แก่หมู่บ้านโนนแดง ตำบลขามสะแกแสง อำเภอขามสะแกแสง
จังหวัดนครราชสีมา

หมู่บ้านดังกล่าวเป็นหมู่บ้านดีเด่น 3 หมู่บ้าน และหมู่บ้านไม่ดีเด่น 3 หมู่บ้าน การ
คัดเลือกหมู่บ้านได้รับความร่วมมือจากฝ่ายประเมินผล โครงการพัฒนาชนบทระดับหมู่บ้าน
กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย หมู่บ้านทั้ง 6 ได้รับการประเมินผลความสำเร็จโดย
ทั่วไปดังนี้

	ระดับความสำเร็จ
ก. หมู่บ้านดีเด่น	
1. หมู่บ้านต้นผึ้ง	5.00
2. หมู่บ้านป่าตา	3.52
3. หมู่บ้านหนองกุง	4.60
ข. หมู่บ้านไม่ดีเด่น	
1. หมู่บ้านปาวไฮ	2.44
2. หมู่บ้านทุ่งคา	2.45
3. หมู่บ้านโนนแดง	2.46

หมู่บ้านดีเด่นมีค่าเฉลี่ยระดับความสำเร็จในการพัฒนาอยู่ระหว่าง 3.50 ถึง 5.00
ส่วนหมู่บ้านไม่ดีเด่นมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00 ถึง 2.49

หมู่บ้านทั้งหมดอยู่ในพื้นที่ปฏิบัติการของโครงการพัฒนาชนบทระดับหมู่บ้าน กรมพัฒนา
ชุมชน กระทรวงมหาดไทย รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษารายครั้งนี้ดังนี้

1. คณะอนุกรรมการต่าง ๆ ของ กชช. 7 คณะ ประมาณ	100 คน
2. ปลัดกระทรวง 4 กระทรวงหลัก	4 คน
3. อธิบดีกรมที่เกี่ยวข้อง	10 คน
4. ผู้อำนวยการโครงการพัฒนาชนบท	33 คน
5. คณะกรรมการพัฒนาจังหวัด 4 จังหวัด ประมาณ	85 คน
6. คณะกรรมการพัฒนาอำเภอ 5 อำเภอ ประมาณ	40 คน
7. สมาชิกสภาตำบล และ คปต. 6 ตำบล ประมาณ	90 คน
8. ประชาชนจาก 6 หมู่บ้าน ประมาณ	60 คน
รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น	430 คน

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามซึ่งมีทั้งหมด 6 ชุด คือ

1. แบบสอบถามชุดที่ 1 สำหรับอนุกรรมการต่าง ๆ ของ กชช.
2. แบบสอบถามชุดที่ 2 สำหรับปลัดกระทรวง อธิบดี และผู้อำนวยการโครงการ
3. แบบสอบถามชุดที่ 3 สำหรับคณะกรรมการพัฒนาจังหวัด
4. แบบสอบถามชุดที่ 4 สำหรับคณะกรรมการพัฒนาอำเภอ
5. แบบสอบถามชุดที่ 5 สำหรับสภาตำบล และคณะกรรมการสนับสนุนการ

ปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล

6. แบบสอบถามชุดที่ 6 สำหรับประชาชน

แบบทดสอบทุกชุดสร้างขึ้นเพื่อมุ่งวิเคราะห์ปัญหาการบริหารใน 6 ด้าน คือ

การวางแผน การจัดรูปงาน การวินิจฉัยสั่งการ การประสานงาน การควบคุมการปฏิบัติ
ตามนโยบาย และการประเมินผล แบบสอบถามแต่ละชุดมีจำนวนข้อคำถาม (item) ไม่เท่า
กัน เนื่องจากสภาพปัญหาในแต่ละระดับองค์กรต่างกันอยู่แล้วตามสภาพความเป็นจริง แต่
แบบสอบถามแต่ละชุดครอบคลุมปัญหาในการบริหารทั้ง 6 ด้านที่กล่าวแล้ว

การหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วทั้ง 6 ชุด ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารและการพัฒนาชนบทจำนวน 6 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรง (face validity) ของแบบสอบถาม และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ หลังจากนั้นได้นำแบบสอบถามทั้งหมดไปทดลองใช้ แบบทดสอบชุดที่ 1 และ 2 นำไปทดลองกับคณะกรรมการพัฒนากำลังคนและประสิทธิภาพข้าราชการเพื่อการพัฒนาชนบท ส่วนแบบทดสอบชุดที่ 3, 4, 5 และ 6 ได้นำไปทดลองที่จังหวัดเชียงใหม่ แล้วนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้น ผลการวิเคราะห์ครั้งสุดท้ายได้ค่าความเชื่อมั่น (reliability) ดังนี้

แบบสอบถามชุดที่ 3	มีค่า Reliability	.98
แบบสอบถามชุดที่ 4	มีค่า Reliability	.97
แบบสอบถามชุดที่ 5	มีค่า Reliability	.90
แบบสอบถามชุดที่ 6	มีค่า Reliability	.89

จะเห็นว่าแบบสอบถามทั้ง 4 ชุดหลัง มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูงมาก แบบสอบถามชุดที่ 1 และ 2 มิได้วิเคราะห์ในลักษณะนี้ เนื่องจากได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาน้อยเกินไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เลือกไว้ กลุ่มตัวอย่างในระดับชาติ กระทรวง กรม ผู้อำนวยการโครงการ จังหวัด อำเภอ ใช้แบบสอบถามเป็นหลักประกอบ การสัมภาษณ์ ส่วนกลุ่มตัวอย่างในระดับตำบลและระดับหมู่บ้าน ใช้วิธีสัมภาษณ์เป็นหลักประกอบแบบสอบถาม และควบคู่ไปกับการสังเกต

สำหรับการแจกแจงแบบสอบถามนั้น ชุดที่ 1 และ 2 ใช้วิธีส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ พร้อมแนบจดหมายนำ ของและแสดมภ์ไปด้วย เพื่อให้ผู้กรอกแบบสอบถามที่กรอกแล้วส่งกลับมาเมื่อครบกำหนดระยะเวลาที่ระบุไว้แล้ว หากปรากฏว่ายังมิได้รับแบบสอบถามคืน

จากผู้ตอบแบบสอบถาม เจ้าหน้าที่วิจัยได้ออกตามเก็บแบบสอบถามเป็นรายบุคคล ส่วนแบบสอบถามชุดที่ 3, 4, 5 และ 6 นั้น คณะผู้วิจัยได้ออกเก็บข้อมูลเอง โดยมีนิสิตระดับปริญญาโทที่เรียนวิชาระเบียบวิธีวิจัยแล้วเป็นผู้ช่วยเก็บข้อมูลภาคสนาม การเก็บข้อมูลกระทำระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึงต้นเดือนกรกฎาคม 2528 ได้แบบสอบถามกลับคืนมาคิดเป็นร้อยละ 76 ของแบบสอบถามทั้งหมดที่ส่งออกไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่กรอกแล้วมาวิเคราะห์เพื่อจำแนกสภาพปัญหาและเพื่อทดสอบสมมติฐาน สถิติที่ใช้ได้แก่

1. การแจกแจงความถี่
2. ร้อยละ
3. ค่าเฉลี่ย
4. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
5. ค่าความแปรปรวน
6. t - test
7. One - Way ANOVA
8. Two - Way ANOVA
9. Point Biserial Correlation Coefficient
10. Mann - Whitney U - Test

ในการวิเคราะห์ปัญหานั้น ใช้เกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายความว่า ประสบปัญหาน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายความว่า ประสบปัญหาน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายความว่า ประสบปัญหาปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายความว่า ประสบัญหามาก

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายความว่า ประสบัญหามากที่สุด

การทดสอบสมมุติฐานกระทำที่ระดับนัยสำคัญ .01 ($P < .01$) ผลการทดสอบ

สมมุติฐานและการวิเคราะห์ข้อมูล จะได้นำเสนอในบทต่อไป

1010

บทที่ 101

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล จะแบ่งออกเป็น 4 ตอนด้วยกัน คือ ตอนที่ 1 เป็นการเสนอปัญหาขององค์กรในระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับชาติไปจนถึงระดับชาวบ้าน โดยจะเสนอปัญหาในการบริหารทั้ง 6 ด้าน เรียงตามลำดับและประเด็นของการบริหารที่เป็นปัญหามากที่สุด 10 ด้าน เรียงตามลำดับ ตอนที่ 2 เป็นการเปรียบเทียบปัญหาขององค์กรในระดับต่าง ๆ ตอนที่ 3 เป็นผลการศึกษาการมีส่วนร่วมและการยอมรับของประชาชนในการพัฒนาชนบทและตอนที่ 4 ซึ่งเป็นตอนสุดท้ายเป็นผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารการพัฒนาชนบท

ตอนที่ 1 ปัญหาขององค์กรในระดับต่าง ๆ

ก. ปัญหาในด้านทั้ง 6 ของการบริหาร

ข้อมูลที่จะนำมาเสนอต่อไปนี้ เป็นปัญหาขององค์กรการพัฒนาชนบทในระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับชาติลงไปจนถึงระดับชาวบ้าน นำมาเสนอตามลำดับ จำแนกตามด้านทั้ง 6 ของการบริหาร คือ ด้าน การวางแผน การปฏิบัติงาน การควบคุมและปฏิบัติตามนโยบาย การจัดรูปงาน และการประเมินผลตามลำดับ

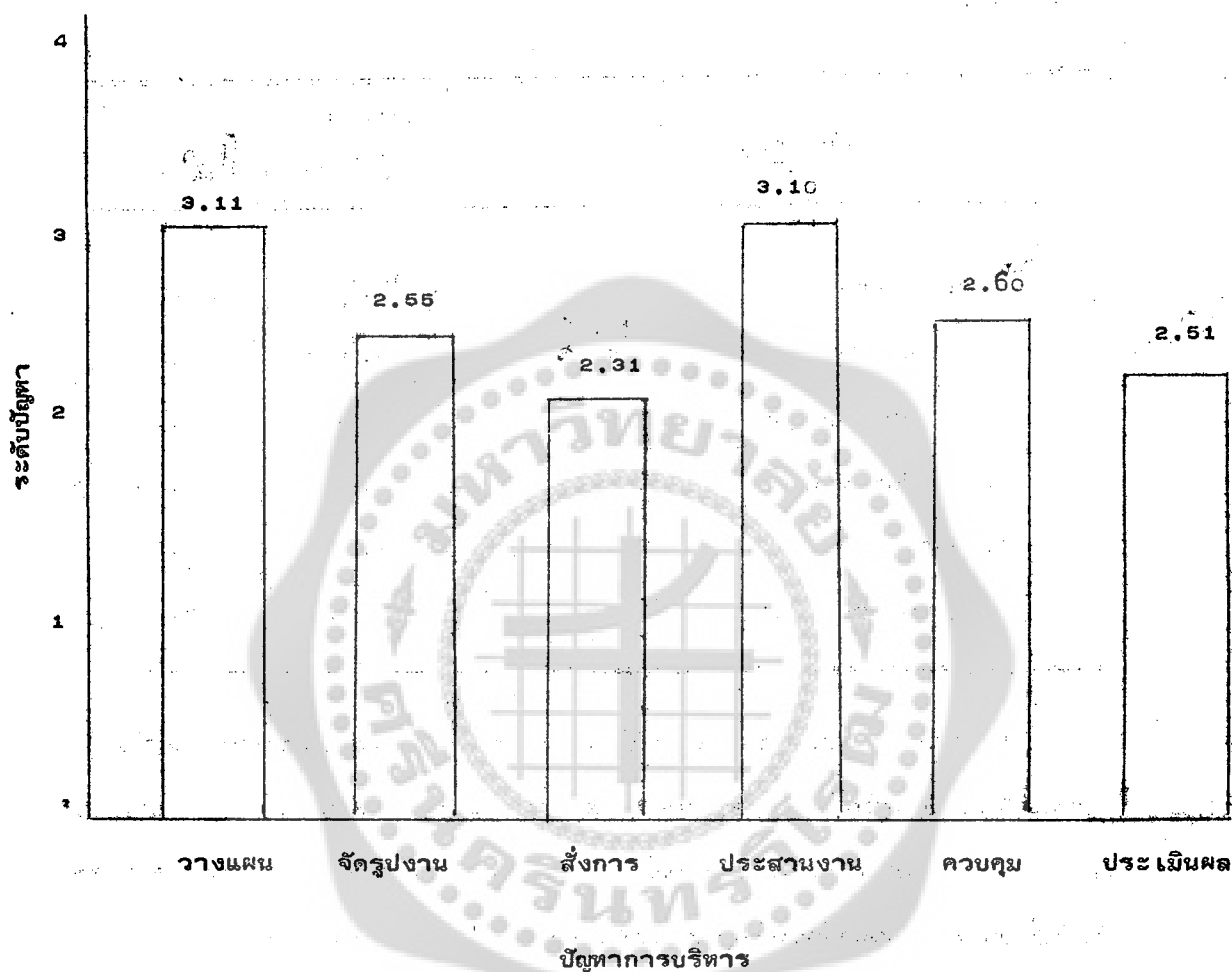
1. ปัญหาระดับชาติ

ปัญหาระดับชาติ เป็นปัญหาของคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ของ กชช. ผลการศึกษาพบว่า การบริหารการพัฒนาชนบทในระดับนี้มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางในด้าน การวางแผน การประสานงาน การควบคุมและปฏิบัติตามนโยบาย การจัดรูปงาน และการประเมินผลตามลำดับ ส่วนปัญหาในการวินิจฉัยสั่งการนั้นมีน้อย ดังรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบท ของคณะกรรมการ กชช. จำแนกเป็น
ด้านต่าง ๆ

ลักษณะปัญหา	ค่าเฉลี่ย ระดับปัญหา	ความ แปรปรวน
1. การวางแผน	3.11	1.24
2. การประสานงาน	3.10	1.15
3. การควบคุมและปฏิบัติตามนโยบาย	2.60	1.19
4. การจัดรูปงาน	2.55	1.22
5. การประเมินผล	2.51	1.01
6. การวินิจฉัยสั่งการ	2.31	0.97

เมื่อเปรียบเทียบปัญหาทั้ง 6 ด้านในการบริหารพบว่า การบริหารการพัฒนาชนบท
ในระดับชาติ มีปัญหาในด้านการวางแผนและด้านการประสานงานมากกว่าด้านอื่น ตามด้วย
ปัญหาในการควบคุมและปฏิบัติตามนโยบาย การจัดรูปงาน การประเมินผล ส่วนปัญหาในการ
วินิจฉัยสั่งการนั้น มีปัญหาน้อยกว่าทุกด้าน ดังรายละเอียดเพิ่มเติมในภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 ปัญหาด้านต่าง ๆ ในการบริหารการพัฒนาชนบทของคณะอนุกรรมการ กชช.

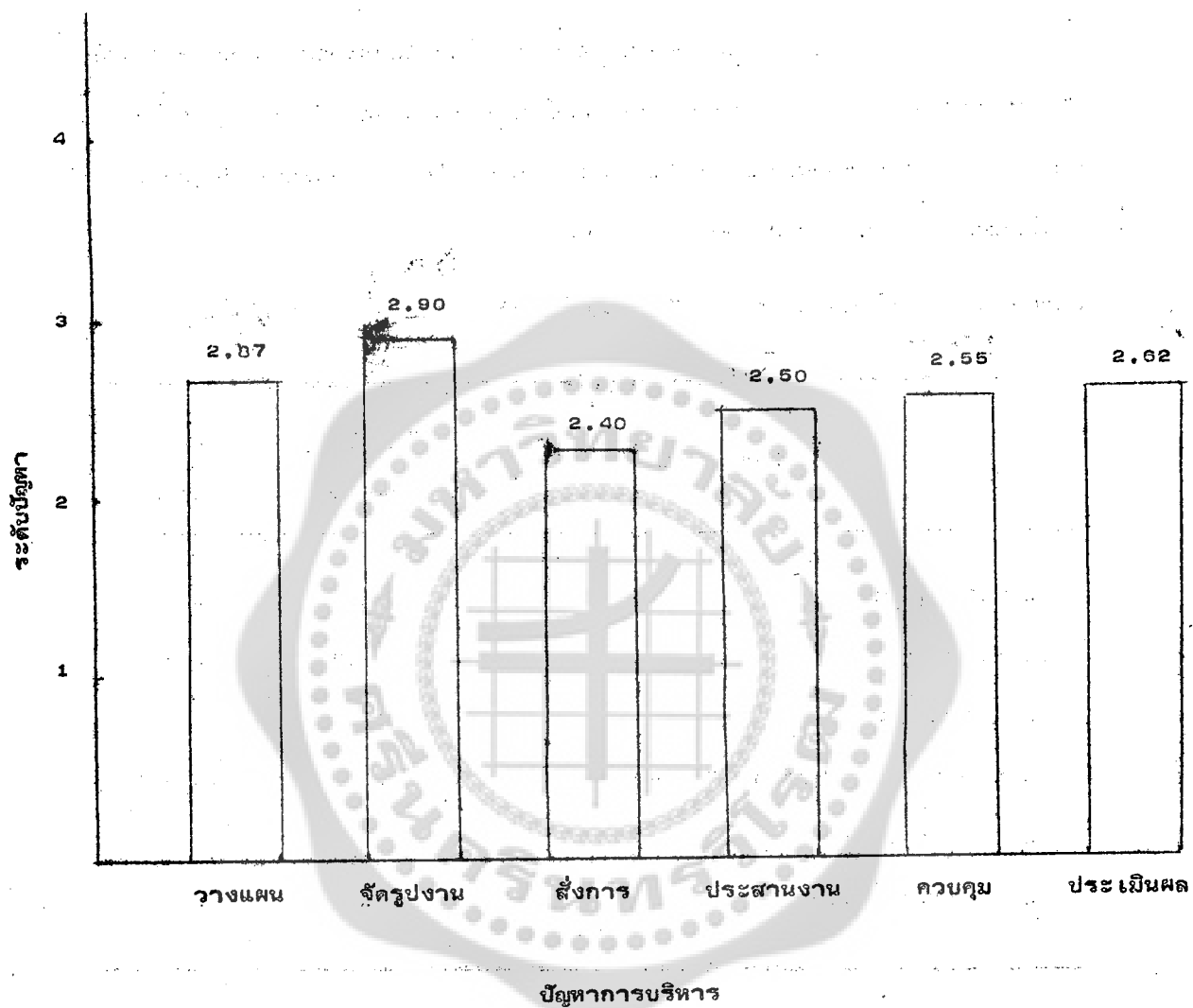
✱ 2. ปัญหาในระดับกระทรวง

ปัญหาในระดับกระทรวง เป็นปัญหาที่เสนอโดยปลัดกระทรวง 4 กระทรวงหลัก คือ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงสาธารณสุข ผลการศึกษาพบว่า การบริหารการพัฒนาชนบทในระดับกระทรวง มีปัญหาในระดับปานกลางทั้ง 6 ด้าน ดังรายละเอียดในตาราง 2

ตาราง 2 ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทในระดับกระทรวง จำแนกเป็นด้านต่าง ๆ

ลักษณะปัญหา	ค่าเฉลี่ยระดับปัญหา	ความแปรปรวน
1. การจัดรูปงาน	2.90	1.39
2. การวางแผน	2.87	0.98
3. การประเมินผล	2.62	0.48
4. การควบคุมและปฏิบัติตามนโยบาย	2.55	0.64
5. การประสานงาน	2.53	1.03
6. การวินิจฉัยสั่งการ	2.40	0.84

✱ เมื่อเปรียบเทียบปัญหาทั้ง 6 ด้านในการบริหารพบว่า การบริหารการพัฒนาชนบทในระดับกระทรวง มีปัญหาในด้านการจัดรูปงานและการวางแผนมากกว่าด้านอื่น ตามด้วยปัญหาการประเมินผล การควบคุมและปฏิบัติตามนโยบาย การประสานงาน ส่วนการวินิจฉัยสั่งการ มีปัญหาน้อยกว่าทุกด้าน ดังรายละเอียดเพิ่มเติมในภาพประกอบ 3 ✱

ภาพประกอบ 3 ปัญหาด้านต่าง ๆ ในการบริหารการพัฒนาชนบทในระดับกระทรวง

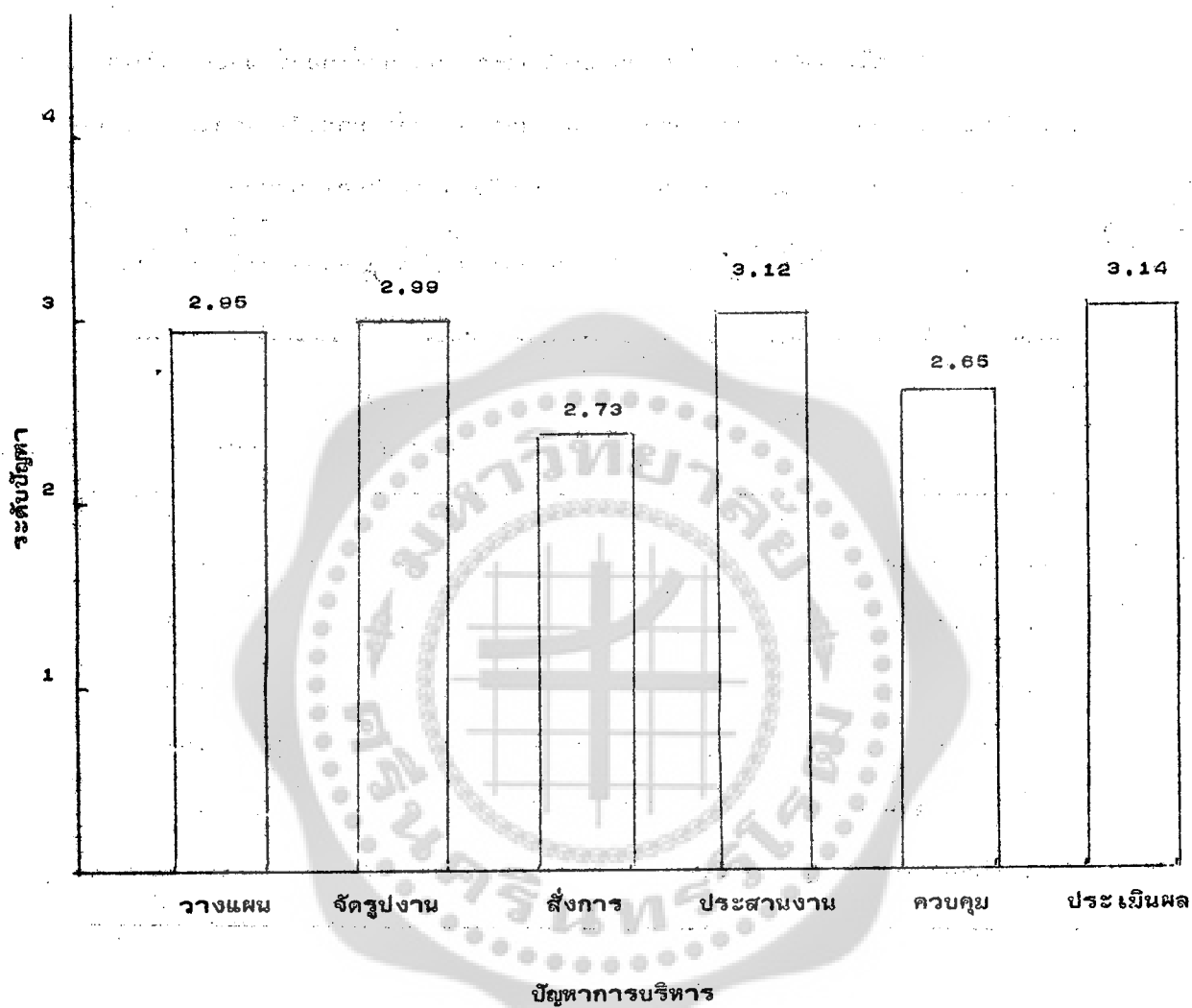
* 3. ปัญหาในระดับกรม

ปัญหาในระดับกรม เป็นปัญหาของอธิบดีกรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบททั้งหมด 18 กรม ใน 4 กระทรวงหลัก ผลการศึกษาพบว่า การบริหารการพัฒนาชนบทในระดับกรมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 6 ด้าน ดังรายละเอียดในตาราง 3

ตาราง 3 ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทในระดับกรม แจกแนกเป็นด้านต่าง ๆ

ลักษณะปัญหา	ค่าเฉลี่ยระดับปัญหา	ความแปรปรวน
1. การประเมินผล	3.14	0.75
2. การประสานงาน	3.12	0.98
3. การจัดรูปงาน	2.99	1.54
4. การวางแผน	2.95	1.57
5. การวินิจฉัยสั่งการ	2.73	0.79
6. การควบคุมและปฏิบัติตามนโยบาย	2.65	0.88

* เมื่อเปรียบเทียบปัญหาทั้ง 6 ด้านในการบริหารพบว่า การบริหารการพัฒนาชนบทในระดับกรม มีปัญหาในด้านการประเมินผล และการประสานงานมากกว่าด้านอื่น ตามด้วยปัญหาในการจัดรูปงาน การวางแผน การวินิจฉัยสั่งการตามลำดับ ส่วนปัญหาในการจัดรูปงานและการปฏิบัติตามนโยบายนั้น มีปัญหาน้อยกว่าทุกด้าน ดังรายละเอียดเพิ่มเติมในภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 ปัญหาด้านต่าง ๆ ในการบริหารการพัฒนาชนบท ในระดับกรม

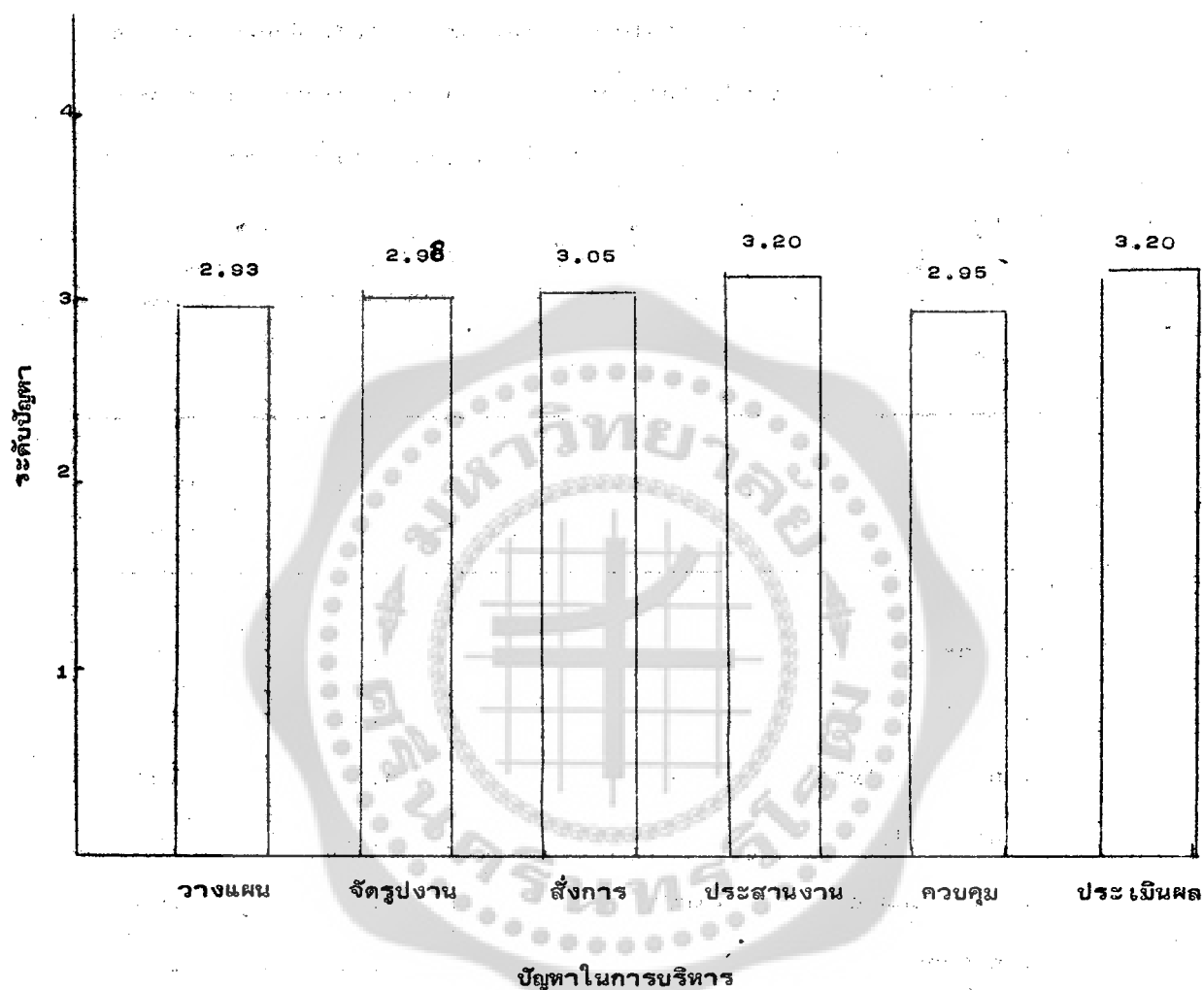
* 4. ปัญหาของผู้อำนวยการโครงการ

โครงการพัฒนาชนบทภายใต้การดำเนินงานของ กชช. มีอยู่ทั้งหมดคณะศึกษา
33 โครงการ แต่ละโครงการมีผู้อำนวยการ 1 คน จากการศึกษาพบว่า การบริหารการ
พัฒนาชนบทของผู้อำนวยการโครงการ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 6 ด้าน ดังราย
ละเอียดในตาราง 4

ตาราง 4 ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทของผู้อำนวยการโครงการ จำแนกเป็นด้าน
ต่าง ๆ

ลักษณะปัญหา	ค่าเฉลี่ย ระดับปัญหา	ความ แปรปรวน
1. การประสานงาน	3.20	1.21
2. การประเมินผล	3.20	1.30
3. การวินิจฉัยสั่งการ	3.05	1.25
4. การจัดรูปงาน	2.98	1.25
5. การควบคุมและปฏิบัติตามนโยบาย	2.95	1.25
6. การวางแผน	2.93	1.10

* เมื่อเปรียบเทียบปัญหาทั้ง 6 ด้านในการบริหารพบว่า การบริหารการพัฒนาชนบท
ของผู้อำนวยการโครงการ มีปัญหาในด้านการประสานงาน และการประเมินผลมากกว่าด้าน
อื่น ๆ ตามด้วยปัญหาในด้านการวินิจฉัยสั่งการ การจัดรูปงาน การควบคุมและปฏิบัติตาม
นโยบาย ส่วนการวางแผนมีปัญหาน้อยกว่าทุกด้าน ดังที่แสดงเพิ่มเติมในภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 ปัญหาด้านต่าง ๆ ในการบริหารการพัฒนาชนบทของผู้อำนวยการโครงการ

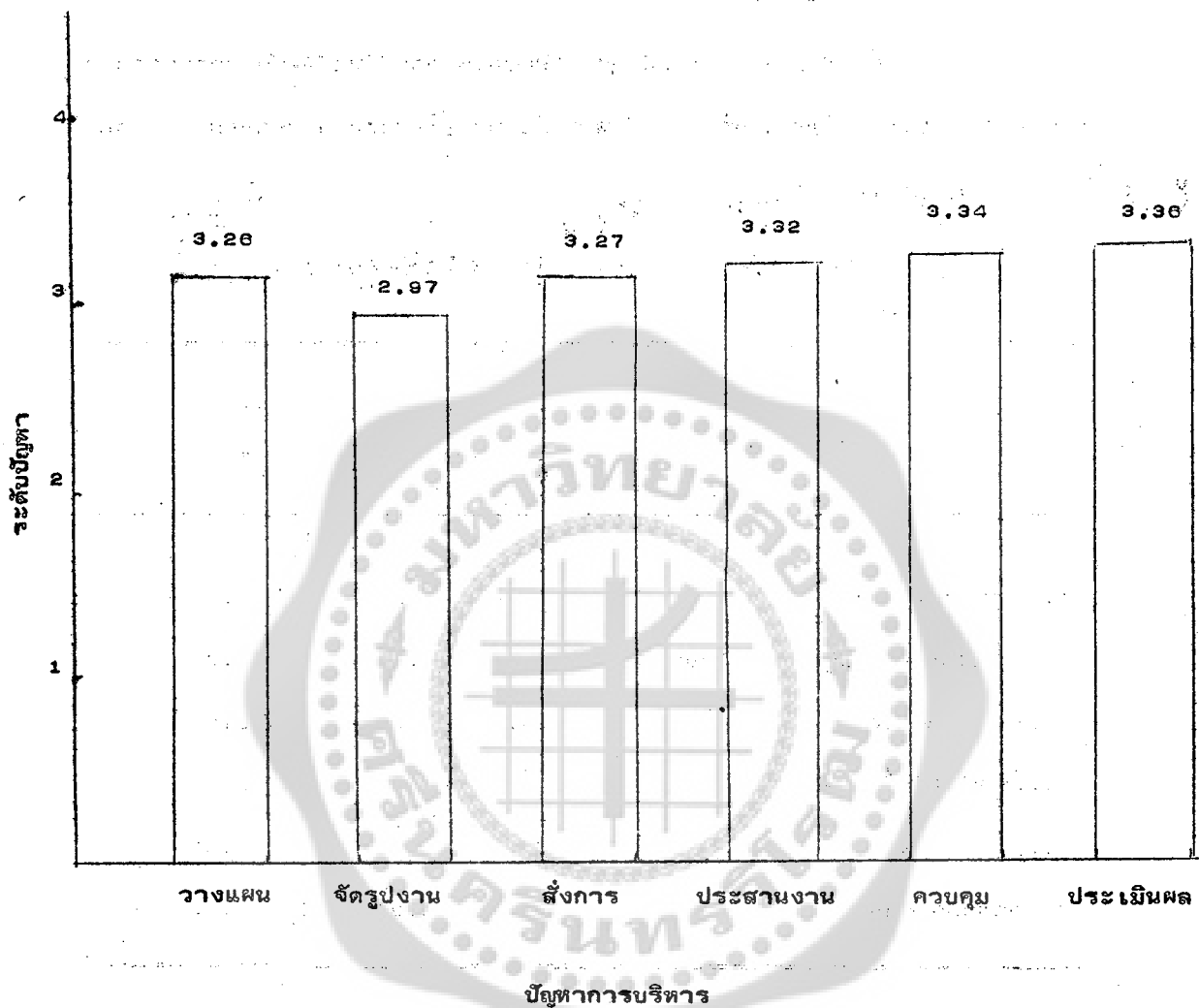
5. ปัญหาในระดับจังหวัด

ปัญหาในระดับจังหวัด เป็นปัญหาของคณะกรรมการพัฒนาจังหวัด จากการศึกษาพบว่า การบริหารการพัฒนาชนบทในระดับจังหวัด มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 6 ด้าน ดังรายละเอียดในตาราง 5

ตาราง 5 ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทในระดับจังหวัด จำแนกเป็นด้านต่าง ๆ

ลักษณะปัญหา	ค่าเฉลี่ย ระดับปัญหา	ความ แปรปรวน
1. การประ เหมินผล	3.36	0.78
2. การควบคุมและปฏิบัติตามนโยบาย	3.34	0.34
3. การประสานงาน	3.32	0.50
4. การวินิจฉัยสั่งการ	3.27	0.47
5. การวางแผน	3.26	0.43
6. การจัดรูปงาน	2.97	0.43

เมื่อเปรียบเทียบปัญหาทั้ง 6 ด้านในการบริหารพบว่า การบริหารการพัฒนาชนบทในระดับจังหวัด มีปัญหาในด้านการประ เหมินผล การควบคุมและปฏิบัติตามนโยบาย และการประสานงานมากกว่าด้านอื่น ๆ ตามด้วยปัญหาในการวินิจฉัยสั่งการและการวางแผน ส่วนการจัดรูปงานนั้นมีปัญหาน้อยกว่าทุกด้าน ดังแสดงเพิ่มเติมในภาพประกอบ 6

ภาพประกอบ 6 ปัญหาต่าง ๆ ในการบริหารการพัฒนาชนบทในระดับจังหวัด

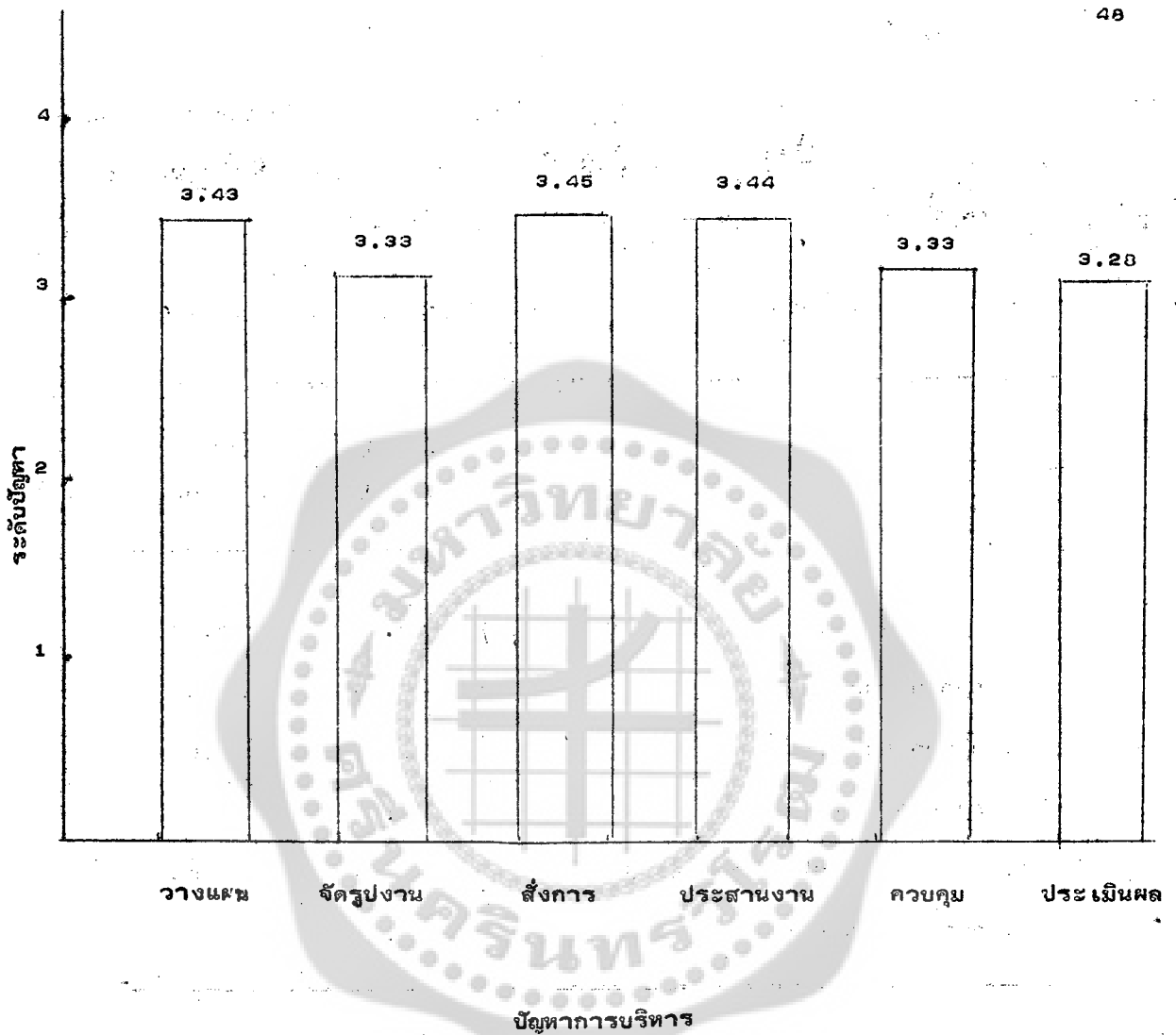
๘. ปัญหาในระดับอำเภอ

ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทในระดับอำเภอ เป็นปัญหาของคณะกรรมการพัฒนาอำเภอ จากการศึกษาพบว่า การบริหารการพัฒนาชนบทในระดับอำเภอ มีปัญหาทั้ง ๖ ด้านอยู่ในระดับปานกลาง ดังรายละเอียดในตาราง ๘

ตาราง ๘ ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทระดับอำเภอ จำแนกเป็นด้านต่าง ๆ

ลักษณะปัญหา	ค่าเฉลี่ย ระดับปัญหา	ความ แปรปรวน
1. การวินิจฉัยสั่งการ	3.45	0.60
2. การวางแผน	3.43	0.45
3. การประสานงาน	3.44	0.56
4. การจัดรูปงาน	3.33	0.44
5. การควบคุมและปฏิบัติตามนโยบาย	3.33	0.54
6. การประเมินผล	3.28	0.81

เมื่อเปรียบเทียบปัญหาทั้ง ๖ ด้านในการบริหารพบว่า ในระดับอำเภอการวางแผน การวินิจฉัยสั่งการ และการประสานงาน มีปัญหามากกว่าด้านอื่น ๆ ตามด้วยปัญหาในการควบคุมและปฏิบัติตามนโยบาย และการจัดรูปงาน ส่วนการประเมินผลนั้นมีปัญหาน้อยกว่าทุกด้าน ดังแสดงเพิ่มเติมไว้ในภาพประกอบ 7

ภาพประกอบ 7 ปัญหาด้านต่าง ๆ ในการบริหารการพัฒนาชนบทในระดับอำเภอ.

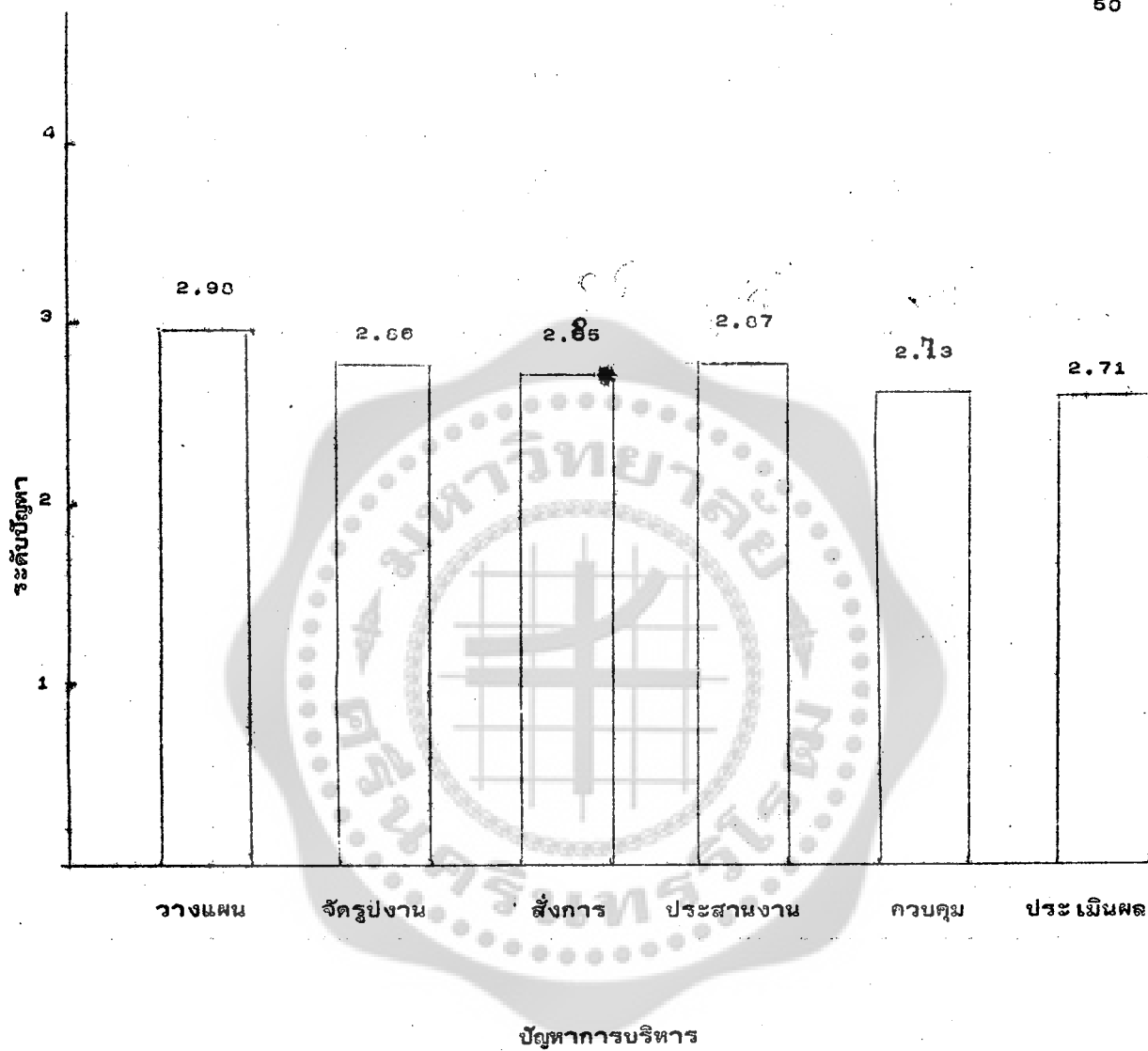
7. ปัญหาในระดับตำบล

ปัญหาในระดับตำบล เป็นปัญหาของสภาตำบลและคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติ การพัฒนาชนบทระดับตำบล จากการศึกษาพบว่า การบริหารการพัฒนาชนบทในระดับตำบลมี ปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 6 ด้าน ดังรายละเอียดในตาราง 7

ตาราง 7 ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทระดับตำบล จำแนกเป็นด้านต่าง ๆ

ลักษณะปัญหา	ค่าเฉลี่ย ระดับปัญหา	ความ แปรปรวน
1. การวางแผน	2.98	0.68
2. การประสานงาน	2.87	0.59
3. การจัดรูปงาน	2.86	0.57
4. การวินิจฉัยสั่งการ	2.85	0.41
5. การควบคุมและปฏิบัติตามนโยบาย	2.73	0.60
6. การประเมินผล	2.71	0.54

เมื่อเปรียบเทียบปัญหาทั้ง 6 ด้านในการบริหารพบว่า การบริหารการพัฒนาชนบท ในระดับตำบล มีปัญหาในการวางแผนมากกว่าด้านอื่น ตามด้วยปัญหาในการประสานงาน การวินิจฉัยสั่งการ การควบคุมและปฏิบัติตามนโยบายตามลำดับ ส่วนการประเมินผลมีปัญหาน้อยกว่าทุกด้าน ดังที่แสดงเพิ่มเติมในภาพประกอบ 8

ภาพประกอบ 8 ปัญหาต่าง ๆ ในการบริหารการพัฒนาชนบทในระดับตำบล

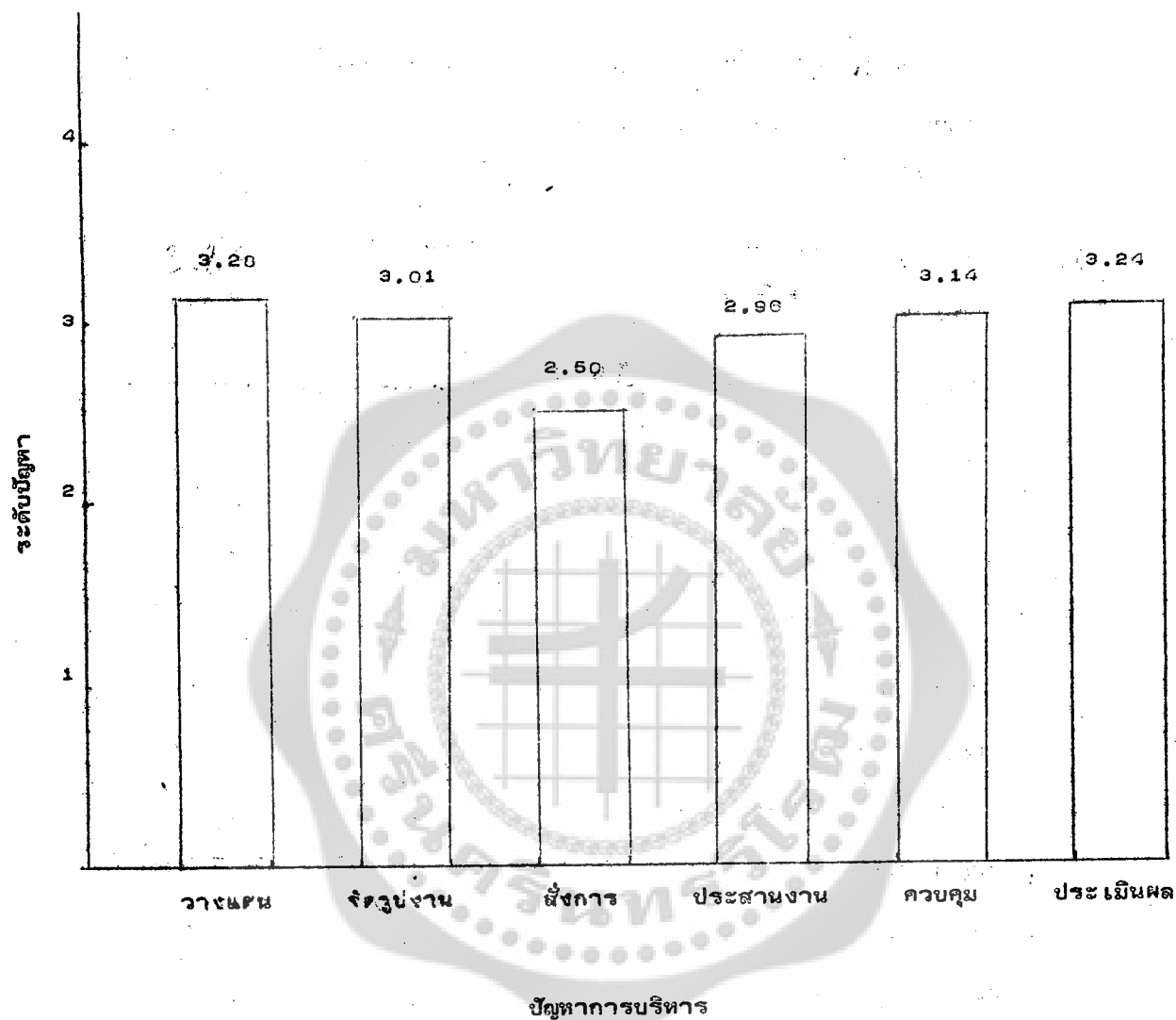
๘. ปัญหาระดับหมู่บ้าน

ปัญหาในระดับหมู่บ้าน เป็นปัญหาของประชาชนในเขตพื้นที่ที่มีโครงการพัฒนาชนบท จากการศึกษาพบว่า การบริหารการพัฒนาชนบทในระดับหมู่บ้านมีปัญหายอยู่ในระดับปานกลาง 5 ด้าน คือการประเมินผล การวางแผน การควบคุมและปฏิบัติตามนโยบาย การจัดรูปงาน และการประสานงานตามลำดับ ส่วนการวินิจฉัยสั่งการนั้นมีปัญหาน้อย ดังรายละเอียดเพิ่มเติมในตาราง ๘

ตาราง ๘ ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทระดับหมู่บ้าน จำแนกเป็นด้านต่าง ๆ

ลักษณะปัญหา	ค่าเฉลี่ยระดับปัญหา	ความแปรปรวน
1. การวางแผน	3.28	0.76
2. การประเมินผล	3.24	1.03
3. การควบคุมและปฏิบัติตามนโยบาย	3.14	0.80
4. การจัดรูปงาน	3.01	0.86
5. การประสานงาน	2.96	1.08
6. การวินิจฉัยสั่งการ	2.50	0.78

เมื่อเปรียบเทียบปัญหาทั้ง 6 ด้านพบว่า การบริหารการพัฒนาชนบทในระดับหมู่บ้านมีปัญหาในด้านการประเมินผล การวางแผน การควบคุมและปฏิบัติตามนโยบายมากกว่าด้านอื่น ๆ ตามด้วยปัญหาในการจัดรูปงานและการประสานงาน ส่วนการวินิจฉัยสั่งการนั้น มีปัญหาน้อยที่สุด ดังแสดงเพิ่มเติมในภาพประกอบ ๑

ภาพประกอบ ๑ ปัญหาในด้านต่าง ๆ ในการบริหารการพัฒนาชนบทระดับหมู่บ้าน

* ข. ปัญหาในแต่ละด้านขององค์กรในระดับต่าง ๆ

เพื่อให้เห็นสภาพปัญหาขององค์กรแต่ละระดับชัดเจนยิ่งขึ้น จึงเสนอข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาขององค์กรโดยวิเคราะห์แต่ละด้าน ดังนี้

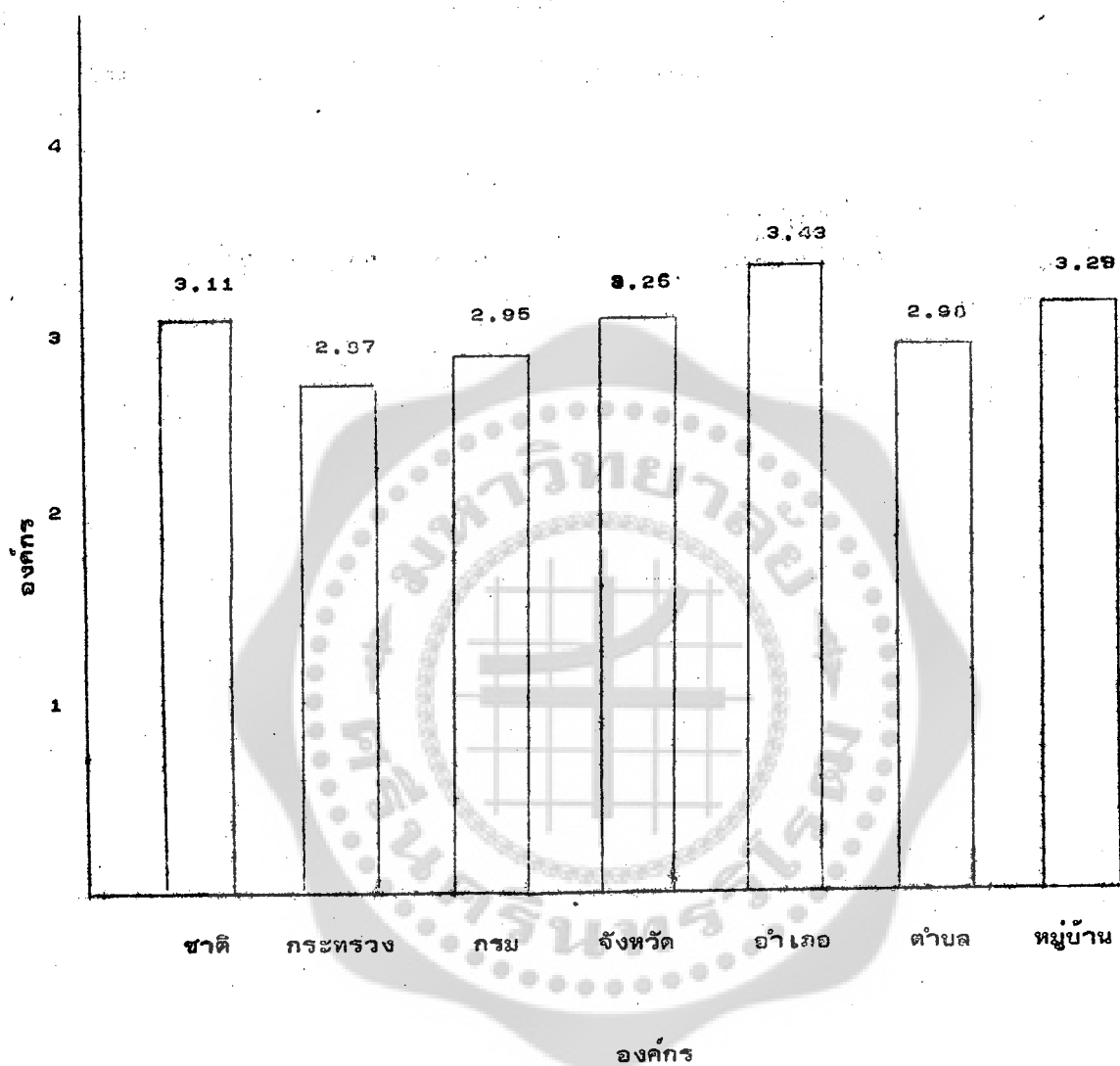
1. ปัญหาในการวางแผน

ปัญหาในการวางแผนขององค์กรในแต่ละระดับ มีรายละเอียดดังตาราง 9

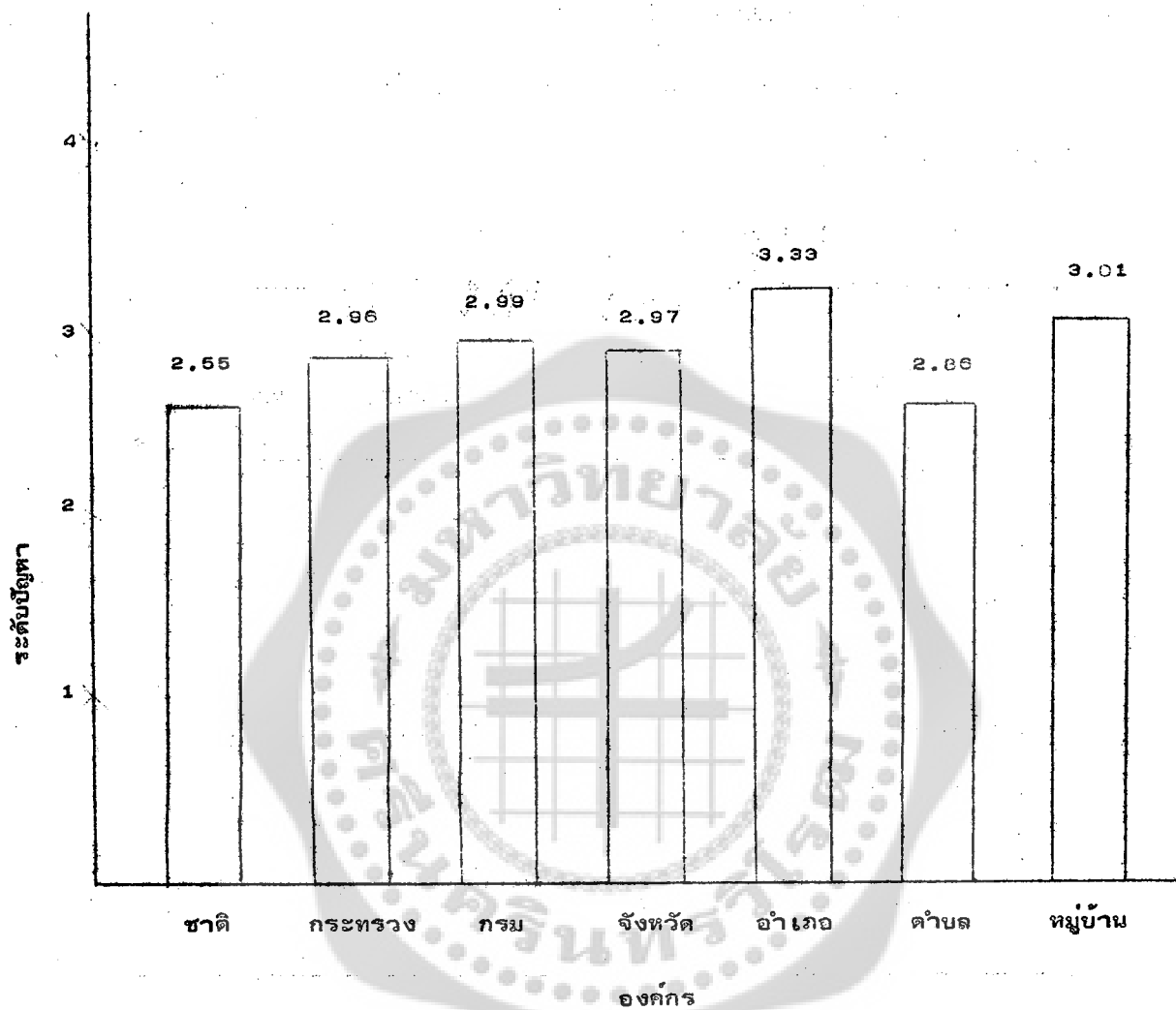
ตาราง 9 ปัญหาในด้านการวางแผนขององค์กรในระดับต่าง ๆ

องค์กร	ค่าเฉลี่ย ระดับปัญหา	ความ แปรปรวน
1. ระดับชาติ	3.11	1.24
2. ระดับกระทรวง	2.87	0.96
3. ระดับกรม	2.95	1.57
4. ระดับจังหวัด	3.26	0.43
5. ระดับอำเภอ	3.43	0.45
6. ระดับตำบล	2.90	0.68
7. ระดับหมู่บ้าน	3.28	0.76

จากตาราง 9 จะเห็นได้ว่า องค์กรการพัฒนาระดับในทุกระดับมีปัญหาในการวางแผนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบระหว่างองค์กรแล้วพบว่า องค์กรระดับอำเภอมีปัญหาในการวางแผนมากกว่าองค์กรในระดับอื่น และองค์กรในระดับกระทรวงมีปัญหาในการวางแผนน้อยกว่าองค์กรในระดับอื่น ดังรายละเอียดเพิ่มเติมที่แสดงในภาพประกอบ 10

ภาพประกอบ 10 ปัญหาในการวางแผนขององค์การการพัฒนาชนบทในระดับต่าง ๆ

ภาพประกอบ 11 ปัญหาในการจัดรูปงานขององค์กรการพัฒนาชนบทในระดับต่าง ๆ

3. ปัญหาในการวินิจฉัยสั่งการ

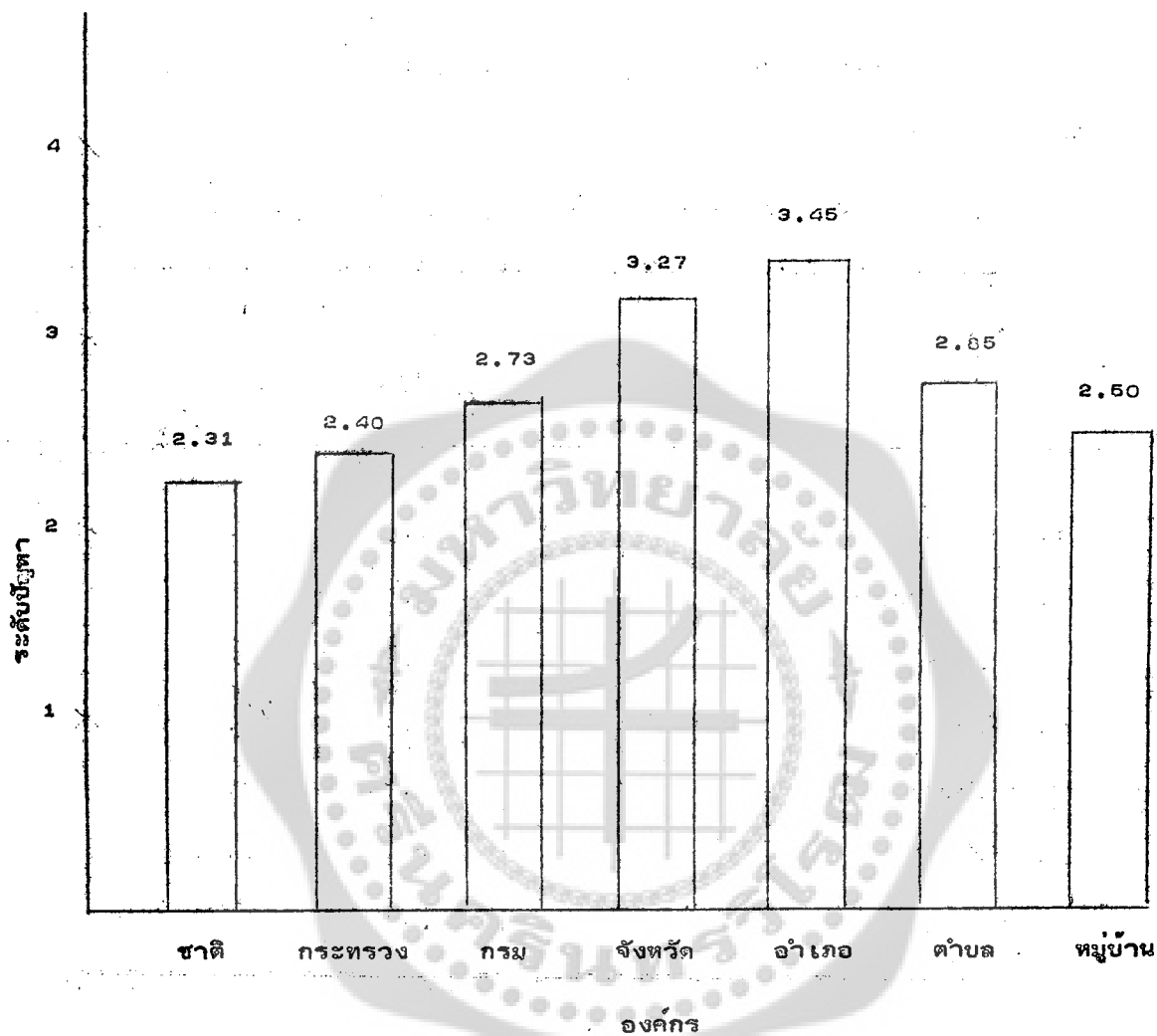
ปัญหาในการวินิจฉัยสั่งการขององค์กรการพัฒนาชนบทในระดับต่าง ๆ มี

รายละเอียดดังตาราง 11

ตาราง 11 ปัญหาในด้านการวินิจฉัยสั่งการขององค์กรในระดับต่าง ๆ

องค์กร	ค่าเฉลี่ย ระดับปัญหา	ความ แปรปรวน
1. ระดับชาติ	2.31	0.97
2. ระดับกระทรวง	2.40	0.84
3. ระดับกรม	2.73	0.78
4. ระดับจังหวัด	3.27	0.47
5. ระดับอำเภอ	3.45	0.60
6. ระดับตำบล	2.85	0.41
7. ระดับหมู่บ้าน	2.50	0.78

จากตาราง 11 จะเห็นได้ว่า องค์กรในระดับชาติมีปัญหาในการวินิจฉัยสั่งการน้อย ส่วนองค์กรในระดับอื่นมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบระหว่างองค์กรแล้วพบว่า องค์กรในระดับอำเภอมีปัญหาในการวินิจฉัยสั่งการมากกว่าองค์กรในระดับอื่น และองค์กรในระดับชาติมีปัญหาในการวินิจฉัยสั่งการน้อยที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับองค์กรทั้ง 7 ระดับ ดังรายละเอียดเพิ่มเติมในภาพประกอบ 12

ภาพประกอบ 12 ปัญหาในด้านการวิจัยสั่งการขององค์กรในระดับต่าง ๆ

4. ปัญหาในการประสานงาน

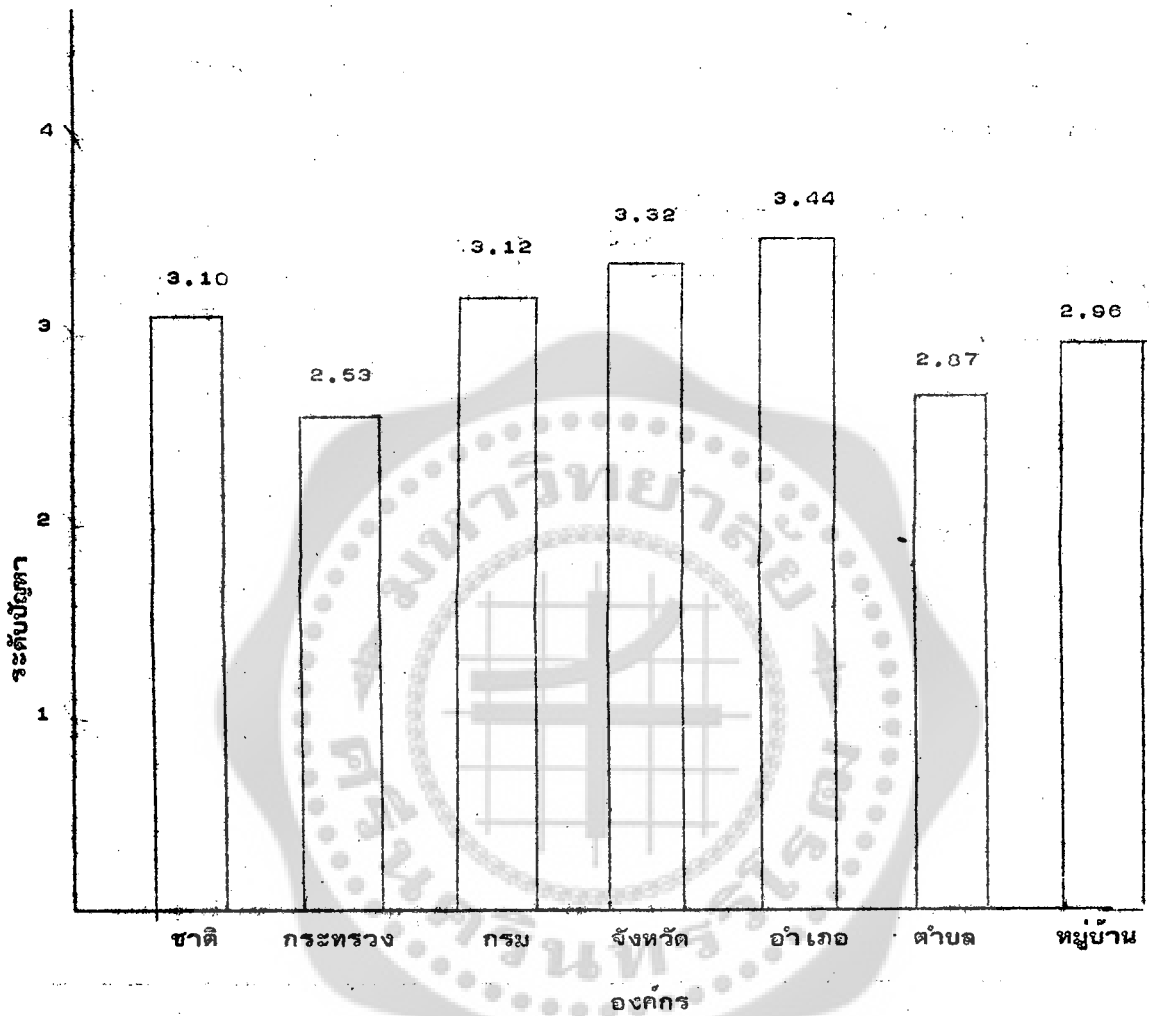
ปัญหาในการประสานงานขององค์กรในการพัฒนาชนบทในระดับต่าง ๆ มี

รายละเอียดดังตาราง 12

ตาราง 12 ปัญหาในด้านการประสานงานขององค์กรในระดับต่าง ๆ

องค์กร	ค่าเฉลี่ย ระดับปัญหา	ความ แปรปรวน
1. ระดับชาติ	3.10	1.15
2. ระดับกระทรวง	2.53	1.03
3. ระดับกรม	3.12	0.90
4. ระดับจังหวัด	3.32	0.50
5. ระดับอำเภอ	3.44	0.56
6. ระดับตำบล	2.87	0.59
7. ระดับหมู่บ้าน	2.96	1.08

จากตาราง 12 จะเห็นได้ว่า องค์กรการพัฒนาชนบททุกระดับมีปัญหาในด้านการประสานงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบระหว่างองค์กรแล้วพบว่า องค์กรในระดับอำเภอมีปัญหาในการประสานงานสูงกว่าองค์กรในระดับอื่น และองค์กรในระดับกระทรวงมีปัญหาในการประสานงานน้อยกว่าองค์กรในระดับอื่น ดังรายละเอียดเพิ่มเติมในภาพประกอบ

ภาพประกอบ 13 ปัญหาในการประสานงานขององค์กรในระดับต่าง ๆ

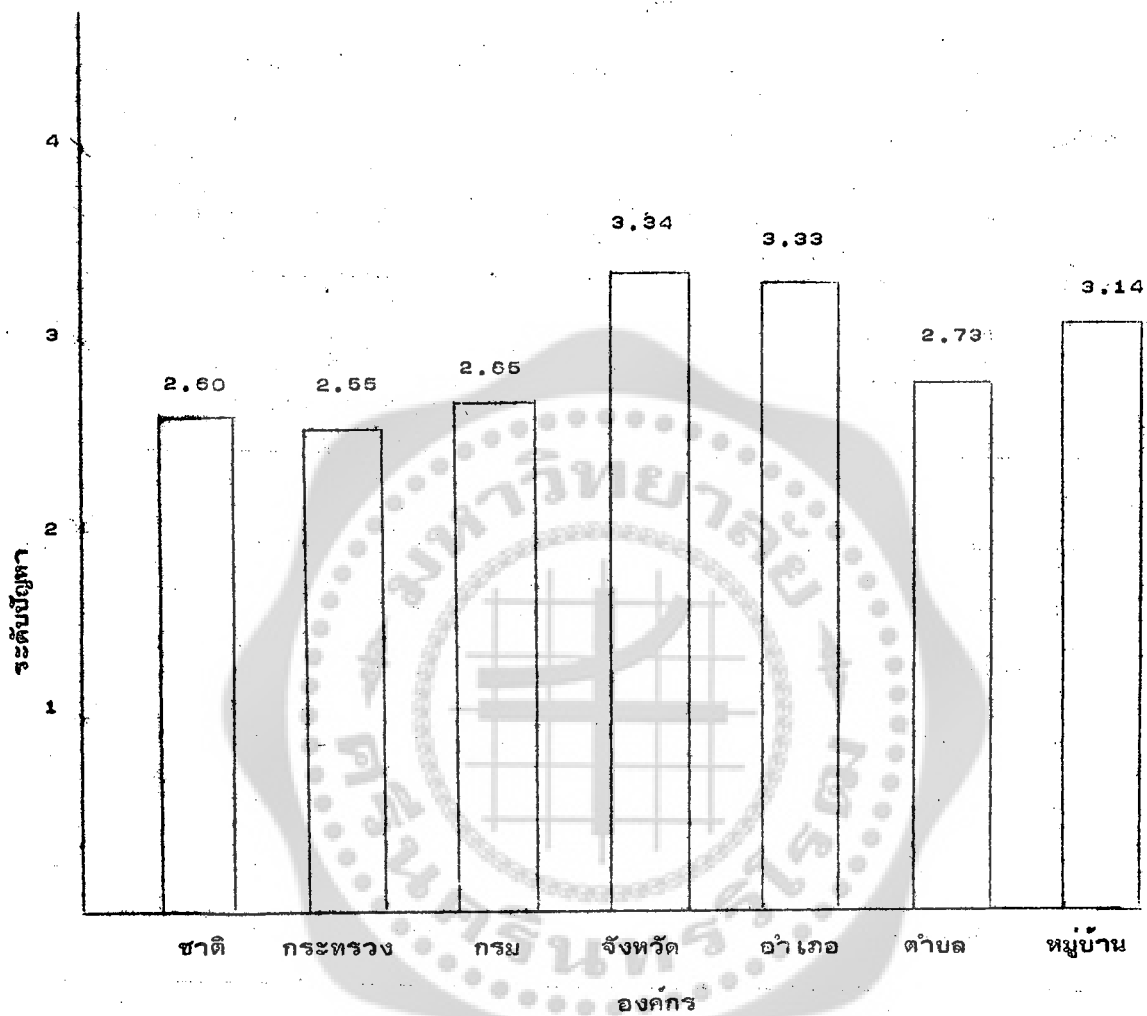
5. ปัญหาในการควบคุมและปฏิบัติตามนโยบาย

ปัญหาในการควบคุมและปฏิบัติตามนโยบายขององค์กรการพัฒนาศนบทใน
ระดับต่าง ๆ มีรายละเอียดดังตาราง 13

ตาราง 13 ปัญหาในด้านการควบคุมและปฏิบัติตามนโยบายขององค์กรในระดับต่าง ๆ

องค์กร	ค่าเฉลี่ย ระดับปัญหา	ความ แปรปรวน
1. ระดับชาติ	2.60	1.19
2. ระดับกระทรวง	2.55	0.64
3. ระดับกรม	2.65	0.86
4. ระดับจังหวัด	3.34	0.34
5. ระดับอำเภอ	3.33	0.54
6. ระดับตำบล	2.73	0.60
7. ระดับหมู่บ้าน	3.14	0.80

จากตาราง 13 จะเห็นได้ว่า องค์กรการพัฒนาศนบทในทุกระดับมีปัญหาในการ
ควบคุมและปฏิบัติตามนโยบายอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบปัญหาระหว่างองค์กร
แล้วพบว่า องค์กรในระดับจังหวัดและอำเภอ มีปัญหาในการควบคุมและปฏิบัติตามนโยบาย
มากกว่าองค์กรในระดับอื่น ส่วนระดับกระทรวงมีปัญหานี้น้อยกว่าองค์กรในระดับอื่น ดังภาพ
ประกอบ 14

ภาพประกอบ 14 ปัญหาในด้านการควบคุมและปฏิบัติตามนโยบายขององค์กรในระดับต่าง ๆ

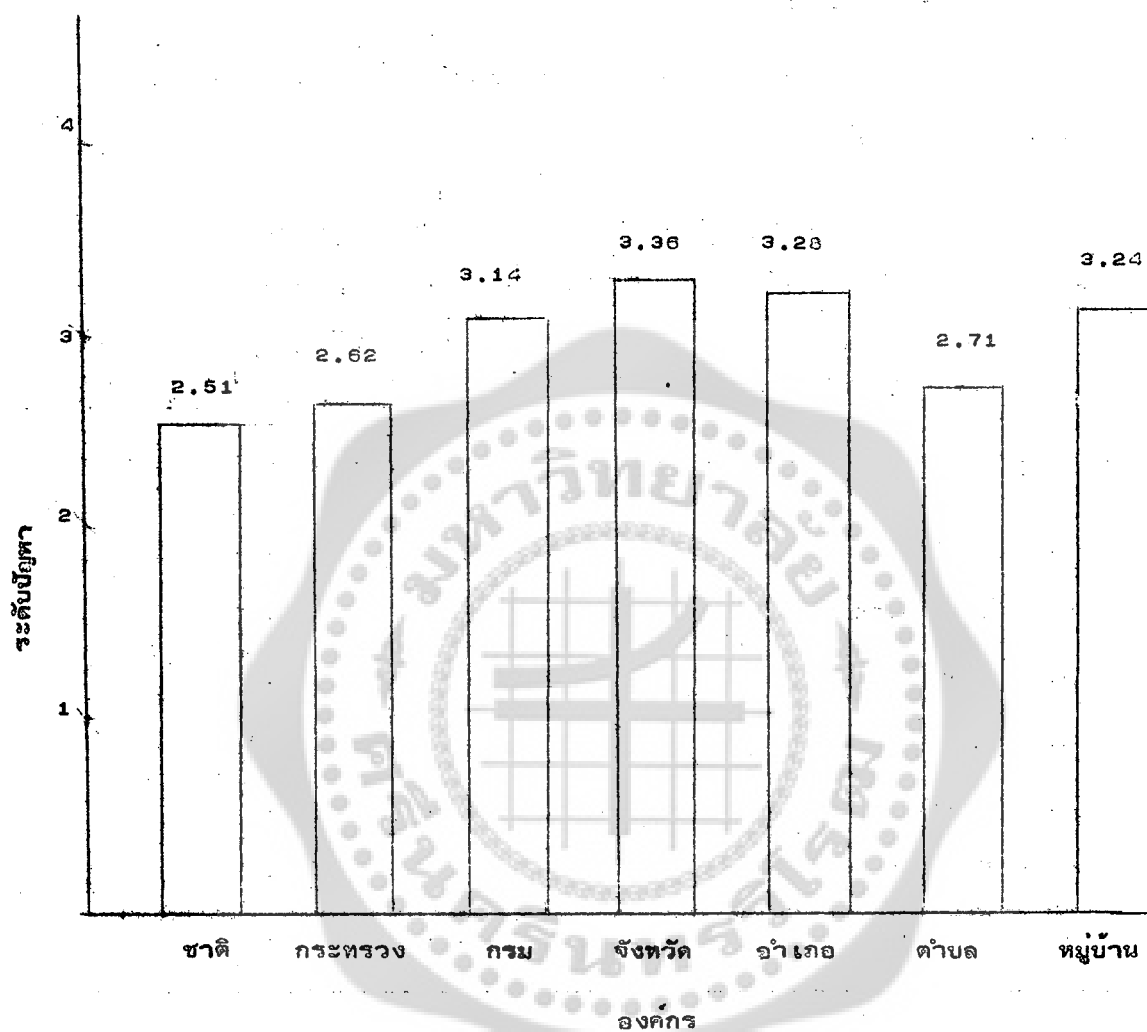
๑๐. ปัญหาในการประเมินผล

ปัญหาในการประเมินผลขององค์กรการพัฒนาศนบทในระดับต่าง ๆ มี
รายละเอียดดังตาราง 14

ตาราง 14 ปัญหาในด้านการประเมินผลขององค์กรในระดับต่าง ๆ

องค์กร	ค่าเฉลี่ย ระดับปัญหา	ความ แปรปรวน
1. ระดับชาติ	2.51	1.01
2. ระดับกระทรวง	2.62	0.40
3. ระดับกรม	3.14	0.75
4. ระดับจังหวัด	3.36	0.78
5. ระดับอำเภอ	3.20	0.01
6. ระดับตำบล	2.71	0.54
7. ระดับหมู่บ้าน	3.24	1.03

จากตาราง 14 จะเห็นได้ว่า องค์กรการพัฒนาศนบทในทุกระดับมีปัญหาในการ
ประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างองค์กรแล้วพบว่า องค์กรระดับ
จังหวัดมีปัญหาในการประเมินผลมากกว่าองค์กรในระดับอื่น และองค์กรในระดับชาติมีปัญหา
ในด้านนี้น้อยกว่าองค์กรในระดับอื่น ดังรายละเอียดเพิ่มเติมในภาพประกอบ 15

ภาพประกอบ 15 ปัญหาในการประเมินผลขององค์กรในระดับต่าง ๆ

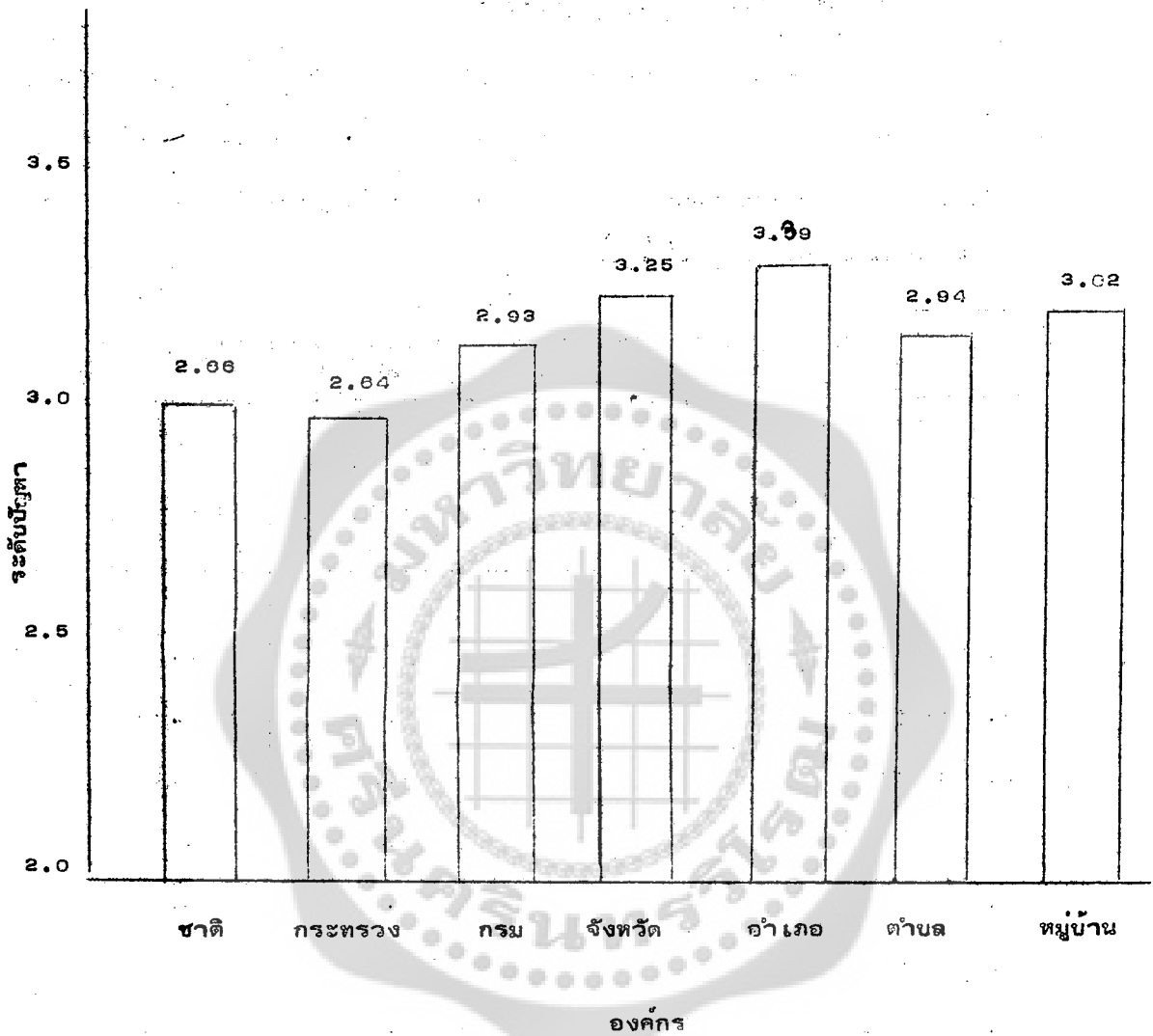
7. สรุปปัญหาขององค์กรในระดับต่าง ๆ

เมื่อพิจารณาปัญหาขององค์กรในระดับต่าง ๆ อันได้แก่ระดับชาติ ระดับกระทรวง ระดับกรม ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ระดับตำบล และระดับหมู่บ้าน โดยส่วนรวมทั้งระบบแล้วพบว่า การบริหารการพัฒนาชนบทขององค์กรในทุกระดับ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ดังรายละเอียดในตาราง 16

ตาราง 16 ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทขององค์กรในระดับต่าง ๆ

องค์กร	ค่าเฉลี่ยระดับปัญหา	ความแปรปรวน
1. ระดับชาติ	2.66	1.17
2. ระดับกระทรวง	2.64	0.95
3. ระดับกรม	2.93	1.16
4. ระดับจังหวัด	3.25	1.04
5. ระดับอำเภอ	3.39	1.04
6. ระดับตำบล	2.94	0.84
7. ระดับหมู่บ้าน	3.02	0.91

จากตาราง 16 จะเห็นได้ว่า เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารการพัฒนาชนบทในทุกระดับพบว่า ระดับอำเภอและระดับจังหวัด มีปัญหามากกว่าองค์กรในระดับอื่น ๆ ตามด้วยปัญหาในระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล ระดับกรมตามลำดับ ส่วนระดับชาติและระดับกระทรวงนั้น มีปัญหาน้อยกว่าองค์กรทุกระดับ ดังแสดงเพิ่มเติมในภาพประกอบ 16

ภาพประกอบ 16 ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทขององค์กรในระดับต่าง ๆ

ค. ปัญหาเป็นรายข้อ

เพื่อให้เห็นสภาพปัญหาขององค์กรในแต่ละระดับละเอียดยิ่งขึ้น จึงทำการวิเคราะห์เป็นรายข้อ ข้อมูลที่จะนำมาเสนอต่อไปนี้เป็นปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทที่มีความสำคัญ 10 ข้อแรก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยในแต่ละระดับองค์กร ดังนี้

1. ปัญหาในระดับชาติ

ปัญหาในระดับชาติเป็นปัญหาของคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ของ กชช. และอนุกรรมการดังกล่าวมีปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 10 ข้อแรก ดังนี้

ตาราง 16 ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทของอนุกรรมการ กชช. จำนวน 6 เป็นรายข้อ

ลักษณะปัญหา	ค่าเฉลี่ยระดับปัญหา	ความแปรปรวน
1. แผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทของแต่ละกระทรวงไม่สอดคล้องกัน	3.87	0.98
2. สมาชิกคณะกรรมการมีภารกิจค่อนข้างมาก จึงไม่มีเวลาทำหน้าที่พัฒนาชนบท	3.37	0.97
3. ขาดข้อมูลพื้นฐานอันจำเป็นในการวางแผนระดับชาติ	3.15	1.07
4. การวางแผนระดับชาติยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน	3.13	0.88
5. ขาดแผนแม่บทหรือแผนหลัก	3.04	1.36
6. ขาดการประสานงานที่มีประสิทธิภาพระหว่างโครงการต่าง ๆ	3.04	1.07

ตาราง 16 (ต่อ)

ลักษณะปัญหา	ค่าเฉลี่ย ระดับปัญหา	ความ แปรปรวน
7. คณะอนุกรรมการไม่มีเวลาศึกษาเรื่องโดย ละเอียดก่อนประชุม	3.04	1.02
8. ขาดการประสานงานที่มีประสิทธิภาพระหว่าง กระทรวง กรม ที่เกี่ยวข้อง	3.02	1.11
9. สมาชิกคณะอนุกรรมการขาดประชุมบ่อย	2.93	1.08
10. ขาดการประสานงานที่มีประสิทธิภาพระหว่าง คณะอนุกรรมการ	2.87	0.94

จากตาราง 16 จะเห็นได้ว่า คณะอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ของ กชช. มีความเห็นว่า ความไม่สอดคล้องกันของแผนพัฒนาชนบทเป็นปัญหาอันดับ 1 และเป็นปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขก่อนปัญหาอื่นใด ส่วนปัญหาในระดับที่ 2 ถึงลำดับที่ 10 นั้น (จากตาราง 16) มีความรุนแรงอยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัญหาในระดับกระทรวง

ปัญหาในระดับกระทรวง เป็นปัญหาของปลัดกระทรวงในการบริหารการพัฒนาชนบท ปลัดกระทรวงทั้ง 4 กระทรวงหลัก เผชิญกับปัญหาสำคัญ 10 ประการแรก ดังแสดงไว้ในตาราง 17

ตาราง 17 ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทในระดับกระทรวง จำแนกเป็นรายข้อ

ลักษณะปัญหา	ค่าเฉลี่ย ระดับปัญหา	ความ แปรปรวน
1. การบริหารงบประมาณล่าช้า	3.75	0.95
2. งบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอที่จะสนอง ความต้องการของโครงการต่าง ๆ	3.75	1.50
3. การประสานแผนระหว่างกระทรวง กรม จังหวัด ยังด้อยประสิทธิภาพ	3.25	1.19
4. ขาดข้อมูลพื้นฐานอันจำเป็นในการวางแผน	3.25	1.08
5. ขาดบุคลากรผู้มีความสามารถในการพัฒนา ชนบทในระดับกระทรวง กรม	3.25	1.03
6. ขาดข้อมูลพื้นฐานอันจำเป็นในการกำหนด นโยบาย	3.25	1.01
7. ขาดเจ้าหน้าที่ผู้มีความรู้ความสามารถใน การประสานแผน	3.00	1.07
8. ขาดแผนแม่บทหรือแผนหลักในการพัฒนาชนบท	3.00	1.06
9. ขาดการประสานงานอย่างใกล้ชิดของส่วน กลาง ภูมิภาค และท้องถิ่น	2.75	0.50
10. มีคณะกรรมการและองค์กรในการพัฒนา ชนบทมากเกินไป	2.75	0.50

จากตาราง 17 จะเห็นได้ว่า ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทในระดับกระทรวง ที่รุนแรงที่สุด คือปัญหาในด้านงบประมาณ (ลำดับ 1 และ 2) ส่วนปัญหาในระดับ 3 ถึง 10 นั้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

3. ปัญหาระดับกรม

ปัญหาในระดับกรมเป็นปัญหาของอธิบดีจาก 18 กรม ใน 4 กระทรวงหลักที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบท ปัญหาที่ผู้บริหารในระดับกรมต้องเผชิญมากที่สุด 10 ประการ เรียงตามลำดับดังแสดงไว้ในตาราง 18

ตาราง 18 ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทในระดับกรม จำแนกเป็นรายข้อ

ลักษณะปัญหา	ค่าเฉลี่ย ระดับปัญหา	ความ แปรปรวน
1. งบประมาณไม่เพียงพอที่จะสนองความต้องการของโครงการที่ขอมาร	4.10	0.70
2. การบริหารงบประมาณล่าช้า	3.60	0.94
3. ขอบข่ายหน้าที่ของอธิบดีในการบริหารการพัฒนาชนบทไม่ชัด	3.50	0.99
4. การประสานงานระหว่างกระทรวง กรม และจังหวัดด้อยประสิทธิภาพ	3.50	1.02
5. การประสานงานระหว่างส่วนกลาง ภูมิภาค และท้องถิ่นด้อยประสิทธิภาพ	3.10	1.09
6. ขาดการติดตามและประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ	3.20	1.04

ตาราง 18 (ต่อ)

ลักษณะปัญหา	ค่าเฉลี่ย ระดับปัญหา	ความ แปรปรวน
7. ขาดแนวทางที่แน่นอนในการวางแผน	3.10	1.15
8. ขาดข้อมูลพื้นฐานอันจำเป็นในการวางแผน	3.00	1.15
9. จังหวัดรายงานผลหรือปฏิบัติตามคำสั่งช้า	3.00	1.09
10. การประเมินผลมิได้กระทำอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ	3.00	1.08

จากตาราง 18 จะเห็นได้ว่า ปัญหาในลำดับที่ 1 ถึง 4 มีค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับสูง ซึ่งถือเป็นปัญหาเร่งด่วนที่ต้องแก้ไข ส่วนปัญหาในลำดับที่ 5 ถึง 10 นั้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เป็นที่น่าสังเกตว่า ทั้งในระดับกระทรวงและระดับกรม มีปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณเป็นอันดับแรก

4. ปัญหาของผู้อำนวยการโครงการ

การศึกษาพบว่า ผู้อำนวยการโครงการพัฒนาชนบท ต้องเผชิญกับปัญหาที่สำคัญ 10 ปัญหาแรกเรียงตามลำดับ ดังที่แสดงไว้ในตาราง 19

ตาราง 19 ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทของผู้อำนวยการโครงการ จำแนกเป็นรายข้อ

ลักษณะปัญหา	ค่าเฉลี่ย ระดับปัญหา	ความ แปรปรวน
1. การประสานงานระหว่างกระทรวง กรม จังหวัดยังด้อยประสิทธิภาพ	3.70	1.06
2. ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการ ปฏิบัติงานการพัฒนาชนบทระดับกระทรวง	3.59	1.04
3. แผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทของกระทรวง ไม่สอดคล้องกัน	3.53	1.06
4. งบประมาณไม่เพียงพอที่จะสนองความต้องการ ของโครงการที่เสนอมา	3.37	1.50
5. ขาดการประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ	3.35	1.17
6. ขาดเจ้าหน้าที่ผู้มีความรู้ความสามารถในการ ประสานแผน	3.31	1.14
7. ขาดข้อมูลอันจำเป็นในการวางแผน	3.29	1.11
8. เจ้าหน้าที่ระดับจังหวัดลงไปรายงานผลด้าน ปริมาณมากกว่าคุณภาพ	3.29	1.09
9. การบริหารงบประมาณล่าช้า	3.18	1.09
10. ผู้อำนวยการโครงการมีงานอื่นมาก จึงไม่มี เวลาเพียงพอในการปฏิบัติงานพัฒนาชนบท	3.06	1.12

จากตาราง 19 จะเห็นได้ว่า ปัญหาลำดับที่ 1 ถึง 3 มีค่าเฉลี่ยในระดับสูงซึ่งถือว่าเป็นปัญหาที่ร้อนแรงที่ต้องแก้ไข ส่วนปัญหาในลำดับที่ 4 ถึง 10 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

จะเห็นว่า ปัญหาที่สำคัญที่สุดในระดับผู้อำนวยการโครงการคือปัญหาด้านการประสานงาน

5. ปัญหาในระดับจังหวัด

ปัญหาในระดับจังหวัด เป็นปัญหาของคณะกรรมการพัฒนาจังหวัด การศึกษาพบว่า การบริหารการพัฒนาชนบทในระดับจังหวัด มีปัญหาสำคัญที่สุด 10 ประการแรก เรียงตาม ลำดับดังรายละเอียดในตาราง 20

ตาราง 20 ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทในระดับจังหวัด จำแนกเป็นรายชื่อ

ลักษณะปัญหา	ค่าเฉลี่ย ระดับปัญหา	ความ แปรปรวน
1. ขั้นตอนในการสั่งงานตั้งแต่ระดับชาติลงมา มีมาก ทำให้เกิดความล่าช้า	3.82	0.60
2. ผู้แทนกระทรวงในระดับจังหวัดปฏิบัติตาม ส่วนกลางมากกว่าทางจังหวัด	3.72	1.04
3. เจ้าหน้าที่มักได้รับคำสั่งว่าข้างจึงมีปัญหาใน การปฏิบัติตามให้เสร็จทันเวลา	3.69	0.93
4. ขาดการประสานงานใกล้ชิดระหว่างส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น	3.64	0.99
5. คำสั่งต่าง ๆ มาจากหลายฝ่าย ทำให้มีปัญหา ในการปฏิบัติ	3.63	0.74
6. มิได้มีการนำผลการประเมินไปใช้ในการ ปรับปรุงงาน กชช.อย่างจริงจัง	3.62	1.00
7. การประเมินผลมิได้กระทำอย่างต่อเนื่องและ สม่ำเสมอ	3.61	1.15

ตาราง 20 (ต่อ)

ลักษณะปัญหา	ค่าเฉลี่ย ระดับปัญหา	ความ แปรปรวน
8. ผู้บริหารมีงานมากเกินไปจึงไม่มีเวลา ควบคุมการปฏิบัติงาน	3.60	0.97
9. เจ้าหน้าที่ยังผูกพันอยู่กับต้นสังกัด	3.60	1.09
10. ขาดข้อมูลพื้นฐานอันจำเป็นในการวางแผน	3.54	1.08

ปัญหาทั้ง 10 ข้อในตาราง 20 มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาอยู่ในระดับสูงทั้งสิ้น ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาเร่งด่วนที่จะต้องแก้ไข ยิ่งไปกว่านั้นคณะกรรมการพัฒนาจังหวัดเห็นว่า ในการบริหารการพัฒนาชนบทในระบบที่ปฏิบัติกันอยู่ในปัจจุบัน มีขั้นตอนมากมายทำให้งานล่าช้า ซึ่งเป็นปัญหาที่คณะกรรมการพัฒนาจังหวัด เคารพมากที่สุด

6. ปัญหาในระดับอำเภอ

ปัญหาในระดับอำเภอ เป็นปัญหาของคณะกรรมการพัฒนาอำเภอ การศึกษาพบว่า ในการบริหารการพัฒนาชนบทนั้น องค์การในระดับอำเภอ เผชิญกับปัญหาที่มีความสำคัญสูงสุด 10 ประการแรกเรียงตามลำดับ ดังที่เสนอในตาราง 21

ตาราง ๑1 ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทระดับอำเภอ จำแนกเป็นรายข้อ

ลักษณะปัญหา	ค่าเฉลี่ย ระดับปัญหา	ความ แปรปรวน
1. ขบวนการทางงบประมาณล่าช้า	4.06	1.08
2. เจ้าหน้าที่ยังผูกพันอยู่กับต้นสังกัด	3.87	0.84
3. เจ้าหน้าที่ขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน	3.87	1.11
4. ผู้แทนกระทรวงมักปฏิบัติตามส่วนกลาง มากกว่าทางอำเภอ	3.84	0.92
5. ขั้นตอนในการสั่งงานตั้งแต่ระดับชาติลงมา มีมากเกินไป	3.80	0.84
6. เจ้าหน้าที่ระดับอำเภอมีการะับผิดชอบ มากเกินไป	3.76	1.32
7. ขาดหลักเกณฑ์ร่วมในการคัดเลือกโครงการ ที่ตำบลส่งมา	3.70	0.77
8. การประสานโครงการระดับอำเภอยังขาด ประสิทธิภาพ	3.68	1.00
9. ขาดการประสานงานอย่างใกล้ชิดระหว่าง ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น	3.68	1.00
10. นโยบายจากส่วนกลางไม่ยืดหยุ่นพอ ทำให้ มีปัญหาในการวางแผน	3.66	0.99

ปัญหาทั้ง 10 ข้อในตาราง 21 มีค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับสูงทั้งสิ้น ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาเร่งด่วนที่จะต้องแก้ไขทั้ง 10 ปัญหา ปัญหาสำคัญที่สุดที่องค์กรในระดับอำเภอต้องเผชิญมากที่สุดคือ ความล่าช้าของขบวนการทางด้านการงบประมาณ เป็นที่น่าสังเกตว่า ทั้งระดับจังหวัดและอำเภอมีปัญหามากที่สุดเกี่ยวกับงบประมาณ

7. ปัญหาระดับตำบล

ปัญหาในระดับตำบล เป็นปัญหาของสภาตำบล การศึกษาพบว่า ในการบริหารการพัฒนาชนบทนั้น องค์กรในระดับตำบลต้องเผชิญกับปัญหาที่สำคัญที่สุด 10 ประการแรก เรียงตามลำดับดังเสนอไว้ในตาราง 22

ตาราง 22 ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทระดับตำบล จำแนกเป็นรายชื่อ

ลักษณะปัญหา	ค่าเฉลี่ย ระดับปัญหา	ความ แปรปรวน
1. ขบวนการทางงบประมาณล่าช้า	3.32	1.54
2. ขาดการประสานงานใกล้ชิดระหว่าง ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น	3.20	1.58
3. ขั้นตอนในการดำเนินงานตั้งแต่ระดับชาติลงมา มีมาก ทำให้งานล่าช้า	3.19	1.18
4. ขาดแผนหลักหรือแผนแม่บทในการจัดทำ โครงการพัฒนาชนบท	3.15	1.64
5. นโยบายจากส่วนกลางไม่ยืดหยุ่นพอ ทำให้ มีปัญหาในการวางแผน	3.13	1.34
6. ขาดหลักเกณฑ์ร่วมในการคัดเลือกโครงการ ที่หมู่บ้านส่งมา	3.08	1.30

ตาราง 22 (ต่อ)

ลักษณะปัญหา	ค่าเฉลี่ย ระดับปัญหา	ความ แปรปรวน
7. เจ้าหน้าที่ระดับตำบลได้รับคำสั่งล่าช้า	3.07	0.68
8. ประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผล ทำให้การประเมินผลไม่ตรงกับความเป็น จริง	3.04	1.35
9. การกำหนดขอบเขตการใช้อำนาจและหน้าที่ ของสภาตำบลและ คปต. ไม่ชัดเจน	3.04	1.01
10. ผู้แทนกระทรวงในระดับตำบลมักปฏิบัติตาม คำสั่งจากจังหวัดมากกว่าทางอำเภอ	3.02	1.11

ปัญหาทั้ง 10 ข้อในตาราง 22 มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาอยู่ในระดับกลาง ปัญหาที่สำคัญที่สุดที่องค์กรระดับตำบลเผชิญมากที่สุด คือความล่าช้าของขบวนการทางงบประมาณ ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาที่องค์กรในระดับจังหวัด เผชิญอยู่

๑๐. ปัญหาในระดับหมู่บ้าน

ในการบริหารการพัฒนาชนบทนั้น องค์กรในระดับประชาชนต้องเผชิญกับปัญหาที่สำคัญที่สุด 10 ประการแรก เรียงตามลำดับดังที่เสนอไว้ในตาราง 23

ตาราง 23 ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทระดับหมู่บ้าน จำแนกเป็นรายข้อ

ลักษณะปัญหา	ค่าเฉลี่ย ระดับปัญหา	ความ แปรปรวน
1. ประชาชนไม่มีบทบาทในการควบคุมค่าใช้จ่าย ของโครงการ	3.47	1.60
2. ขาดแผนหลักหรือแผนแม่บทในการจัดทำ โครงการพัฒนาชนบท	3.39	1.19
3. ประชาชนขาดการตัดสินใจด้วยตนเอง	3.35	2.53
4. ชาวบ้านไม่ทราบนโยบายในการพัฒนาชนบท	3.32	2.23
5. ชาวบ้านขาดแนวความคิดพื้นฐานในการพัฒนา	3.32	2.13
6. การประสานงานมักอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัว มากกว่าระบบงาน	3.29	1.96
7. การประเมินผลมิได้กระทำอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ	3.24	1.56
8. เจ้าหน้าที่ประเมินผลโดยใช้ความรู้สึกนึกคิด ของตนเองเป็นหลัก	3.10	1.73
9. ขาดข้อมูลอันจำเป็นในการวางแผน	3.17	1.95
10. ประชาชนไม่ทราบผลการประเมินของ เจ้าหน้าที่	3.16	1.63

ปัญหาทั้ง 10 ข้อในตาราง 23 มีค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง องค์การ
ของประชาชนมีความเห็นว่า ประชาชนไม่มีบทบาทในการควบคุมการใช้จ่ายของโครงการ
พัฒนาชนบทเลข ซึ่งเป็นปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในระดับนี้*

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบปัญหาดงค์กรในแต่ละระดับ

1. เปรียบเทียบปัญหาในกระทรวง

ผลการวิเคราะห์ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทในระดับกระทรวง 4
กระทรวงที่เกี่ยวข้อง โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One - Way ANOVA)
ดังตาราง 24

ตาราง 24 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทในระดับ
กระทรวง

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
รวม	119	117.30	-	-
ระหว่างกลุ่ม	3	29.77	9.92	-
ภายในกลุ่ม	116	87.53	0.75	13.15**

$$F_{.05} (3,116) = 3.96 \quad ** p < .01$$

*ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้จากภาคผนวก

ตาราง 24 (ต่อ)

สถิติแยกตามกลุ่ม

กลุ่ม	N	Mean	S.D.
เกษตรและสหกรณ์	30	2.5	1.118
ศึกษาธิการ	30	3.13	0.921
มหาดไทย	30	1.90	0.530
สาธารณสุข	30	3.06	0.727

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 24 พบว่า ปัญหาในการบริหารการพัฒนา
ชนบทในระดับกระทรวงทั้ง 4 กระทรวงหลัก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 1

เนื่องจากปัญหาของ 4 กระทรวงหลักแตกต่างกัน จึงมีความจำเป็นต้องทดสอบทาง
สถิติเพิ่มเติมว่า ปัญหาของกระทรวงใดแตกต่างกันบ้าง โดยใช้ Scheffe' Test ผลการ
ทดสอบปรากฏในตาราง 25

ตาราง 25 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทระดับกระทรวง

กระทรวง	เกษตร	ศึกษา	มหาดไทย	สาธารณสุข	ค่าเฉลี่ย
เกษตร	-	-0.63*	0.6*	-0.56*	2.5
ศึกษา	-	-	1.23**	0.07	3.13
มหาดไทย	-	-	-	-1.16**	1.9
สาธารณสุข	-	-	-	-	3.06

* $P < .05$

** $P < .01$

จากตาราง 25 จะเห็นว่า ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทของ 4 กระทรวง แตกต่างกันทุกกระทรวง ยกเว้นกระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งมีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาไม่แตกต่างกัน หากพิจารณาเฉพาะค่าเฉลี่ยแล้วจะเห็นว่า กระทรวงศึกษาธิการมีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาสูงกว่ากระทรวงอื่น และกระทรวงมหาดไทยมีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาค่ำที่สุดจากทั้งหมด 4 กระทรวง

2. เปรียบเทียบปัญหาในระดับกรม

การเปรียบเทียบความแตกต่างของปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทในระดับกรม ทดสอบโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One - Way ANOVA) ปรากฏผลดังรายละเอียดในตาราง 26

ตาราง 26 การเปรียบเทียบความแตกต่างของปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทระดับกรม จำแนกเป็น 4 กระทรวงหลัก

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
รวม	319	394.62		-
ระหว่างกลุ่ม	3	62.17	20.72	-
ภายในกลุ่ม	316	332.45	1.05	19.70**

$$F .01 (3, 316) = 4.68 \quad **F < .01$$

ตาราง 26 (ต่อ)

สถิติแยกตามกลุ่ม

กลุ่ม	N	Mean	S.D.
เกษตร	120	3.45	0.461
ศึกษา	90	2.87	0.630
มหาดไทย	80	2.26	0.666
สาธารณสุข	30	2.90	0.70

การวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 26 พบว่า ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทในระดับกรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2

เนื่องจากปัญหาของกรมที่สังกัด 4 กระทรวงแตกต่างกัน จึงมีความจำเป็นต้องทดสอบทางสถิติเพิ่มเติมว่า ปัญหาของกรมที่สังกัดกระทรวงใดแตกต่างกันบ้าง โดยใช้ Scheffe's Test ผลการทดสอบปรากฏในตาราง 27

ตาราง 27 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทระดับกรม จำแนกตามกรมที่สังกัดกระทรวงต่าง ๆ

กรมที่สังกัด กระทรวง	เกษตร	ศึกษา	มหาดไทย	สาธารณสุข	ค่าเฉลี่ย
เกษตร	-	0.58 *	1.19 **	0.55 *	3.45
ศึกษา	-	-	0.81 *	-0.03	2.87
มหาดไทย	-	-	-	-0.64 *	2.26
สาธารณสุข	-	-	-	-	2.90

* P < .05

** P < .01

จากตาราง 27 จะเห็นว่า ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทของกรมต่าง ๆ ที่สังกัด 4 กระทรวงแตกต่างกันทุกกระทรวง ยกเว้นกรมที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และ กระทรวงสาธารณสุขซึ่งมีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาไม่แตกต่างกัน หากพิจารณาเฉพาะค่าเฉลี่ยแล้ว จะเห็นว่า กรมที่สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาสูงกว่ากรมที่สังกัด กระทรวงอื่น และกรมที่สังกัดกระทรวงมหาดไทย มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาลดกว่าทุกกระทรวง จากทั้งหมด 4 กระทรวง

3. เปรียบเทียบปัญหาในระดับจังหวัด

การเปรียบเทียบความแตกต่างของปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทในระดับ จังหวัด ทดสอบโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One - Way ANOVA) ปรากฏผลรายละเอียดในตาราง 28

ตาราง 28 การเปรียบเทียบความแตกต่างของปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทระดับ จังหวัด จำแนกตามภาคภูมิศาสตร์

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
รวม	49	15.07	-	-
ระหว่างกลุ่ม	2	0.43	0.21	-
ภายในกลุ่ม	47	15.44	0.33	0.85

$$F .01 (2, 47) = 5.09$$

ตาราง 28 (ต่อ)

สถิติแยกตามกลุ่ม

กลุ่ม	N	Mean	S.D.
จังหวัดภาคเหนือ	10	3.40	0.24
จังหวัดภาคใต้	17	3.22	0.55
จังหวัดภาคตะวันออก เชียงใหม่	20	3.20	0.43

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 28 พบว่า ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทในระดับจังหวัดในแต่ละภาค แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 3

4. เปรียบเทียบปัญหาในระดับอำเภอ

การเปรียบเทียบความแตกต่างของปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทในระดับอำเภอ ทดสอบโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One - Way ANOVA) ดังปรากฏในตาราง 29

ตาราง 29 การเปรียบเทียบความแตกต่างของปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทระดับ
อำเภอ แยกตามสภาพภูมิศาสตร์

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
รวม	39	14.28	-	-
ระหว่างกลุ่ม	2	0.10	0.05	-
ภายในกลุ่ม	37	14.18	0.38	0.13

$$F_{.01} (2, 37) = 5.23$$

สถิติแยกตามกลุ่ม

กลุ่ม	N	Mean	S.D.
อำเภอภาคเหนือ	15	3.36	0.52
อำเภอภาคใต้	10	3.49	1.03
อำเภอภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	19	3.36	0.49

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 29 พบว่า ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบท
ในระดับอำเภอในภาคเหนือ ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แตกต่างกันอย่างไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 4

5. เปรียบเทียบปัญหาในระดับตำบล

การเปรียบเทียบความแตกต่างของปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทในระดับตำบล ทดสอบโดยใช้ t -test โดยแยกตำบลออกเป็น 2 กลุ่ม คือตำบลที่เป็นที่ตั้งของหมู่บ้านดีเด่นและตำบลที่ตั้งของหมู่บ้านที่ไม่ดีเด่น ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 30

ตาราง 30 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทระดับตำบล

ตำบล	N	Mean	S.D.	t
ตำบลที่เป็นที่ตั้งหมู่บ้านดีเด่น	30	2.64	0.63	2.99 **
ตำบลที่เป็นที่ตั้งหมู่บ้านที่ไม่ดีเด่น	39	3.15	0.80	

$$t .01 (67) = 2.65 \quad ** P < .01$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 30 พบว่า ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทในระดับตำบล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 5

6. เปรียบเทียบปัญหาระดับหมู่บ้าน

ในการวิเคราะห์โดยละเอียดเพื่อทดสอบว่า ภาควิชาศาสตร์และลักษณะของหมู่บ้าน (ดีเด่นและไม่ดีเด่น) มีอิทธิพลร่วมต่อระดับปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทหรือไม่นั้น ทดสอบโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทิศทาง (Two - Way ANOVA) ปรากฏผลดังรายละเอียดในตาราง 31

ตาราง 31 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทระดับหมู่บ้าน จำแนกตามลักษณะของหมู่บ้าน (ดีเด่น และไม่ดีเด่น) และภาคภูมิศาสตร์

Source	df	SS	MS	F
A	2	14.01	7.0	28.0**
B	1	25.92	25.92	103.68**
AB	3	1.53	0.76	3.04
Within	54	13.67	0.25	-
Total	59	55.13	-	-

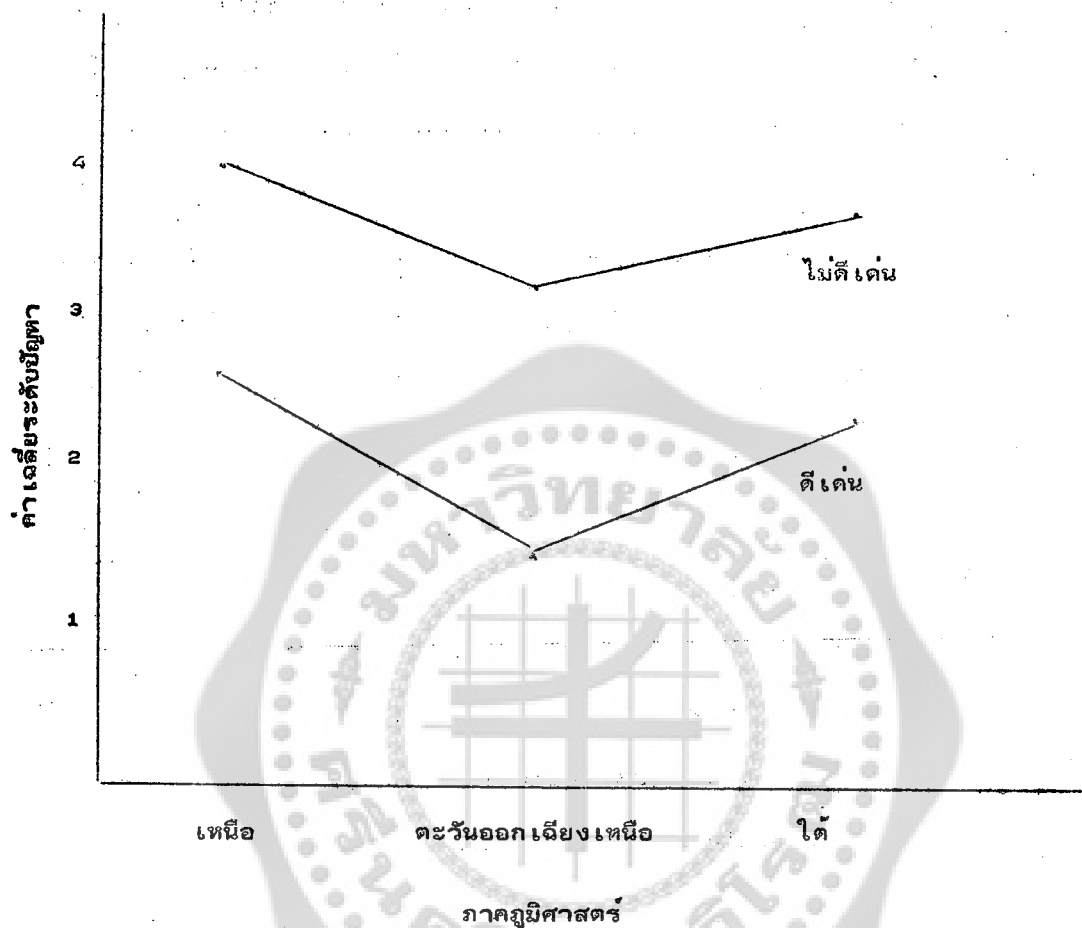
A = ภาคภูมิศาสตร์

B = ลักษณะของหมู่บ้าน (ดีเด่น และไม่ดีเด่น)

AB = การปฏิสัมพันธ์ (Interaction)

$F_{.01}(2, 54) = 5.01$, $F_{.01}(1, 54) = 7.12$, ** $P < .01$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 31 แสดงให้เห็นว่า หมู่บ้านในภาคภูมิศาสตร์ที่ต่างกัน มีปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หมู่บ้านดีเด่นมีปัญหาแตกต่างกันกับหมู่บ้านไม่ดีเด่น ภาคภูมิศาสตร์และลักษณะหมู่บ้านไม่มีอิทธิพลร่วมต่อระดับปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทในระดับหมู่บ้าน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 7 ดังภาพประกอบ 17

ภาพประกอบ 17 การปฏิสัมพันธ์ระหว่างภาควิทยาศาสตร์กับปัญหาในการบริหาร
การพัฒนาชนบท

ตอนที่ ๑ การมีส่วนร่วมและการยอมรับของประชาชน

1. ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากสภาตำบลและจากประชาชนพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการทำงานและกิจกรรมในการพัฒนามากที่สุด รองลงไปเป็นส่วนร่วมในการคัดเลือกและวางแผน การบำรุงรักษา และการบริจาคสมทบทุนตามลำดับ พิจารณาโดยส่วนรวมแล้วจะเห็นว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทในระดับปานกลาง ดังรายละเอียดในตาราง 32

ตาราง 32 ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชน

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม
1. มีส่วนร่วมในการทำงานและร่วมกิจกรรมในการพัฒนา	3.61
2. มีส่วนร่วมในการคัดเลือกและวางแผน	3.56
3. มีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา	3.32
4. มีส่วนร่วมในการบริจาคสมทบทุน	2.71

2. มูลเหตุของการมีส่วนร่วม

เมื่อถามถึงมูลเหตุของการเข้าร่วมในการพัฒนาชนบท 20% ของประชาชนผู้มีส่วนร่วมรายงานว่า เข้าร่วมเพราะได้รับการชักจูงจากเจ้าหน้าที่ระดับหมู่บ้าน อีก 20% เข้าร่วมด้วยความสมัครใจโดยมีหวังผลตอบแทน ส่วนที่เหลือเข้าร่วมด้วยเหตุผลต่าง ๆ กัน ดังรายละเอียดในตาราง 33

ตาราง 33 มูลเหตุของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท

มูลเหตุของการมีส่วนร่วม	ร้อยละ
1. ได้รับการชักจูงจากเจ้าหน้าที่ระดับหมู่บ้าน	20
2. อยากทำงาน เพื่อความก้าวหน้าของหมู่บ้าน	19
3. เข้าร่วมด้วยความสมัครใจโดยมีหวังผลตอบแทนโดยตรง	15
4. ได้รับค่าแรงงาน เป็นการตอบแทน	13
5. ได้รับการแต่งตั้งจากทางราชการ	11
6. ได้รับการชักจูงจากเจ้าหน้าที่ระดับตำบล	7
7. ได้รับการชักจูงจากเจ้าหน้าที่ระดับอำเภอ	6
8. ได้รับการชักจูงจากญาติและผู้ใกล้ชิด	6
9. ได้รับการชักจูงจากเพื่อน	3

3. การมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้านดี เด่น และหมู่บ้านไม่ดี เด่น

ผลการวิเคราะห์ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาชนบทของ
 ประชาชนในหมู่บ้านดี เด่นและหมู่บ้านไม่ดี เด่น ทดสอบโดยใช้ Mann - Whitney U - test
 ปรากฏผลดังตาราง 34

ตาราง 34 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา
ชนบท จำแนกเป็นหมู่บ้านดี เด่นและหมู่บ้านไม่ดี เด่น

ลักษณะหมู่บ้าน	N	U	หมายเหตุ
ดี เด่น	15	144	ใช้ U ค่าต่ำ
ไม่ดี เด่น	15	129 **	

$$P < .01, U .01 (15, 15) = 56$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 34 แสดงว่า ประชาชนในหมู่บ้านดี เด่น และ
หมู่บ้านไม่ดี เด่น มีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทในลักษณะที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง
สถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ ๐

4. ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมและการยอมรับของประชาชน

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทของ
ประชาชนกับการยอมรับในผลงานการพัฒนาชนบท ทดสอบโดยใช้ Point Biserial
Correlation Coefficient ปรากฏดังรายละเอียดในตาราง 35

ตาราง ๓๕ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมและการยอมรับของประชาชน ใน
การพัฒนาชนบท

ตัวแปรแรก	=	การมีส่วนร่วม	ตัวแปรที่ ๒	=	การยอมรับ
มีส่วนร่วม	๓๐		$\bar{X}$	=	๓.๐๑
ไม่มีส่วนร่วม	๓๐		S.D.	=	๐.๐๐๕
			n	=	๓๐
γ_{pbis}	=	.๑๑	R^2_{pbis}	=	๐.๐๔

$$P < .01 \quad \gamma_{pbis} .01 (28) = .45$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง ๓๕ แสดงให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน
ในการพัฒนาชนบท มีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติกับการยอมรับของประชาชน ซึ่ง
ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ ๑ หากพิจารณาค่า r^2_{pbis} จะเห็นว่า การมีส่วนร่วมในการ
พัฒนาสามารถอธิบายการยอมรับเพียงร้อยละ ๔ เท่านั้น

ตอนที่ ๔ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการบริหารการพัฒนาชนบท

วิธีศึกษาในตอนสุดท้ายของงานวิจัยนี้ ใช้วิธีสัมภาษณ์เป็นหลัก เพื่อค้นหามีปัจจัย
ใดบ้างที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาชนบทในระดับหมู่บ้าน ปัจจัยที่ศึกษาได้แก่ การศึกษา
ของผู้นำท้องถิ่น ลักษณะความเป็นผู้นำของผู้ใหญ่บ้านและกำนัน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำท้องถิ่น
กับเจ้าหน้าที่ในส่วนภูมิภาค ความสนใจในการพัฒนาชนบทของผู้นำท้องถิ่น และชาวบ้าน ความ
ร่วมมือระหว่างผู้นำท้องถิ่นและชาวบ้าน ความต้องการของชาวบ้าน และการยอมรับผู้นำท้องถิ่น
ของชาวบ้าน ซึ่งจะเสนอข้อมูลจากการศึกษาดังนี้

1. การศึกษาของผู้นำท้องถิ่น

ผลการสำรวจการศึกษาของผู้นำท้องถิ่น อันได้แก่ผู้ใหญ่บ้านและกำนัน ของหมู่บ้านดีเด่นและหมู่บ้านไม่ดีเด่น ได้นำมาเสนอในตาราง 36

ตาราง 36 ระดับการศึกษาของผู้นำท้องถิ่นในหมู่บ้านดีเด่นและหมู่บ้านไม่ดีเด่น

	ระดับการศึกษาของผู้นำท้องถิ่น					
	หมู่บ้านดีเด่น			หมู่บ้านไม่ดีเด่น		
	หมู่บ้าน ที่ 1	หมู่บ้าน ที่ 2	หมู่บ้าน ที่ 3	หมู่บ้าน ที่ 1	หมู่บ้าน ที่ 2	หมู่บ้าน ที่ 3
ผู้ใหญ่บ้าน	ปวช.	ม.6	ป.4	ป.4	ป.4	ป.4
กำนัน	ป.4	ป.4	ม.3	ป.4	ป.4	ป.4

ข้อมูลจากตาราง 36 แสดงให้เห็นว่า ในหมู่บ้านดีเด่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนั้น ผู้ใหญ่บ้านสำเร็จการศึกษาระดับ ปวช. 1 คน มัธยมศึกษาปีที่ 6 1 คน และระดับประถมศึกษาปีที่ 4 1 คน ส่วนกำนันนั้น สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 1 คน และระดับประถมศึกษาปีที่ 4 2 คน แต่ในหมู่บ้านไม่ดีเด่นนั้น ผู้นำท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็นผู้ใหญ่บ้านหรือกำนัน สำเร็จการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทุกคน ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า ระดับการศึกษาของผู้นำท้องถิ่น มีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จในการบริหารการพัฒนาชนบทในระดับหมู่บ้านไม่มากนัก

2. ลักษณะความเป็นผู้นำท้องถิ่น

การศึกษาลักษณะความเป็นผู้นำท้องถิ่นนั้น ใช้วิธีสัมภาษณ์เป็นหลัก ประกอบการสังเกตพฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่น ในการสัมภาษณ์นั้นได้ทำการสัมภาษณ์ทั้งผู้นำท้องถิ่นและชาวบ้าน คณะผู้สัมภาษณ์วินิจฉัยลักษณะความเป็นผู้นำ แล้วบันทึกไว้เป็นหลักฐาน ข้อมูลที่นำ

เสนอในตาราง 37 และ 38 เสนอในรูปของความถี่ ความถี่ 1 หมายถึงผู้สัมภาษณ์ 1 คน พฤติกรรมผู้นำที่ศึกษามี 3 พฤติกรรม คือค่อนข้างเผด็จการ (Domineering) ประชาธิปไตย (Democratic) และตามสบาย (Laissez Faire)

ตาราง 37 ลักษณะความเป็นผู้นำของผู้ใหญ่บ้านดีเด่น และหมู่บ้านไม่ดีเด่น แจกแจงตามความเห็นของผู้สัมภาษณ์

ลักษณะความเป็นผู้นำ	ความถี่	
	หมู่บ้านดีเด่น	หมู่บ้านไม่ดีเด่น
ค่อนข้างเผด็จการ	2	-
ประชาธิปไตย	11	3
ตามสบาย	1	10
รวม	13	13

ตาราง 38 ลักษณะความเป็นผู้นำของกำนันของหมู่บ้านดีเด่น และหมู่บ้านไม่ดีเด่น จำแนกตามความเห็นของผู้สัมภาษณ์

ลักษณะความเป็นผู้นำ	ความถี่	
	หมู่บ้านดีเด่น	หมู่บ้านไม่ดีเด่น
ค่อนข้างเผด็จการ	1	-
ประชาธิปไตย	10	1
ตามสบาย	2	12
รวม	13	13

ข้อมูลจากตาราง 37 และ 38 แสดงให้เห็นว่า ผู้นำท้องถิ่นของหมู่บ้านดีเด่นส่วนมากมีความเป็นผู้นำแบบประชาธิปไตย ส่วนผู้นำท้องถิ่นของหมู่บ้านไม่ดีเด่นส่วนมากเป็นผู้นำแบบตามสบาย

3. ปัจจัยที่มีต่อความสำเร็จในการพัฒนาของหมู่บ้านดีเด่นและหมู่บ้านไม่ดีเด่น

การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาระหว่างหมู่บ้านดีเด่นและหมู่บ้านไม่ดีเด่น ทดสอบโดยใช้ t -test ผลการวิเคราะห์ปรากฏในตาราง 39

ตาราง 39 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของลักษณะปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาชนบท ระหว่างหมู่บ้านดีเด่น และหมู่บ้านไม่ดีเด่น

ลักษณะหมู่บ้าน	N	Mean	S.D.	t
ดีเด่น	48	3.930	0.620	-
ไม่ดีเด่น	40	2.630	0.79	9.95**

$$** P < .01 \quad t .01 (47) = 2.68$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 39 แสดงว่า หมู่บ้านดีเด่นและหมู่บ้านไม่ดีเด่น มีปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อความสำเร็จในการพัฒนาในลักษณะที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 10 หากพิจารณาค่าเฉลี่ยประกอบแล้วจะเห็นได้ว่า หมู่บ้านดีเด่นมีปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาชนบทในลักษณะที่สูงกว่าหมู่บ้านไม่ดีเด่น ปัจจัยดังกล่าวได้แก่ ความสัมพันธ์ส่วนตัวของผู้นำท้องถิ่นกับเจ้าหน้าที่ระดับอำเภอและจังหวัด ความสนใจของผู้นำท้องถิ่นและชาวบ้านในการพัฒนาชนบท ความร่วมมือของชาวบ้าน โครงการที่ตรงกับความต้องการของชาวบ้าน ผู้ใหญ่บ้านและกำนันได้รับการยอมรับจากประชาชนว่ามีความเป็นผู้นำ

4. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการพัฒนากับความสำเร็จในการพัฒนาชนบท

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการพัฒนากับความสำเร็จในการพัฒนาชนบทระดับหมู่บ้าน ทดสอบโดยใช้ Point Biserial Correlation Coefficient ปรากฏผลดังรายละเอียดในตาราง 40

ตาราง 40 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการพัฒนาความสำเร็จในการพัฒนา
ชนบทระดับหมู่บ้าน

ตัวแปรแรก =	ปัจจัยในการพัฒนา	ตัวแปรที่ 2 =	ความสำเร็จในการพัฒนา
$\bar{X}$	= 3.284	สำเร็จ	= 30
S.D.	= 0.939	ไม่สำเร็จ	= 30
n	= 48		
r_{ptis}	= .69**	R^2_{pbis}	= 0.48

$$** P < .01 \quad r_{pbis..01(46)} = .35$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 40 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยการพัฒนามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความสำเร็จในการพัฒนา ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 11 นั่นคือ การพัฒนาชนบทในระดับหมู่บ้าน จะสำเร็จมากน้อยเพียงใดนั้น ปัจจัยต่อไปนี้มีบทบาทสำคัญ หากมีปัจจัยเหล่านี้อยู่ในระดับสูง การพัฒนามักประสบผลสำเร็จ ปัจจัยดังกล่าวได้แก่ ความสัมพันธ์ส่วนตัวของผู้นำท้องถิ่นกับเจ้าหน้าที่ระดับอำเภอและจังหวัด ความสนใจของผู้นำท้องถิ่นและชาวบ้านในการพัฒนาชนบท ความร่วมมือของชาวบ้าน โครงการพัฒนาที่ตรงกับความต้องการของชาวบ้าน และการที่ชาวบ้านยอมรับความเป็นผู้นำของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน หากพิจารณาค่า R^2_{pbis} ประกอบแล้ว จะเห็นได้ว่า ปัจจัยในการพัฒนาสามารถอธิบายตัวแปรความสำเร็จในการพัฒนาได้ถึงร้อยละ 48 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์สูง

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในบทที่ผ่านมา จะได้นำมาสรุปรวมไว้ในบทนี้ หลังจากนั้น จะเป็นการอภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า และตอนสุดท้ายจะเป็นข้อเสนอแนะซึ่งประกอบด้วย ข้อเสนอแนะทั่วไปในการปรับปรุงองค์กรในการบริหารการพัฒนาชนบท และข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ซึ่งจะได้นำเสนอโดยละเอียดดังนี้

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สรุปได้ดังนี้
ระดับชาติ ปัญหาในระดับชาติเป็นปัญหาของคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ของ กชช. 7 คณะ คือ คณะอนุกรรมการแผนพัฒนาระดับภูมิภาคและท้องถิ่น คณะอนุกรรมการแผน และโครงการ คณะอนุกรรมการที่ดิน คณะอนุกรรมการพัฒนากำลังคนและประสิทธิภาพข้าราชการ คณะอนุกรรมการติดตามและประเมินผล คณะอนุกรรมการประสานแผนในระดับชาติและแผนภูมิภาค และคณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์การพัฒนาชนบทและการศึกษา พบว่า องค์กร การพัฒนาชนบทในระดับชาติ มีปัญหาในด้านการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง ในด้านการวางแผน การประสานงาน การควบคุมและปฏิบัติตามนโยบาย การจัดรูปงาน และการประเมินผล ตามลำดับ โดยสองด้านแรกมีปัญหาสูงกว่าด้านอื่น ๆ ส่วนปัญหาในการวินิจฉัยสั่งการมีน้อย ปัญหาที่คณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ต้องเผชิญมากที่สุดคือ แผนงาน/โครงการพัฒนาชนบท ของแต่ละกระทรวงเสนอขึ้นมาไม่สอดคล้องกัน

2. ระดับกระทรวง การบริหารการพัฒนาชนบทในระดับกระทรวง มีปัญหาอยู่ใน ระดับปานกลางใน 5 ด้าน คือ ด้านการจัดรูปงาน การวางแผน การประเมินผล การควบคุม และปฏิบัติตามนโยบาย และการประสานงาน ตามลำดับ โดยสองด้านแรกมีปัญหาสูงกว่าด้าน อื่น ๆ ส่วนการวินิจฉัยสั่งการนั้นมีปัญหาน้อย ปัญหาที่ประสบมากที่สุดในระดับกระทรวง คือ การบริหารงบประมาณซ้ำ

3. ระดับกรม การบริหารการพัฒนาชนบทในระดับกรม มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 6 ด้าน คือการประเมินผล การประสานงาน การจัดรูปงาน การวางแผน การวินิจฉัยสั่งการ การควบคุมและปฏิบัติตามนโยบาย ตามลำดับ โดยด้านการประเมินผลมีปัญหาสูงกว่าด้านอื่น ๆ การควบคุมและปฏิบัติตามนโยบาย มีปัญหาน้อยกว่าทุกด้านที่กล่าวมา ปัญหาที่ประสบมากที่สุดในระดับกรม คืองบประมาณไม่เพียงพอ

4. ระดับผู้อำนวยการโครงการ ผู้อำนวยการโครงการพัฒนาชนบท มีปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 6 ด้าน คือการประสานงาน การประเมินผล การวินิจฉัยสั่งการ การจัดรูปงาน การควบคุมและปฏิบัติตามนโยบาย และการวางแผน โดยที่การประสานงานมีปัญหาสูงกว่าด้านอื่น ๆ และการวางแผนมีปัญหาน้อยกว่าทุกด้าน ปัญหาที่ผู้อำนวยการโครงการต้องเผชิญมากที่สุด คือการประสานงานโครงการพัฒนาชนบท ยังขาดประสิทธิภาพ

5. ระดับจังหวัด การบริหารการพัฒนาชนบทในระดับจังหวัด มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 6 ด้าน คือการประเมินผล การควบคุมและปฏิบัติตามนโยบาย การประสานงาน การวินิจฉัยสั่งการ การวางแผน และการจัดรูปงาน โดยที่การประเมินผล การควบคุมและปฏิบัติตามนโยบาย มีปัญหามากกว่าด้านอื่น การจัดรูปงานมีปัญหาน้อยกว่าทุกด้าน สิ่งที่เป็นปัญหามากที่สุดต่อการบริหารการพัฒนาชนบทในระดับจังหวัดคือ ขั้นตอนในการสั่งงาน ตั้งแต่ระดับชาติลงมามีมาก ทำให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติตามนโยบาย

6. ระดับอำเภอ การบริหารการพัฒนาชนบทในระดับอำเภอ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 6 ด้าน คือการวินิจฉัยสั่งการ การวางแผน การประสานงาน การจัดรูปงาน การควบคุมและปฏิบัติตามนโยบาย และการประเมินผล ด้านการวางแผนและการวินิจฉัยสั่งการมีปัญหามากกว่าด้านอื่น ด้านการประเมินผลมีปัญหาน้อยกว่าทุกด้าน ปัญหาที่คณะกรรมการพัฒนาอำเภอต้องเผชิญมากที่สุด คือขบวนการทางงบประมาณล่าช้า เจ้าหน้าที่ผูกพันอยู่กับต้นสังกัด และเจ้าหน้าที่ขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

17. ระดับตำบล การบริหารการพัฒนาชนบทในระดับตำบล มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 6 ด้าน คือการวางแผน การประสานงาน การจัดรูปงาน การวินิจฉัยสั่งการ การควบคุมและปฏิบัติตามนโยบาย และการประเมินผล แต่ละด้านมีปัญหาใกล้เคียงกัน การวางแผนและการประสานงานมีปัญหามากกว่าทุกด้าน ส่วนการประเมินผลมีปัญหาน้อยกว่าด้านอื่น ปัญหาที่สภาตำบลและคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล เผชิญมากที่สุด คือ ขบวนการทางงบประมาณล่าช้า ขาดการประสานงานที่มีประสิทธิภาพ และขั้นตอนในการสั่งงานตั้งแต่ระดับชาติลงมามีมาก ทำให้การปฏิบัติงานล่าช้า ตามลำดับ

18. ระดับหมู่บ้าน การบริหารการพัฒนาชนบทในระดับหมู่บ้าน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 6 ด้าน คือ การวางแผน การประเมินผล การควบคุมและปฏิบัติตามนโยบาย การจัดรูปงาน การประสานงาน และการวินิจฉัยสั่งการ โดยด้านการประเมินผล และการวางแผนมีปัญหามากกว่าด้านอื่น การวินิจฉัยสั่งการมีปัญหาน้อยกว่าทุกด้าน ปัญหาที่พบมากที่สุดในระดับหมู่บ้านคือ ประชาชนไม่มีบทบาทในการควบคุมค่าใช้จ่ายของโครงการ ขาดแผนหลักในการพัฒนาและประชาชนขาดการตัดสินใจด้วยตนเองตามลำดับ

19. เมื่อพิจารณาปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทตั้งแต่ระดับชาติลงมา จนถึงระดับหมู่บ้านพบว่า ระดับจังหวัดและระดับอำเภอมีปัญหามากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับระดับอื่น ๆ

10. เมื่อเปรียบเทียบปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทใน 4 กระทรวงหลักพบว่า ทั้ง 4 กระทรวงมีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กระทรวงมหาดไทยมีปัญหาน้อยกว่ากระทรวงอื่น ๆ กระทรวงศึกษาธิการ มีปัญหามากกว่าทุกกระทรวง

11. เมื่อเปรียบเทียบปัญหาในระดับกรมพบว่า กรมทั้ง 10 กรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบท มีปัญหาการบริหารการพัฒนาชนบทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กรมที่สังกัดกระทรวงมหาดไทย มีปัญหาน้อยกว่ากรมในสังกัดกระทรวงอื่น ๆ กรมที่สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีปัญหามากกว่ากรมที่สังกัดกระทรวงอื่น ๆ ทุกกรมมีปัญหาในระดับปานกลาง

101

12. ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทของจังหวัดในภาคเหนือ ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

13. ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทของอำเภอในภาคเหนือ ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

14. ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทของตำบลที่เป็นที่ตั้งของหมู่บ้านดีเด่น และตำบลที่เป็นที่ตั้งของหมู่บ้านไม่ดีเด่น มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตำบลที่เป็นที่ตั้งของหมู่บ้านไม่ดีเด่นมีปัญหามากกว่าตำบลที่เป็นที่ตั้งของหมู่บ้านดีเด่น

15. ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทของหมู่บ้านดีเด่นและหมู่บ้านไม่ดีเด่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หมู่บ้านไม่ดีเด่นมีปัญหามากกว่าหมู่บ้านดีเด่น

16. ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทในระดับปานกลาง เมื่อแยกเป็นด้าน แล้วพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการทำงานมากที่สุด รองลงไปเป็นการมีส่วนร่วมในการวางแผน การบำรุงรักษา และการบริจาคสมทบทุนตามลำดับ

17. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท มีมูลเหตุจูงใจหลายประการ ประชาชนเข้าร่วมโครงการเพราะได้รับการชักจูงจากเจ้าหน้าที่ระดับหมู่บ้าน มีประมาณเป็นสัดส่วนสูงสุด

18. ประชาชนในหมู่บ้านดีเด่นและหมู่บ้านไม่ดีเด่น มีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทในลักษณะที่ไม่แตกต่างกัน

19. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท มีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติกับการยอมรับของประชาชน

20. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาชนบทได้แก่ ระดับการศึกษาของผู้นำท้องถิ่น ลักษณะความเป็นผู้นำของผู้นำท้องถิ่น ความสัมพันธ์ส่วนตัวของผู้นำท้องถิ่นกับเจ้าหน้าที่ในระดับอำเภอและจังหวัด ความสนใจของผู้นำท้องถิ่นและชาวบ้านในการพัฒนาชนบท ชาวบ้านได้รับโครงการพัฒนาที่ตรงกับความต้องการของตน ชาวบ้านยอมรับความเป็นผู้นำของผู้ใหญ่บ้านและกำนัน

21. หมู่บ้านดีเด่นมีปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาชนบทสูงกว่าหมู่บ้าน

ไม่ดีเด่น

22. ผู้นำท้องถิ่นของหมู่บ้านดีเด่นส่วนมาก มีลักษณะความเป็นผู้นำแบบประชาธิปไตย ส่วนหมู่บ้านไม่ดีเด่นนั้น ผู้นำท้องถิ่นส่วนมากมีลักษณะความเป็นผู้นำแบบตามสบาย

อภิปรายผล

1. ปัญหาขององค์กรในระดับต่าง ๆ

1.1 เมื่อพิจารณาปัญหาของการบริหารการพัฒนาชนบททั้งระบบแล้ว จะเห็นได้ว่า ระดับจังหวัดและอำเภอมีปัญหามากกว่าระดับอื่น ๆ ดังนั้นหากมุ่งจะแก้ปัญหาในการพัฒนาชนบทให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นแล้ว จะต้องแก้ปัญหาในส่วนภูมิภาคเป็นอันดับแรก เมื่อพิจารณาปัญหาในการบริหารในแต่ละด้านจะเห็นได้ว่า ระดับจังหวัดและอำเภอมีลักษณะของปัญหาแตกต่างกัน โดยที่จังหวัดมีปัญหาในด้านการประเมินผล และด้านการควบคุมและปฏิบัติตามนโยบายสูงกว่าด้านอื่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในด้านการประเมินผลนั้นผู้บริหารเอาใจใส่น้อยกว่าด้านอื่น ๆ ส่วนในระดับอำเภอนั้นมีปัญหามากในด้านการวางแผน และด้านการวินิจฉัยสั่งการมากกว่าด้านอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสาเหตุที่ว่า คณะกรรมการพัฒนาอำเภอยังขาดบุคลากรที่มีประสิทธิภาพในด้านการวางแผน ส่วนปัญหาในการวินิจฉัยสั่งการนั้น ทางอำเภอมักมีปัญหาเกี่ยวกับ "หน่วยเหนือ" เพราะทางอำเภอมีความเห็นว่า ขั้นตอนในการสั่งงานตั้งแต่ระดับชาติลงมามีมาก ทำให้การปฏิบัติตามเกิดความล่าช้า

1.2 เมื่อพิจารณาปัญหาของการบริหารการพัฒนาชนบทในแต่ละด้าน ตั้งแต่ระดับชาติไปจนถึงระดับชาวบ้านแล้วจะเห็นได้ว่า ด้านการวางแผนมีปัญหามากกว่าด้านอื่นและมีปัญหาในองค์กรหลายระดับ กล่าวคือ การวางแผนมีปัญหาในระดับชาติ ระดับกระทรวง ระดับอำเภอ ระดับตำบล หรือแม้แต่ระดับหมู่บ้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสาเหตุต่าง ๆ กัน ในระดับชาติและระดับกระทรวง มักขาดข้อมูลที่แท้จริง การวางแผนจึงไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ส่วนในระดับอำเภอ ตำบล และหมู่บ้านนั้น มักขาดบุคลากรผู้มีความรู้ความสามารถในการวางแผน ดังนั้น หากจะแก้ปัญหาให้การบริหารการพัฒนาชนบทให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นแล้ว

ควรจะเน้นแก้ปัญหาในการวางแผนเป็นสำคัญ ส่วนปัญหาอีกด้านหนึ่งที่พบในการวิจัยครั้งนี้ที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าปัญหาด้านแรกก็คือ ปัญหาด้านการประสานงาน การประสานงานมีปัญหาในหลายระดับคือ ระดับชาติ ระดับกรม ระดับผู้อำนวยการโครงการ ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และแม้แต่ระดับตำบล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่างานด้านการพัฒนาชนบทเป็นงานที่มีขอบข่ายกว้างขวาง เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่หลายฝ่ายในหลายหน่วยงาน การประสานงานจึงเป็นไปด้วยความลำบาก หากจะแก้ปัญหาด้านนี้ให้ดีขึ้น จำเป็นต้องมีหลักเกณฑ์และวิธีการประสานงานที่มีประสิทธิภาพ การประสานงานในระบบราชการไทย มักอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวมากกว่าความสัมพันธ์ที่เกิดจากระบบงาน ในขณะที่เก็บข้อมูลภาคสนาม คณะผู้วิจัยพบว่าหมู่บ้านดีเด่นประสบความสำเร็จในด้านนี้พอควร เพราะผู้ใหญ่บ้านหรือกำนันมีความสัมพันธ์อันดีกับเจ้าหน้าที่ระดับอำเภอ อีกทั้งระยะทางและการคมนาคมก็สะดวกเพราะอยู่ใกล้อำเภอ ส่วนหมู่บ้านไม่ดีเด่นนั้นนอกจากจะอยู่ห่างไกลจากที่ว่าการอำเภอแล้ว ผู้ใหญ่บ้านหรือกำนันมีความสัมพันธ์ส่วนตัวกับเจ้าหน้าที่ในระดับอำเภอน้อยมาก ยิ่งไปกว่านั้นความสัมพันธ์ส่วนตัวอันใกล้ชิดระหว่างผู้นำท้องถิ่นกับเจ้าหน้าที่ในระดับอำเภอ ยังทำให้หมู่บ้านดีเด่นได้เปรียบเพราะได้รับคำแนะนำต่าง ๆ ในการพัฒนาจากเจ้าหน้าที่อำเภอมากกว่าหมู่บ้านไม่ดีเด่น และเมื่อมีโครงการใหม่ ๆ มาจากส่วนกลาง เจ้าหน้าที่ระดับอำเภอก็มักจะนำมาปฏิบัติในหมู่บ้านที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดมากกว่าจะกระทำในหมู่บ้านที่อยู่ห่างออกไป ซึ่งเป็นหมู่บ้านไม่ดีเด่น

1.3 เมื่อพิจารณาปัญหาแต่ละข้อที่องค์กรในระดับต่าง ๆ เผชิญมากที่สุดพบว่าองค์กรในระดับชาติ ระดับกระทรวง และระดับกรม มีปัญหาเกี่ยวกับการประสานงาน การมีข้อมูลไม่เพียงพอในการวางแผน ขบวนการทางงบประมาณล่าช้า ส่วนปัญหาร่วมขององค์กรตั้งแต่ระดับจังหวัดลงไป เป็นปัญหาเกี่ยวกับขั้นตอนในการสั่งงาน เพราะบุคลากรในองค์กรดังกล่าวมีความเห็นว่า ขั้นตอนในการสั่งการตั้งแต่ระดับชาติลงมามีมาก ทำให้การบริหารงานล่าช้า ยิ่งไปกว่านั้น เจ้าหน้าที่ที่จะฟังคำสั่งจากส่วนกลางมากกว่าจากทางอำเภอ หรือจังหวัด ซึ่งทำให้ขาดเอกภาพในการสั่งงานและการปฏิบัติตามนโยบาย ซึ่งไม่เป็นผลดีในด้านบริหาร

ปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ เจ้าหน้าที่ขาดแรงจูงใจในการทำงาน เนื่องจากผู้ปฏิบัติงานมีความเห็นว่างานด้านการพัฒนาชนบทเป็นงานใน "ส่วนเกิน" ของตน แต่ละคนก็มีงานประจำจนล้นมืออยู่แล้ว ยังจะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้านการพัฒนาชนบทเพิ่มขึ้นอีก ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องแก้ปัญหาหากต้องการให้การบริหารการพัฒนาชนบทมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทางแก้ไขหนึ่งก็คือสร้างแรงจูงใจในการทำงาน นั่นคือจะต้องค้นหาให้พบว่าองค์ประกอบใดที่เป็นแรงจูงใจสำคัญให้เจ้าหน้าที่ในระดับนี้ปฏิบัติงานด้านการพัฒนาชนบทอย่างมีประสิทธิภาพ แล้วจัดหาสิ่งนั้นให้แก่เจ้าหน้าที่เท่าที่สามารถปฏิบัติได้ สิ่งสำคัญประการหนึ่งในการสร้างแรงจูงใจก็คือ การให้รางวัลตอบแทน ซึ่งอาจจะเป็นการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง หรือสิ่งอื่นใดที่เป็นความต้องการของผู้ปฏิบัติงาน หากปราศจากการให้แรงจูงใจแล้ว ผู้ปฏิบัติงานย่อมไม่อยากทำงานและเห็นว่า งานด้านการพัฒนาชนบทเป็นงาน "ส่วนเกิน" อยู่ตลอดไป

ปัญหาร่วมของผู้บริหารตั้งแต่ระดับชาติลงไปทั้งหมดก็คือ ภาระของงาน (workload) ผู้บริหารในทุกระดับมีงานประจำ และงานอื่นที่เกี่ยวข้องมากมาย และยังต้องรับภาระในการทำงานพัฒนาชนบทเพิ่มขึ้นอีก จึงทำให้ผู้บริหารไม่มีเวลาปฏิบัติงานน้อยลงเต็มที่ และอย่างมีประสิทธิภาพ แม้แต่ผู้บริหารในระดับชาติบางคนก็ยังขาดการประชุมอยู่บ่อย ๆ อันเนื่องมาจากมีภาระด้านอื่นที่จะต้องปฏิบัติในเวลาเดียวกัน จึงควรหาทางให้บุคลากรเหล่านี้ได้ตระหนักว่างานด้านการพัฒนาชนบทก็มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่างานด้านอื่น ที่สำคัญยิ่งกว่านั้นคือการกำหนดลักษณะของงานจะต้องกำหนดให้ชัดเจน และมีปริมาณพอเหมาะกับเวลาและความสามารถของผู้ปฏิบัติ

2. ปัญหาขององค์กรในแต่ละระดับ

2.1 ปัญหาในระดับกระทรวง จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่พบว่า ปัญหาในระดับกระทรวงนั้น กระทรวงมหาดไทยมีปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทน้อยกว่ากระทรวงอื่น และกระทรวงสาธารณสุขมีปัญหามากกว่ากระทรวงอื่น และปัญหาในระดับกระทรวงแตกต่างกัน อาจมีสาเหตุมาจากหลายประการ แต่ประการสำคัญก็คือ กลุ่มตัวอย่างในระดับกระทรวงมีน้อย ซึ่งอาจทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้

2.2 ปัญหาในระดับกรม จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่พบว่า ปัญหาในระดับกรมที่สังกัดกระทรวงมหาดไทย มีปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทน้อยกว่ากรมที่สังกัดกระทรวงอื่นนั้น อาจเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ แต่สิ่งที่คณะผู้วิจัยพบในขณะเก็บข้อมูลก็คือ บางกระทรวงกลุ่มตัวอย่างส่งแบบสอบถามกลับมาน้อย ส่วนที่ว่ากรมในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีปัญหาสูงกว่ากรมที่สังกัดกระทรวงอื่นนั้น ก็น่าจะเนื่องมาจากหลายสาเหตุ แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีจำนวนกรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบทมากกว่ากระทรวงอื่น ๆ ในจำนวนทั้งหมด 4 กระทรวง

2.3 ปัญหาในระดับจังหวัด จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่พบว่า จังหวัดในแต่ละภาคภูมิศาสตร์ มีปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทไม่แตกต่างกันมากนัก แสดงให้เห็นว่า ภาคภูมิศาสตร์ไม่ใช่ตัวแปรสำคัญที่ทำให้ปัญหาดังกล่าวแตกต่างกัน ซึ่งจะช่วยให้การแก้ปัญหาในระดับจังหวัดมีเอกภาพยิ่งขึ้น

2.4 ปัญหาในระดับอำเภอ จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่พบว่า ปัญหาการบริหารการพัฒนาชนบทในแต่ละอำเภอในภาคต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสามารถยึดเป็นแนวทางในการปฏิบัติได้ว่า หากสามารถแก้ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารการพัฒนาชนบทในอำเภอหนึ่งได้ ก็จะเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาในอำเภออื่น ๆ ได้เช่นกัน

2.5 ปัญหาในระดับตำบลและหมู่บ้าน จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่พบว่า หมู่บ้านดีเด่นและหมู่บ้านไม่ดีเด่น มีปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทแตกต่างกันนั้น คงจะสอดคล้องกับความคาดหวังของนักบริหารทั่วไปที่ว่า หมู่บ้านดีเด่นย่อมมีปัญหาน้อยกว่าหมู่บ้านไม่ดีเด่นอย่างแน่นอน

2.6 การมีส่วนร่วมและการยอมรับของประชาชน จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่พบว่า หมู่บ้านดีเด่นและหมู่บ้านไม่ดีเด่นมีลักษณะการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกันนั้น อาจเนื่องมาจากเหตุผลหลายประการ แต่มีข้อควรสังเกตคือ ประชาชนในหมู่บ้านยากจน มีฐานะใกล้เคียงกัน การมีส่วนร่วมจึงมีลักษณะคล้าย ๆ กัน ความเป็นหมู่บ้านดีเด่นและหมู่บ้านไม่ดีเด่นนั้น เนื่องจากสาเหตุอื่น การมีส่วนร่วมของประชาชนคงมีบทบาทน้อยที่จะทำให้หมู่บ้านนั้นกลายเป็น

หมู่บ้านที่ดีเด่นได้ ส่วนการยอมรับของประชาชนค่อนข้างจะเป็นนามธรรม ซึ่งยากแก่การที่จะวัดได้อย่างถูกต้อง หากเจ้าหน้าที่ถามประชาชนคนหนึ่งว่า เขาพอใจในการปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาชนบทมากน้อยเพียงใดนั้น เขาก็มักจะตอบว่า "พอใจ" มากกว่าจะตอบว่า "ไม่พอใจ" โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อผู้ถามเป็นเจ้าหน้าที่ของทางราชการ

2.7 ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อความสำเร็จ การศึกษาครั้งนี้พบปัจจัย (หรืออาจเรียกว่าองค์ประกอบ) หลายประการ ที่มีผลทำให้การพัฒนาชนบทประสบความสำเร็จ หรือไม่ประสบความสำเร็จ หมู่บ้านที่ประสบความสำเร็จนั้น ผู้ใหญ่บ้านมักมีความเป็นผู้นำแบบประชาธิปไตย หรือค่อนข้างเผด็จการ ส่วนหมู่บ้านที่ไม่ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้ใหญ่บ้านมีความเป็นผู้นำแบบตามสบาย หรือไม่มีความสามารถในการเป็นผู้นำ และยังมีปัจจัยอื่น ๆ อีกได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใหญ่บ้านกับเจ้าหน้าที่ในระดับอำเภอและจังหวัด ความสนใจและความกระตือรือร้นของผู้ใหญ่บ้านและชาวบ้านในการพัฒนา ความร่วมมือของทุกฝ่าย โครงการที่สอดคล้องกับความต้องการของชาวบ้าน และการที่ชาวบ้านยอมรับผู้ใหญ่บ้านให้เป็นผู้นำของตน ปัจจัยเหล่านี้หมู่บ้านที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนามักจะมีในระดับสูงกว่าหมู่บ้านที่ไม่ประสบผลสำเร็จในการพัฒนา จึงเป็นข้อเตือนใจสำหรับนักบริหารและนักพัฒนาชนบทในการพัฒนาชนบทในระดับหมู่บ้าน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

1.1 ควรคัดถอนขั้นตอนในการสั่งงานลงให้สั้นที่สุดเท่าที่จะปฏิบัติได้

1.2 จัดอัตรากำลังโดยเฉพาะทางด้านการวางแผนให้เพียงพอ โดยเฉพาะ

อย่างยิ่งในระดับอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน

1.3 ให้การอบรมแก่เจ้าหน้าที่ในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้านในด้านการวางแผน ตลอดจนค่านโยบายในการพัฒนา เพื่อให้การวางแผนมีประสิทธิภาพและสอดคล้องตามความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

1.4 จัดอบรมเทคนิค วิธีการในการประสานงานแก่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน

ทุกระดับ

1.5 กำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางในการประสานงานระหว่างหน่วยงานใน

ทุกระดับ

1.6 กำหนดขอบข่ายของหน้าที่การงาน ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการพัฒนา

ชนบทให้ชัดเจนและพอเหมาะ นอกเหนือไปจากที่ระบุไว้แล้วในประกาศ
ต่าง ๆ

1.7 ทาทางบริหารงบประมาณให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มิให้เกิดความล่าช้า

1.8 สร้างระบบแรงจูงใจ หรือระบบการให้รางวัลแก่เจ้าหน้าที่เพื่อให้เขามี กำลังใจมากขึ้นในการปฏิบัติงาน

1.9 ปรับปรุงวิธีการติดตามและประเมินผลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และ ประชาสัมพันธ์ผลของการประเมินด้วย

1.10 ให้ความรู้แก่ประชาชน ตลอดจนผู้นำท้องถิ่น เกี่ยวกับแนวนโยบายของ รัฐบาลในการพัฒนาชนบทอย่างทั่วถึง

1.11 ควรมีฝ่ายประเมินผลทั้งในระหว่างการทำงานและ เมื่อเสร็จสิ้น โครงการแล้ว

1.12 ควรมีการสื่อสารระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่ทำงานด้านพัฒนาชนบท เช่น วารสาร จุลสาร หรือจดหมายข่าว เพื่อรายงานความก้าวหน้าของโครงการ พัฒนาชนบท

1.13 ศูนย์ประสานการพัฒนาชนบทแห่งชาติควรกำหนดระยะเวลาและขั้นตอน ในการวางแผนงานโดยละเอียดทุกขั้นตอน

1.14 แผนการปฏิบัติงานควรยืดหยุ่นได้ตามสภาพและเหตุการณ์ แต่เมื่อปรับแผน แล้ว ควรจะได้ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

1.16 การประสานงานควรมีทุกขั้นตอนตั้งแต่ก่อนลงมือปฏิบัติงาน กำลังปฏิบัติงาน และภายหลังปฏิบัติงาน

1.16 สำนักงานประมาณควรมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาชนบท เพิ่มขึ้น

1.17 ในกรณีที่ผู้รับผิดชอบไม่สามารถเข้าร่วมประชุมได้ และจำเป็นต้องส่งตัวแทนเข้าร่วมประชุม การส่งผู้แทนเข้าประชุมนั้น ควร เป็นผู้แทนคนเดิมเสมอ ทั้งนี้เพื่อจะให้งานดำเนินต่อไปอย่างราบรื่น

1.18 การสำรวจความต้องการของประชาชน ควรปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงที่สุด

2. ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาในระยะยาว

2.1 ขยะเนื่องโครงการในการบริหารการพัฒนาชนบทมีมาก จึงควรตัดทอนลงให้เหลือน้อยที่สุดเท่าที่เป็นไปได้

2.2 ควรกระจายอำนาจในการบริหารไปสู่องค์กรส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นให้มากขึ้น ซึ่งรวมไปถึงอำนาจในการจัดสรรและอนุมัติงบประมาณเพื่อการพัฒนา ทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นตัดสินใจปัญหาของตนเอง ซึ่งจะมีส่วนช่วยแก้ปัญหาการพัฒนาที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

2.3 ควรขยายพื้นที่การพัฒนาชนบทออกไปให้ครอบคลุมพื้นที่เกินกว่า 30 จังหวัด อันเป็นเขตยากจนในปัจจุบัน เพราะว่าบางหมู่บ้านในชนบทในปัจจุบัน มีสภาพยากจน แต่ไม่ได้รับบริการจากรัฐบาล เนื่องจากมิได้อยู่ในเขตพื้นที่ยากจน 30 จังหวัด

2.4 ควรจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ จัดอบรมเจ้าหน้าที่ทุกระดับอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

2.5 ควรให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับนโยบายในการพัฒนาชนบทของรัฐบาล

2.6 ควรกำหนดทิศทางที่แน่นอนในการวางแผนเพื่อการพัฒนาชนบทในทุกระดับ

2.7 ปรับงานด้านการพัฒนาชนบทให้เป็นงานประจำของเจ้าหน้าที่ทุกระดับ

ไม่ใช่เป็นงาน "ส่วนเกิน" ดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

2.8 นักการเมืองผู้กุมนโยบายในระดับกระทรวง ควรเน้นแนวนโยบายในการ

พัฒนาชนบทให้เป็นที่เข้าใจแก่ผู้บริหารทุกระดับในกระทรวงของตน และ

ให้ถือเป็นแนวปฏิบัติโดยเคร่งครัด

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ศึกษาวิจัยแบบ System Analysis เพื่อวิเคราะห์ระบบบริหารการ

พัฒนาชนบทในทุกระดับ

3.2 ศึกษาหารูปแบบของการบริหารการพัฒนาชนบทที่มีประสิทธิภาพและที่

เหมาะสมกับสภาพความเป็นอยู่และวัฒนธรรมของคนไทย

3.3 ทดลองการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participatory Model) ตาม

ทฤษฎีการบริหารของ Rensis Likert

3.4 ศึกษาแนวคิดของประชาชนในการพัฒนาชนบท

3.5 ศึกษาแนวคิดของข้าราชการในการพัฒนาชนบท

3.6 ศึกษาบทบาทขององค์กรเอกชนในการพัฒนาชนบท

3.7 ศึกษารูปแบบของการมีส่วนร่วมขององค์กรเอกชนในการพัฒนาชนบท

บรรณานุกรม

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย คู่มือวิทยากรฝึกอบรม กทม. และผู้นำท้องถิ่น

2525, อัสสัมนา

จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ การบริหารการพัฒนาชนบท ไทยวัฒนาพานิช, 2527

ดิเรก ก้อนกลีบ การพัฒนาชนบทและการพัฒนาชุมชน : บันทึกสรุปสาระสำคัญ ศิริกุลการพิมพ์,

2526

คู่มือสอบบรรจุและเลื่อนระดับวิชาเฉพาะพัฒนาชุมชน บพิธการพิมพ์, 2524

ไพรัตน์ เดชะรินทร์ การบริหารงานพัฒนาชนบท ไทยวัฒนาพานิช, 2524

รุทร์ กลุ่มชุม และ สุนทร โคตรบรรเทา "ปัจจัยที่กระตุ้นให้ประชาชนเข้าร่วมในโครงการ

พัฒนาชุมชนในเขตชนบทยากจน : ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านพัฒนาดีเด่น ปีพุทธศักราช 2526

ของจังหวัดอุตรดิตถ์," รายงานการวิจัย แผนกติดตามผลประเมินผลและวิจัยฝ่ายกิจการ

พลเรือน กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค 3 จังหวัดพิษณุโลก, 2527

ศูนย์ประสานงานการพัฒนาชนบทแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

แห่งชาติ คู่มือระบบบริหารการพัฒนาชนบท ยูไนเต็ดโปรดักชั่น, 2526

ศูนย์ศึกษาและฝึกอบรมการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (ผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรนักวิจัยทาง

สังคมศาสตร์ รุ่น 23) "บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในโครงการสร้างงานในชนบท"

รายงานผลการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และ

เทคโนโลยี, 2526

สำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ "ปัจจัยที่มีผลต่อความยากจนในชนบท,"

รายงานการวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2523

"ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะชุมชนในชนบทกับประสิทธิภาพในการพัฒนา,"

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2526

สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน สรุปผลรายงานการตรวจสอบการดำเนินงานแผนพัฒนาชนบท

ยากจนประจำปีงบประมาณ 2526 กองวิชาการ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน, 2526,

อัสสัมนา

สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยโครงการสร้างงาน

ในชนบท พ.ศ. 2525 โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, 2524

อำนวย ปรีดถจริยา "บทบาทและหน้าที่ของสภาตำบลต่อโครงการสร้างงานในชนบทปี 2523

: ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลศรีมหาโพธิ์ อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม." บทคัดย่อวิทยานิพนธ์

วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524

อุทัย เลิศวุฒิ "การดำเนินงานตามนโยบายระยะสั้นของรัฐบาลในภาวะความแห้งแล้งเพื่อ

บรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการสร้างงานในชนบท

ปี 2523 ในจังหวัด เชียงใหม่." บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524

วารสารการศึกษานอกโรงเรียน ปีที่ 21 ฉบับที่ 121 สิงหาคม - กันยายน 2527

วารสารกำนันผู้ใหญ่บ้าน ปีที่ 35 วันที่ 1 มกราคม 2527

_____. ปีที่ 35 วันที่ 3 มีนาคม 2527

_____. ปีที่ 35 วันที่ 6 มิถุนายน 2527

ภาคผนวก

ภาคผนวก	ก	รายชื่อคณะกรรมการ กชช.
ภาคผนวก	ข	แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย
ภาคผนวก	ค	ค่าเฉลี่ยระดับปัญหาแต่ละข้อจากแบบสอบถาม
ภาคผนวก	ง	บัญชีคุณภาพแบบสอบถาม
ภาคผนวก	จ	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
ภาคผนวก	ฉ	ปัญหาจากคำถามปลายเปิด

คณะกรรมการ กชช.

คณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ของ กชช. มี 7 คณะ คือ

1. คณะกรรมการแผนพัฒนาระดับภูมิภาคและท้องถิ่น

คณะกรรมการชุดนี้ประกอบด้วย

1.1	ปลัดกระทรวงมหาดไทย	ประธานกรรมการ
1.2	รองปลัดกระทรวงมหาดไทยฝ่ายพัฒนา	เป็นรองประธานกรรมการ
1.3	รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
หรือผู้แทน	เป็นรองประธานกรรมการ
1.4	รองปลัดกระทรวงสาธารณสุขหรือผู้แทน	เป็นรองประธานกรรมการ
1.5	รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือผู้แทน	เป็นรองประธานกรรมการ
1.6	อธิบดีกรมการปกครองหรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
1.7	อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชนหรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
1.8	รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติหรือ
ผู้แทน	เป็นกรรมการ
1.9	ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผน
มหาดไทย	เป็นกรรมการและ เลขานุการ
1.10	เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	เป็นกรรมการและผู้ช่วย เลขานุการ
1.11	ผู้อำนวยการกองกลาง สำนักงานปลัด
กระทรวงมหาดไทย	เป็นกรรมการและผู้ช่วย เลขานุการ
1.12	ผู้อำนวยการฝ่ายแผนรวมและแผนพัฒนา
จังหวัด สำนักงานนโยบายและแผนมหาดไทย	เป็นกรรมการและผู้ช่วย เลขานุการ

2. คณะอนุกรรมการแผนและโครงการ

คณะอนุกรรมการชุดนี้ประกอบด้วย

2.1	เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ	เป็นประธาน
2.2	รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ	เป็นรองประธาน
2.3	อธิบดีกรมวิเทศสหการ หรือผู้แทน	เป็นอนุกรรมการ
2.4	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนมหาดไทย
หรือผู้แทน	"
2.5	ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง หรือผู้แทน	"
2.6	เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร หรือผู้แทน	"
2.7	รองผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ หรือผู้แทน	"
2.8	รองเลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
หรือผู้แทน	"
2.9	ผู้อำนวยการกองแผนงาน
(สนง.ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ)	"
2.10	ผู้อำนวยการกองแผนงานสาธารณสุข
(สนง.ปลัดกระทรวงสาธารณสุข)	"
2.11	นางสาวพรทิพย์ ดันสกุล	"
2.12	นายชัยอนันต์ สมุทรวณิช	"
2.13	นายจริญ จันทลักษณ์	"
2.14	นายไกรสิทธิ์ ดันต์ศิริพันธ์	"

- 2.15 นายโฆสิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์ เป็นอนุกรรมการ
- 2.16 นายไพโรจน์ สุจินดา อนุกรรมการและเลขานุการ
- 2.17 นายสมชาย กุศลสมบัติ อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
- 2.18 นายรุ่งเรือง อิศรางกูร ณ อยุธยา อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

3. คณะอนุกรรมการที่ดิน

คณะอนุกรรมการชุดนี้ประกอบด้วย

- 3.1 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประธาน
- 3.2 นายสุเมธ ตันติเวชกุล รองประธาน
- 3.3 อธิบดีกรมที่ดิน หรือผู้แทน อนุกรรมการ
- 3.4 อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ หรือผู้แทน "
- 3.5 อธิบดีกรมการปกครอง หรือผู้แทน "
- 3.6 อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน หรือผู้แทน "
- 3.7 อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ หรือผู้แทน "
- 3.8 เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือผู้แทน "
- 3.9 เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร หรือผู้แทน "
- 3.10 อธิบดีกรมป่าไม้ หรือผู้แทน "
- 3.11 ผู้จัดการใหญ่นาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ หรือผู้แทน "
- 3.12 นายโฆสิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์ "
- 3.13 นายเกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม "
- 3.14 นายจำลอง อติกุล "
- 3.15 นายไพโรจน์ สุจินดา อนุกรรมการและเลขานุการ

3.16 เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ อนุกรรมการและผู้ช่วย เลขานุการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

3.17 เจ้าหน้าที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อนุกรรมการและผู้ช่วย เลขานุการ

4. คณะอนุกรรมการพัฒนากำลังคนและประสิทธิภาพข้าราชการเพื่อการพัฒนาชนบท

คณะอนุกรรมการชุดนี้ประกอบด้วย

4.1	เลขาธิการ ก.พ.	ประธานอนุกรรมการ
4.2	รองเลขาธิการ ก.พ.	รองประธานอนุกรรมการ
4.3	รองผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ	อนุกรรมการ
4.4	รองปลัดกระทรวงมหาดไทย หรือ
ผู้แทน	อนุกรรมการ
4.5	รองปลัดกระทรวงเกษตรและ
สหกรณ์ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
4.6	รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
4.7	รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
4.8	อธิการบดีสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
4.9	ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาข้าราชการ
พลเรือน สำนักงาน ก.พ.	อนุกรรมการ
4.10	นายสุวชัย ทองนพ	อนุกรรมการ
4.11	นายคณัย พูนนาค	อนุกรรมการ
4.12	นายกระจำจ พันธุมนาวิน	อนุกรรมการ
4.13	นายธโนทัย สุขทิศ	อนุกรรมการ

4.14 ผู้อำนวยการกองโครงการพัฒนาชนบท

อนุกรรมการ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ

และสังคมแห่งชาติ

4.15 นางทิพาดี เมฆสวรรค์

อนุกรรมการ

กองวิชาการ สำนักงาน ก.พ.

4.16 นายพิพัฒน์ โกศลวัฒน์

อนุกรรมการและเลขานุการ

สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน

สำนักงาน ก.พ.

4.17 นายชำนาญ รุ่งแสง

อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ

และสังคมแห่งชาติ

5. คณะอนุกรรมการประสานแผนในระดับชาติและแผนส่วนภูมิภาค

คณะอนุกรรมการชุดนี้ประกอบด้วย

5.1 รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

ประธานอนุกรรมการ

5.2 ปลัดกระทรวงมหาดไทย หรือรองปลัดกระทรวงฯ

อนุกรรมการ

ที่ปลัดกระทรวงฯ มอบหมาย

5.3 ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือรองปลัดกระทรวงฯ

อนุกรรมการ

ที่ปลัดกระทรวงฯ มอบหมาย

5.4 ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือรองปลัดกระทรวงฯ

อนุกรรมการ

ที่ปลัดกระทรวงฯ มอบหมาย

5.5 ปลัดกระทรวงสาธารณสุข หรือรองปลัดกระทรวงฯ

อนุกรรมการ

ที่ปลัดกระทรวงฯ มอบหมาย

5.6 เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และ

อนุกรรมการ

สังคมแห่งชาติ หรือรองเลขาธิการฯ ที่เลขาธิการฯ

มอบหมาย

- 6.3 รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นรองประธานอนุกรรมการ
- 6.4 รองเลขาธิการ ก.พ. เป็นรองประธานอนุกรรมการ
- 6.5 ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นอนุกรรมการ
- 6.6 รองอธิบดีกรมบัญชีกลาง เป็นอนุกรรมการ
- 6.7 ผู้แทนสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน เป็นอนุกรรมการ
- 6.8 ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย เป็นอนุกรรมการ
- 6.9 ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นอนุกรรมการ
- 6.10 ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข เป็นอนุกรรมการ
- 6.11 ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ เป็นอนุกรรมการ
- 6.12 ผู้อำนวยการศูนย์สารสนเทศการงบประมาณ เป็นอนุกรรมการ
สำนักงบประมาณ
- 6.13 ผู้อำนวยการกองวิชาการ กรมการปกครอง เป็นอนุกรรมการ
กระทรวงมหาดไทย
- 6.14 ผู้อำนวยการสถาบันประมวลข้อมูลเพื่อการ ศึกษาและพัฒนา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นอนุกรรมการ
- 6.15 เลขานุการศูนย์ประสานการพัฒนาชนบท เป็นอนุกรรมการ
แห่งชาติ
- 6.16 ผู้อำนวยการกองประเมินผลและรายงาน เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ
สำนักงบประมาณ
- 6.17 เจ้าหน้าที่วิเคราะห์งบประมาณ 7 เป็นอนุกรรมการ และ
กองประเมินผลและรายงาน สำนักงบประมาณ ผู้ช่วยเลขานุการ
- 6.18 เจ้าหน้าที่สถาบันประมวลข้อมูลเพื่อการศึกษา เป็นอนุกรรมการ และ
ผู้ช่วยเลขานุการ

- 6.19 เจ้าหน้าที่ศูนย์ประสานการพัฒนาชนบทแห่งชาติ เป็นอนุกรรมการและ
ผู้ช่วย เลขาธิการ

7. คณะกรรมการประชาสัมพันธ์การพัฒนาชนบท

คณะกรรมการชุดนี้ประกอบด้วย

7.1	ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	เป็นประธานอนุกรรมการ
7.2	รองปลัดกระทรวงมหาดไทยฝ่ายพัฒนา	เป็นรองประธานอนุกรรมการ
7.3	รองเสนาธิการกองอำนวยการกลางรักษา
ความปลอดภัยแห่งชาติ กองบัญชาการทหาร
สูงสุด	เป็นรองประธานอนุกรรมการ
7.4	อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์	เป็นอนุกรรมการ
7.5	อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน	เป็นอนุกรรมการ
7.6	เจ้ากรมการทหารสื่อสาร	เป็นอนุกรรมการ
7.7	รองโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี	เป็นอนุกรรมการ
7.8	ผู้อำนวยการองค์การสื่อสารมวลชนแห่ง
ประเทศไทย	เป็นอนุกรรมการ
7.9	ผู้แทน กรป. กลาง	เป็นอนุกรรมการ
7.10	เลขาธิการคณะกรรมการบริหารวิทยุ	เป็นอนุกรรมการ

กระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ (กบว.)

7.11	ผู้อำนวยการกองเกษตรสารนิเทศ สำนักงาน
ปลัดกระทรวง เกษตรและสหกรณ์	เป็นอนุกรรมการ
7.12	นายชัยอนันต์ สมุทวณิช	เป็นอนุกรรมการ
7.13	นายดุสิต นนทะนาคร	เป็นอนุกรรมการ
7.14	นายโฆสิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์	เป็นอนุกรรมการ

- 7.15 นายบุรีรักษ์ นามวัฒน์ เป็นอนุกรรมการ
- 7.16 นายกสมาคมนักวิทยุและโทรทัศน์
แห่งประเทศไทย เป็นอนุกรรมการ
- 7.17 นายไพจิตร สุจินดา เป็นอนุกรรมการและ เลขานุการ
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- 7.18 นายสมชาย กุศลสมบัติ เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วย เลขานุการ
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- 7.19 นายมนุญญ์ วัฒนโก เมธ เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วย เลขานุการ
สำนักนโยบายและแผนมหาดไทย
- 7.20 นายกิตติ อธิวิทย์ เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วย เลขานุการ
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

8. คณะอนุกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรมชนบท

คณะอนุกรรมการชุดนี้ประกอบด้วย

- 8.1 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม เป็นประธานอนุกรรมการ
- 8.2 รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม เป็นรองประธานอนุกรรมการ
- 8.3 รองปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม เป็นอนุกรรมการ
- 8.4 รองปลัดกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ เป็นอนุกรรมการ
- 8.5 รองปลัดกระทรวงมหาดไทยฝ่ายพัฒนา เป็นอนุกรรมการ
- 8.6 รองปลัดกระทรวงพาณิชย์ เป็นอนุกรรมการ
- 8.7 รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นอนุกรรมการ

- 8.8 อธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม เป็นอนุกรรมการ
- 8.9 อธิบดีกรมอาชีวศึกษา เป็นอนุกรรมการ
- 8.10 อธิบดีกรมการปกครอง เป็นอนุกรรมการ
- 8.11 อธิบดีกรมพัฒนาชุมชน เป็นอนุกรรมการ
- 8.12 อธิบดีกรมพาณิชย์สัมพันธ์ เป็นอนุกรรมการ
- 8.13 อธิบดีกรมวิชาการเกษตร เป็นอนุกรรมการ
- 8.14 อธิบดีกรมอนามัย เป็นอนุกรรมการ
- 8.15 ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เป็นอนุกรรมการ
- 8.16 รองเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เป็นอนุกรรมการ
- 8.17 ผู้จัดการบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรม
แห่งประเทศไทย หรือผู้แทน เป็นอนุกรรมการ
- 8.18 นายกสมาคมอุตสาหกรรมขนาดย่อม เป็นอนุกรรมการ
- 8.19 นางสาวศลิษา ทรรพนันท์ เป็นอนุกรรมการ
- 8.20 นายประดิษฐ์ ชาสัมปัติ เป็นอนุกรรมการ
- 8.21 นายสมชอบ ไชยเวช เป็นอนุกรรมการ
- 8.22 ผู้แทนกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี
และการพลังงาน เป็นอนุกรรมการ
- 8.23 นายไฉลิต ปิ่นเปี่ยมรัชฎ์ เป็นอนุกรรมการ
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ และเลขานุการ
- 8.24 นายสมชาย กรสวนสมบัติ เป็นอนุกรรมการ และ
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ ผู้ช่วยเลขานุการ
และสังคมแห่งชาติ

๖.๒๕ นายณรงค์ นิตยาพร

เป็นอนุกรรมการ และ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ

ผู้ช่วย เลขานุการ

และสังคมแห่งชาติ

๖.๒๖ นายเชิดพงษ์ ลิธิวิชัย

เป็นอนุกรรมการ และ

กระทรวงอุตสาหกรรม

ผู้ช่วย เลขานุการ

หมายเหตุ : คณะอนุกรรมการชุดที่ ๘ มิได้อยู่ในกลุ่มตัวอย่างของการศึกษารั้งนี้

รหัส.....

รหัส.....

แบบสอบถาม เพื่อการวิจัย

เรื่อง

ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบท

ชุดที่ 1

สำหรับคณะกรรมการต่าง ๆ ของ กชช.

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ท่าน เป็นสมาชิกในคณะกรรมการพัฒนาชนบทชุดใด ?

(โปรดใส่เครื่องหมาย / หน้าชื่อคณะกรรมการชุดที่ท่าน เป็นสมาชิก)

1. คณะกรรมการแผนพัฒนาระดับภูมิภาคและท้องถิ่น
2. คณะกรรมการแผนและโครงการ
3. คณะกรรมการที่ดิน
4. คณะกรรมการกำลังคนและประสิทธิภาพของข้าราชการ เพื่อพัฒนาชนบท
5. คณะกรรมการติดตามและประเมินผล
6. คณะกรรมการประสานแผนในระดับชาติ และแผนส่วนภูมิภาค
7. คณะกรรมการประชาสัมพันธ์การพัฒนาชนบท
8. คณะกรรมการอื่น (โปรดระบุ).....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 2 ปัญหาของคณะกรรมการของ กชช. ในการบริหารการพัฒนาชนบท

คำชี้แจง

คำชี้แจงเกี่ยวกับการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัญหาต่าง ๆ ในการบริหารงานการพัฒนาชนบทใน 6 ด้าน คือ ด้านการวางแผน การจัดรูปงาน การวินิจฉัยสั่งการ การประสานงาน การควบคุมและการประเมินผล

2. ขอให้ท่านกรอกแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริงที่สุดที่ท่านทราบ ข้อมูลที่ท่านให้จะไม่เป็นผลเสียต่อท่านแต่อย่างใด แต่จะนำไปรวบรวมและประมวลผลรวมทั่วประเทศ และจะเป็นผลดีในการที่เสนอรัฐบาลและวงราชการวิธีปรับปรุงการบริหารงานพัฒนาชนบทให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

คำแนะนำในการกรอกแบบสอบถาม

กรุณาอ่านข้อความให้ละเอียด แล้วพิจารณาว่าหน่วยงานของท่านมีปัญหาการบริหารในระดับใด แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งทางด้านขวามือ เพียงช่องเดียว เพียงข้อละ 1 เครื่องหมาย ที่ตรงกับระดับปัญหาคตามสภาพความเป็นจริง โดยถือเกณฑ์ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	มีปัญหาในการบริหารมากซึ่งต้องการแก้ไขเร่งด่วน
มาก	หมายถึง	มีปัญหาในการบริหารมาก
ปานกลาง	หมายถึง	มีปัญหาในการบริหารระดับปานกลาง
น้อย	หมายถึง	มีปัญหาในการบริหารน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	มีปัญหาในการบริหารน้อยมากหรือไม่มีเลย

ลักษณะของปัญหา	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ขาดข้อมูลพื้นฐานอันจำเป็นในการวางแผนในระดับชาติ					
2. การวางแผนในระดับชาติยังไม่สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชน					
3. ขาดแผนแม่บทหรือแผนหลัก (master plan)					
4. คณะกรรมการในระดับชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจำนวนคณะกรรมการต่าง ๆ มีมากเกินไป					
5. จำนวนสมาชิกของกรรมการต่าง ๆ ยังไม่เหมาะสม กล่าวคือมีจำนวนมาก หรือน้อยเกินไป					
6. คุณสมบัติของสมาชิกคณะกรรมการบางท่านยังไม่เหมาะสมที่จะทำงานในด้านการพัฒนาชนบท					
7. ขอบข่ายและหน้าที่ของคณะกรรมการยังไม่ชัดเจน					
8. หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการมาก และกว้างเกินไปกว่าที่จะปฏิบัติให้ได้ผลเต็มที่					
9. มีปัญหาในการรับคำสั่งและการสื่อสารกับ กชช.					
10. มีปัญหาในการแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจ					
11. มีปัญหาในการเชิญผู้แทน หรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมาชี้แจง					
12. สมาชิกเป็นกรรมการ คณะกรรมการหลายคณะ					
13. ขาดการประสานงานที่มีประสิทธิภาพระหว่างคณะกรรมการ					

ลักษณะของปัญหา	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
14. ขาดการประสานงานที่มีประสิทธิภาพระหว่าง คณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ					
15. ขาดการประสานงานที่มีประสิทธิภาพกับ กระทรวงและกรมที่เกี่ยวข้อง					
16. ขาดการประสานงานที่มีประสิทธิภาพกับโครงการ ต่าง ๆ ในการพัฒนาชนบท					
17. โครงการแต่ละโครงการไม่ประสานกันเท่าที่ควร					
18. สมาชิกคณะกรรมการมีภารกิจค่อนข้างมาก จึงมี ปัญหาในการแบ่งเวลาทำหน้าที่ในการพัฒนาชนบท					
19. สมาชิกคณะกรรมการมักขาดการประชุม					
20. มีการประชุมคณะกรรมการบ่อยเกินไป					
21. คณะกรรมการไม่มีเวลาศึกษาเรื่องโดยละเอียด ก่อนเข้าประชุม					
22. ขาดแคลนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านธุรการให้แก่ คณะกรรมการ					
23. ขาดความเข้าใจร่วมกันในปรัชญาของการพัฒนาชนบท ระหว่างสมาชิกคณะกรรมการ					
24. ขาดการประเมินผลงานของคณะกรรมการ					
25. กษช. มิได้นำข้อเสนอแนะของคณะกรรมการไปใช้ เท่าที่ควร					

ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิด

โปรดระบุปัญหาเพิ่มเติม 5 ปัญหา ตามลำดับความสำคัญก่อนหลัง

ก. ปัญหาในการทำงานของคณะกรรมการของท่าน

1.
-
2.
-
3.
-
4.
-
5.
-

ข. ปัญหาทั่วไปในการบริหารการพัฒนาชนบท

1.
-
2.
-
4.
-
5.
-

ขอขอบพระคุณ

รหัส.....

รหัส.....

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบท

ชุดที่ 2

สำหรับปลัดกระทรวง อธิบดี และผู้อำนวยการโครงการ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

นอกจากตำแหน่งปลัดกระทรวง หรืออธิบดี หรือผู้อำนวยการโครงการแล้ว ท่านดำรง
ตำแหน่งกรรมการหรืออนุกรรมการอื่นใดในการพัฒนาชนบทอีกบ้าง (โปรดใส่เครื่องหมาย ✓)

1. กษช.
2. คณะอนุกรรมการแผนพัฒนาระดับภูมิภาคและท้องถิ่น
3. คณะอนุกรรมการแผนและโครงการ
4. คณะอนุกรรมการที่ดิน
5. คณะอนุกรรมการกำลังคน
6. คณะอนุกรรมการประเมินผล
7. คณะอนุกรรมการประสานแผนระดับชาติและแผนส่วนภูมิภาค
8. คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์การพัฒนาชนบท
9. คณะกรรมการอื่น ๆ (โปรดระบุ)
-
-
-

ตอนที่ 2 ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทในระดับกระทรวง กรม และผู้อำนวยการโครงการ

คำชี้แจง

คำชี้แจงเกี่ยวกับการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัญหาต่าง ๆ ในการบริหารงานการพัฒนาชนบทใน 6 ด้าน คือ ด้านการวางแผน การจัดรูปงาน การวิจัยเพื่อการ การประสานงาน การควบคุม และการประเมินผล

2. ขอให้ท่านกรอกแบบสอบถามทุกข้อ ตามความเป็นจริงที่สุดที่ท่านทราบ ข้อมูลที่ท่านให้จะไม่เป็นผลเสียต่อท่านแต่อย่างใด แต่จะนำไปรวบรวมและประมวลผลรวมทั่วประเทศ และเสนอต่อรัฐบาล เพื่อหาทางปรับปรุงการบริหารงานพัฒนาชนบทให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

คำแนะนำในการกรอกแบบสอบถาม

กรุณาอ่านข้อความให้ละเอียด แล้วพิจารณาว่าหน่วยงานของท่านมีปัญหาในการบริหารในระดับใด แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งทางด้านขวามือเพียงช่องเดียว เพียงข้อละ 1 เครื่องหมาย ที่ตรงกับระดับปัญหาตามสภาพความเป็นจริง โดยถือเกณฑ์ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	มีปัญหาในการบริหารมากซึ่งต้องการแก้ไขเร่งด่วน
มาก	หมายถึง	มีปัญหาในการบริหารมาก
ปานกลาง	หมายถึง	มีปัญหาในการบริหารในระดับปานกลาง
น้อย	หมายถึง	มีปัญหาในการบริหารน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	มีปัญหาในการบริหารน้อยมาก หรือ ไม่มีเลย

ลักษณะของปัญหา	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	มาก	น้อยที่สุด
1. การกำหนดนโยบายในการพัฒนาชนบท ไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน					
2. ขาดข้อมูลพื้นฐานอันจำเป็นในการกำหนดนโยบาย					
3. ขาดข้อมูลพื้นฐานอันจำเป็นในการวางแผน					
4. ขาดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถในการประสานแผน					
5. ขาดแผนแม่บทหรือแผนหลัก (master plan) ในการพัฒนาชนบท					
6. ขาดแนวทางที่แน่นอนในการวางแผนในระดับชาติ					
7. ขอบข่ายและหน้าที่ของ ปลัดกระทรวงในการพัฒนาชนบท ไม่ชัดเจน					
อธิบดี ในการพัฒนาชนบทไม่ชัดเจน					
ผู้อำนวยการโครงการไม่ชัดเจน					
8. งบประมาณที่ได้รับจำกัด ไม่เพียงพอที่จะสนองตอบความต้องการโครงการต่าง ๆ ตามที่เสนอมา					
9. การบริหารงบประมาณล่าช้า					
10. ปลัดกระทรวง/อธิบดี/ผู้อำนวยการโครงการ มีงานอื่นมาก จึงมีเวลาไม่เพียงพอในการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาชนบท					
11. มีคณะกรรมการและองค์กรในการบริหารการพัฒนาชนบทมากเกินไป					

ลักษณะของปัญหา	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
12. มีปัญหาในการปฏิบัติตามนโยบายจาก กชช.					
13. มีปัญหาในการรับคำสั่งและสื่อสารกับ กชช.					
14. จังหวัดรายงานผล หรือปฏิบัติตามคำสั่งล่าช้า					
15. ขาดบุคลากรผู้มีความเหมาะสมในการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาชนบทในระดับกระทรวง/กรม/โครงการ					
16. อำนาจสั่งการในระดับกระทรวง/กรม/โครงการ ยังมีไม่เพียงพอ					
17. แผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทของแต่ละกระทรวง ไม่สอดคล้องกัน					
18. การประสานแผนระหว่างกระทรวง กรม และจังหวัด ขาดประสิทธิภาพ					
19. การส่งแผนปฏิบัติการ/โครงการ ไปยังจังหวัดมีล่าช้า					
20. แผน/โครงการที่จังหวัดเสนอมา ไม่สอดคล้องกับนโยบาย					
21. ขาดการประสานงานอย่างใกล้ชิดระหว่างส่วนราชการ ในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น					
22. เจือไขของแต่ละแผนงาน/โครงการไม่สอดคล้องกัน					
23. เป้าหมายของแต่ละแผนงาน/โครงการ ไม่สอดคล้องกัน					
24. ผู้บริหารระดับกระทรวง/กรม/ผู้อำนวยการโครงการ ไม่มีเวลาออกท้องที่เพื่อตรวจผลงานของโครงการต่าง ๆ ด้วยตนเอง					

ลักษณะของปัญหา	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
25. การควบคุมการใช้ยางงบประมาณ เป็นไปอย่างไม่ทั่วถึง					
26. เจ้าหน้าที่ในระดับจังหวัดลงไป รายงานผลดำเนินงานมากกว่าคุณภาพ					
27. รายงานจากเจ้าหน้าที่ตั้งแต่ระดับจังหวัดลงไป ยังเชื่อถือไม่ค่อยได้					
28. การควบคุมดูแลให้เจ้าหน้าที่ระดับจังหวัดลงไป ปฏิบัติตามคำสั่ง มิได้กระทำอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ					
29. ขาดระบบการติดตามและประเมินผลการพัฒนาชนบทอย่างมีประสิทธิภาพ					
30. การประเมินผลโครงการการพัฒนาชนบท มิได้กระทำอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ					

ตอนที่ 3 คำถามแบบปลายเปิด

**ก. โปรดระบุนโยบาย 5 ข้อหา ในการบริหารการพัฒนาชนบทของหน่วยงานของท่าน
เรียงตามลำดับความสำคัญ**

1.

.....

.....

.....

2.

.....

.....

.....

3.

.....

.....

.....

4.

.....

.....

.....

5.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข. โปรดระบุปัญหา ๕ ปัญหาทั่วไปในการบริหารการพัฒนาชนบท

1.

2.

3.

4.

5.

รหัส.....

รหัส.....

แบบสอบถาม เพื่อการวิจัย

เรื่อง

ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบท

ชุดที่ ๑

สำหรับ คณะกรรมการพัฒนาจังหวัด

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้กรอกแบบสอบถาม

1. ตำแหน่งของท่านในคณะกรรมการพัฒนาจังหวัด
.....
2. หน้าที่ของท่านในคณะกรรมการพัฒนาจังหวัด
.....
3. ชื่อจังหวัด
4. ท่านทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาชนบทมาแล้วทั้งสิ้น.....ปี
5. วันที่.....พฤษภาคม 252๑ (วันที่ที่กรอกแบบสอบถาม)

ตอนที่ 2 ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบท

คำชี้แจง

คำชี้แจงเกี่ยวกับการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัญหาต่าง ๆ ในการบริหารงานการพัฒนาชนบท ใน ๓ ด้าน คือ ด้านการวางแผน การจัดรูปงาน การวิจัยสังการ การประสานงาน การควบคุม และการประเมินผล

2. ขอให้ท่านกรอกแบบสอบถามทุกข้อ ตามความเป็นจริงที่สุดที่ท่านทราบ ข้อมูลที่ท่านให้ จะไม่เป็นผลเสียต่อท่านแต่อย่างใด แต่จะนำไปรวบรวมและประมวลผลรวมทั่วประเทศ และเสนอต่อรัฐบาล เพื่อหาทางปรับปรุงการบริหารงานพัฒนาชนบทให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

คำแนะนำในการกรอกแบบสอบถาม

กรุณาอ่านข้อความให้ละเอียด แล้วพิจารณาว่าหน่วยงานของท่านมีปัญหาในการบริหารในระดับใด แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งทางด้านขวามือเพียงช่องเดียว เพียงข้อละ 1 เครื่องหมาย ที่ตรงกับระดับปัญหาตามสภาพความเป็นจริง โดยถือเกณฑ์ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	มีปัญหาในการบริหารมากซึ่งต้องการแก้ไขเร่งด่วน
มาก	หมายถึง	มีปัญหาในการบริหารมาก
ปานกลาง	หมายถึง	มีปัญหาในการบริหารระดับปานกลาง
น้อย	หมายถึง	มีปัญหาในการบริหารน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	มีปัญหาในการบริหารน้อยมาก หรือไม่มีเลย

1. ปัญหาในการวางแผน

ลักษณะของปัญหา	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ขาดข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อประกอบการวางแผน					
2. ขาดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการวางแผน					
3. นโยบายจากส่วนกลางไม่ยืดหยุ่นพอ ทำให้การวางแผนในระดับจังหวัดไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน					
4. มักมีความขัดแย้งในการจัดทำแผนในระดับจังหวัดเนื่องจากผู้วางแผนในระดับนี้มาจากหลายหน่วยงาน					
5. การทบทวนและปรับปรุงแผนงานตลอดจนโครงการตามแผนพัฒนาจังหวัดมักประสบความสำเร็จยาก เช่น การตัดทอนหรือการเพิ่มโครงการต่าง ๆ					
6. แผนแต่ละแผนในระดับจังหวัดยังไม่สอดคล้องกัน					
7. ขาดหลักเกณฑ์ร่วมในการคัดเลือกโครงการต่าง ๆ ที่แต่ละอำเภอส่งมา เช่น ขาดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกแผน					
8. ขาดแผนหลักหรือแผนแม่บท การวางแผนในปัจจุบันเป็นเพียงการวางแผนย่อย ๆ เท่านั้น					
2. <u>ปัญหาในการจัดรูปงาน</u>					
9. การกำหนดขอบเขตการใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนาชนบทระดับจังหวัดยังไม่ชัดเจน					

2. ปัญหาในการจัดรูปงาน (ต่อ)

ลักษณะของปัญหา	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
10. ขบวนการทางงบประมาณในระดับจังหวัดก่อให้เกิด ความล่าช้าในการพัฒนาชนบท.....					
11. จำนวนสมาชิกคณะกรรมการพัฒนาชนบทในระดับจังหวัด ยังไม่เหมาะสม เช่น มากเกินไป หรือน้อยเกินไป.....					
12. การจัดส่วนราชการในระดับจังหวัดยังไม่เอื้อต่อการ พัฒนาชนบท.....					
13. การอนุมัติงบประมาณยังไม่ตรงตามแผน.....					
14. คณะกรรมการพัฒนาชนบทในระดับจังหวัดยังมีอำนาจใน การตัดสินใจไม่เพียงพอ.....					
15. บุคลากรที่ปฏิบัติงานในการพัฒนาชนบทในระดับจังหวัด มีไม่เพียงพอ.....					
16. ผู้ปฏิบัติงานในการพัฒนาชนบทในระดับจังหวัดไม่เข้าใจ บทบาทและหน้าที่ของตนดีพอ.....					
17. ปริมาณงานในการพัฒนาชนบทมีมากเกินไป จึงทำให้ เจ้าหน้าที่ไม่สามารถปฏิบัติงานอย่างได้ผล.....					
3. <u>ปัญหาการวินิจฉัยสั่งการ</u>					
18. ขาดเอกภาพในการบังคับบัญชา เนื่องจากเจ้าหน้าที่ใน การพัฒนาชนบทในระดับจังหวัดมาจากหลายกระทรวง ทำให้การบังคับบัญชาไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร.....					

3. ปัญหาการวินิจฉัยสั่งการ (ต่อ)

ลักษณะของปัญหา	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
19. เจ้าหน้าที่ในระดับจังหวัดได้รับคำสั่งจากส่วนกลางล่าช้า ทำให้มีปัญหาเกี่ยวกับเวลาในการปฏิบัติตามคำสั่ง					
20. ผู้แทนแต่ละกระทรวงในระดับจังหวัด มักจะปฏิบัติตามสายสั่งจากส่วนกลางมากกว่าจากทางจังหวัด					
21. เจ้าหน้าที่ในระดับจังหวัดขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน เพราะความสำเร็จของโครงการพัฒนาชนบทไม่มีผลโดยตรงต่อความก้าวหน้าในการทำงาน					
22. ขั้นตอนในการสั่งงานการพัฒนาชนบทตั้งแต่ระดับชาติลงมา มีมาก ทำให้การปฏิบัติตามคำสั่งล่าช้า					
23. การปฏิบัติตามคำสั่งมักมีปัญหาเนื่องจากการสื่อสารจากหน่วยงานบน (ผู้บังคับบัญชา) ไม่ชัดเจน					
24. การติดต่อสื่อสารจากหน่วยงาน (ระดับอำเภอลงไป) มักมีปัญหา อันเนื่องมาจากการใช้ภาษา เช่น ใช้ภาษาไม่ชัดเจน หรือใช้ภาษาถิ่น					
25. การปฏิบัติตามคำสั่งต้องอาศัยความสนใจส่วนตัวเป็นหลัก จึงจะทำให้การปฏิบัติตามคำสั่งได้ผลดี					
26. การวินิจฉัยสั่งการมักมีปัญหาเพราะไม่ทราบว่าใครมีอำนาจในการสั่งการ					
4. ปัญหาในการประสานงาน					
27. หน่วยงานในระดับจังหวัดยังไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพในการประสานแผนของจังหวัด ตามที่อำเภอเสนอมา					

4. ปัญหาในการประสานงาน (ต่อ)

ลักษณะของปัญหา	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
28. ขาดการประสานงานอันดีระหว่างการทำโครงการระดับจังหวัดและการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ของ กชช.					
29. ขาดการประสานงานอย่างใกล้ชิดระหว่างส่วนราชการต่าง ๆ โดยเฉพาะหน่วยงานในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น					
30. การประสานงานมักอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวมากกว่ากลไกของระบบงาน					
31. ขาดการติดต่อสื่อสารที่ใกล้ชิดระหว่างผู้ปฏิบัติงานในการพัฒนาชนบทในระดับต่าง ๆ อันเป็นผลทำให้การประสานงานขาดประสิทธิภาพ					
32. เจ้าหน้าที่ประสานงาน ขาดสมรรถภาพและคุณสมบัติที่ดีในการประสานงาน					
33. เจ้าหน้าที่ยังผูกพันอยู่กับต้นสังกัด ไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ร่วมของโครงการ จึงทำให้การประสานงานขาดประสิทธิภาพ					
34. เจ้าหน้าที่ไม่เข้าใจขอบข่ายหน้าที่ และความรับผิดชอบของหน่วยงานอื่น ทำให้การประสานงานเป็นไปด้วยความลำบาก					

4. ปัญหาในการประสานงาน (ต่อ)

ลักษณะของปัญหา	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
35. ผู้ปฏิบัติงานขาดความเข้าใจในปรัชญา แนวความคิดและเป้าหมายที่ตรงกันในการพัฒนาชนบท ทำให้การประสานงานเป็นไปด้วยความลำบาก					
36. ผู้บังคับบัญชาสูงสุดในระดับจังหวัด ไม่ทราบนโยบายที่แน่ชัดของแต่ละกรม จึงทำให้การประสานงานมีปัญหา					
5. <u>ปัญหาในการควบคุม</u>					
37. เจ้าหน้าที่ในการพัฒนาชนบทในระดับจังหวัดมาจากหลายสายงาน ทำให้การควบคุมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เป็นไปด้วยความลำบาก					
38. เจ้าหน้าที่มีกรายงานผลในด้านปริมาณมากกว่าด้านคุณภาพ ทำให้การควบคุมติดตามผลโครงการต่าง ๆ เป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ					
39. ผู้บริหารมีงานมาก เกินไปจึงไม่มีเวลาพอจะควบคุมติดตามการปฏิบัติงานตามคำสั่งต่าง ๆ					
40. การควบคุมการจ่ายงบประมาณเป็นไปอย่างไม่ทั่วถึง ทำให้งบประมาณรั่วไหล					
41. ระเบียบต่าง ๆ ยังไม่ให้อำนาจผู้บริหารในการควบคุมที่เพียงพอ					
42. ระเบียบต่าง ๆ มีช่องโหว่ซึ่งเป็นสาเหตุให้งบประมาณรั่วไหล					

5. ปัญหาการควบคุม (ต่อ)

ลักษณะของปัญหา	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
43. เจ้าหน้าที่ขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานตามโครงการ กชช. เนื่องจากมีงานประจำมากอยู่แล้ว ต้องมาทำงานของ กชช. เพิ่มขึ้น					
44. มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานน้อยเกินไป ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามคำสั่งต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่					
45. คำสั่งต่าง ๆ มาจากหลายฝ่าย จึงทำให้มีปัญหาในการปฏิบัติ					
46. เจ้าหน้าที่มักได้รับคำสั่งล่าช้า จึงมีปัญหาในการปฏิบัติตามคำสั่งให้ทันตามกำหนดเวลา					
6. <u>ปัญหาในการประเมินผล</u>					
47. การประเมินผลมิได้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ					
48. การประเมินผลมิได้กระทำโดยหลายฝ่าย จึงทำให้ได้ภาพที่ไม่ตรงกับความเป็นจริงเท่าที่ควร					
49. การประเมินผลมิได้รับความร่วมมือเท่าที่ควรจากผู้ปฏิบัติงาน					
50. การประเมินผลมิได้กระทำอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ					
51. วิธีการประเมินผลยังเชื่อถือไม่ได้					
52. มิได้นำผลของการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงงานและโครงการต่าง ๆ อย่างจริงจัง					

โปรด เสนอปัญหา เพิ่ม เติม

1. ปัญหาในการวางแผน

1.

2. ปัญหาในการจัดรูปงาน

1.

3. ปัญหาในการวินิจฉัยสั่งการ

1.

4. ปัญหาในการประสานงาน

1.

๕. ปัญหาในการควบคุม

1.

.....

.....

๖. ปัญหาในการประ เหมินผล

1.

.....

.....

๗. ปัญหาอื่น ๆ

1.

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณ

แบบ ๐4

รหัส.....

รหัส.....

แบบสอบถาม เพื่อการวิจัย

เรื่อง

ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบท

ชุดที่ 4

สำหรับคณะกรรมการพัฒนาอำเภอ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้กรอกแบบสอบถาม

1. ตำแหน่งของท่านในคณะกรรมการพัฒนาอำเภอ.....

.....

2. หน้าที่ของท่านในคณะกรรมการพัฒนาอำเภอ.....

.....

3. อำเภอ.....จังหวัด.....

4. ท่านทำงานในด้านที่เกี่ยวกับการพัฒนาชนบทมาแล้ว.....ปี

5. วันที่.....พฤษภาคม 2528 (วันที่ที่กรอกแบบสอบถาม)

ตอนที่ 2 ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบท

คำชี้แจง

คำชี้แจงเกี่ยวกับการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัญหาต่าง ๆ ในการบริหารงานการพัฒนาชนบทใน 6 ด้าน คือ ด้านการวางแผน การจัดรูปงาน การวินิจฉัยสั่งการ การประสานงาน การควบคุม และการประเมินผล

2. ขอให้ท่านกรอกแบบสอบถามทุกข้อ ตามความเป็นจริงที่สุดที่ท่านทราบ ข้อมูลที่ท่านให้จะไม่เป็นผลเสียต่อท่านแต่อย่างใด แต่จะนำไปรวบรวมและประมวลผลรวมทั่วประเทศ และเสนอต่อรัฐบาล เพื่อหาทางปรับปรุงการบริหารงานพัฒนาชนบทให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

คำแนะนำในการกรอกแบบสอบถาม

กรุณาอ่านข้อความในแต่ละข้อ แล้วพิจารณาว่าหน่วยงานของท่านมีปัญหาในการบริหารในระดับใด แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งทางด้านขวามือ เพียงช่องเดียว เพียงข้อละ 1 เครื่องหมาย ที่ตรงกับระดับปัญหาตามสภาพความเป็นจริง โดยถือเกณฑ์ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	มีปัญหาในการบริหารมากซึ่งต้องการแก้ไขเร่งด่วน
มาก	หมายถึง	มีปัญหาในการบริหารมาก
ปานกลาง	หมายถึง	มีปัญหาในการบริหารในระดับปานกลาง
น้อย	หมายถึง	มีปัญหาในการบริหารน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	มีปัญหาในการบริหารน้อยมาก หรือไม่มีเลย

๔. ปัญหาในการวางแผน

ลักษณะของปัญหา	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ขาดข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น เพื่อประกอบการวางแผน					
2. เจ้าหน้าที่มีเวลาในการวางแผนไม่เพียงพอ					
3. ขาดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการวางแผน					
4. นโยบายจากส่วนกลางไม่ยืดหยุ่นพอ ทำให้การวางแผนในระดับอำเภอไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน					
5. ไม่มีหรือขาดแคลนเจ้าหน้าที่ในการทำแผนระดับอำเภอ					
6. การทำแผนรวมของอำเภอเป็นไปด้วยความลำบาก เนื่องจากจากตำบลต่าง ๆ เสนอโครงการมากมาย					
7. การทบทวนและปรับปรุงแผนงานตลอดจนโครงการตามแผนพัฒนาอำเภอมักประสบความยุ่งยาก เช่น การตัดทอนหรือเริ่มโครงการต่าง ๆ					
8. แผนแต่ละแผนในระดับอำเภอยังไม่สอดคล้องกัน					
9. ขาดหลักเกณฑ์ร่วมในการจัดเลือกโครงการต่าง ๆ ที่แต่ละตำบลจะรับ					
10. การวางแผนในท้องถิ่น เป็นเพียงการวางแผนย่อย ๆ เท่านั้น ขาดแผนหลักหรือแผนแม่บท					

2. ปัญหาในการจัดการงาน

ลักษณะของปัญหา	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
11. การกำหนดขอบเขตการใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนาอำเภอในการพัฒนาชนบทยังไม่ชัดเจน					
12. ขบวนการทางงบประมาณจำกัด ทำให้โครงการต่าง ๆ ไม่สำเร็จในเวลาที่กำหนด					
13. จำนวนสมาชิกคณะกรรมการพัฒนาอำเภอยังไม่เหมาะสม เช่น มีจำนวนมากหรือน้อยเกินไป					
14. การจัดส่วนราชการในระดับอำเภอยังไม่เอื้อต่อการประสานงาน					
15. การจัดแบ่งงานของสมาชิกคณะกรรมการพัฒนาอำเภอยังไม่เหมาะสม					
16. คณะกรรมการพัฒนาอำเภอยังมีอำนาจในการตัดสินใจไม่เพียงพอในเรื่องที่เกี่ยวกับการพัฒนาชนบท					
17. คณะกรรมการพัฒนาอำเภอมีงานอื่นมาก เกือบมีงานช่วยกว้างเกินกว่าที่จะปฏิบัติงานในด้านการพัฒนาชนบทอย่างได้ผล					
18. บุคลากรในด้านการพัฒนาชนบทในระดับอำเภอไม่มีเพียงพอ					
19. ผู้ปฏิบัติงานในการพัฒนาชนบทในระดับอำเภอยังไม่เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตนเอง					

3. ปัญหาในการวินิจฉัยสั่งการ

ลักษณะของปัญหา	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
20. ขาดเอกภาพในการบังคับบัญชา เนื่องจากเจ้าหน้าที่ ในการพัฒนาชนบทในระดับอำเภอมาจากหลายกระทรวง					
21. เจ้าหน้าที่ในระดับอำเภอขาดกำลังใจในการพัฒนาชนบท					
22. ผู้แทนแต่ละกระทรวงในระดับอำเภอ มักจะปฏิบัติตาม สายสั่งจากส่วนกลางมากกว่าทางอำเภอ					
23. เจ้าหน้าที่ในระดับอำเภอขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน เพราะความสำเร็จของโครงการพัฒนาชนบทไม่มีผลโดยตรงต่อความก้าวหน้าในการทำงาน					
24. ขั้นตอนในการสั่งงานการพัฒนาชนบทตั้งแต่ระดับชาติ ลงมาซับซ้อน ทำให้การปฏิบัติตามคำสั่งล่าช้า					
25. การปฏิบัติตามคำสั่งมักมีปัญหาเนื่องจากการสื่อสาร จากหน่วยบน (ผู้บังคับบัญชาทุกระดับ) ไม่ชัดเจน					
26. การติดต่อสื่อสารจากหน่วยล่าง (ระดับตำบลลงไป) มักมีปัญหาอันเนื่องมาจากภาษา เช่น ใช้ภาษาที่ไม่ชัดเจน (รวมทั้งการเขียนโครงการ) ใช้ภาษาถิ่น ฯลฯ					
27. ระยะเวลาในการปฏิบัติตามคำสั่งน้อยเกินไป จึงมีปัญหา ในการปฏิบัติ					
28. การวินิจฉัยสั่งการมักมีปัญหา เพราะไม่ทราบว่าใครมี อำนาจในการสั่งการ					

4. ปัญหาในการประสานงาน

ลักษณะของปัญหา	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
29. คณะกรรมการพัฒนาชนบทในระดับอำเภอยังไม่สามารถประสานโครงการต่าง ๆ ที่ตำบลเสนอมาอย่างมีประสิทธิภาพ.....					
30. ขาดการประสานงานอันดีระหว่างการทำแผนในระดับอำเภอ กับการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ของ กศช.....					
31. ขาดการประสานงานอย่างใกล้ชิดระหว่างส่วนราชการต่าง ๆ โดยเฉพาะหน่วยงานในการพัฒนาชนบทส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น.....					
32. การประสานงานมักอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวมากกว่ากลไกของระบบงาน.....					
33. ขาดการติดต่อสื่อสารที่ใกล้ชิดระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในการพัฒนาชนบทในระดับต่าง ๆ ทำให้การประสานงานขาดประสิทธิภาพ.....					
34. เจ้าหน้าที่ผู้ทำหน้าที่ประสานงานขาดสมรรถภาพและคุณสมบัติที่ดีในการประสานงาน.....					
35. เจ้าหน้าที่ยังผูกพันอยู่กับต้นสังกัด ไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ร่วมของโครงการ ทำให้การประสานงานขาดประสิทธิภาพ.....					
36. เจ้าหน้าที่ไม่เข้าใจขอบข่ายหน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงานอื่น ทำให้การประสานงานเป็นไปด้วยความลำบาก.....					

4. ปัญหาในการประสานงาน (ต่อ)

ลักษณะของปัญหา	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
37. ผู้ปฏิบัติงานไม่เข้าใจในปรัชญา แนวความคิด และเป้าหมายที่ตรงกันในการพัฒนาชนบท ทำให้การประสานงานเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ					
5. <u>ปัญหาในการควบคุม</u>					
38. เจ้าหน้าที่ในการพัฒนาชนบทในระดับอำเภอมาจากหลายสายงาน ทำให้การควบคุมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เป็นไปด้วยความลำบาก					
39. เจ้าหน้าที่ที่มีกรายงานผลในด้านปริมาณมากกว่าคุณภาพ ทำให้การควบคุมติดตามผลโครงการต่าง ๆ เป็นไปอย่างขาดประสิทธิภาพ					
40. ผู้บริหารมีงานมากเกินไป จึงไม่มีเวลาพอที่จะควบคุมติดตามผลการปฏิบัติตามคำสั่งต่าง ๆ					
41. การควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณ เป็นไปอย่างไม่ทั่วถึง ทำให้งบประมาณรั่วไหล					
42. ระเบียบต่าง ๆ ยังไม่ให้อำนาจผู้บริหารในการควบคุมที่เพียงพอ					
43. ระเบียบต่าง ๆ มีช่องโหว่ ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้งบประมาณรั่วไหล					
44. เจ้าหน้าที่ขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานตามโครงการ กชช. เนื่องจากมีงานประจำมากอยู่แล้ว ต้องมาทำงานของ กชช. เพิ่มขึ้นอีก					

5. ปัญหาในการควบคุม (ต่อ)

ลักษณะของปัญหา	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
45. มีระยะเวลาในการปฏิบัติตามคำสั่งน้อยเกินไป ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้อย่างเต็มที่					
46. คำสั่งต่าง ๆ มาจากหลายฝ่าย จึงทำให้มีปัญหาในการปฏิบัติ					
47. เจ้าหน้าที่มักได้รับคำสั่งล่าช้า จึงมีปัญหาในการปฏิบัติให้ทันตามกำหนดเวลา					
6. ปัญหาในการประเมินผล					
48. การประเมินผลมิได้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ					
49. การประเมินผลมิได้รับความร่วมมือเท่าที่ควรจากผู้ปฏิบัติงาน					
50. การประเมินผลมิได้กระทำอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ					
51. ประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผล ทำให้การประเมินผลของเจ้าหน้าที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง					
52. มิได้นำผลของการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงโครงการต่าง ๆ อย่างจริงจัง					

ไประเสนอแนะปัญหาเพิ่มเติม

1. ปัญหาในการวางแผน

1.

.....

.....

.....

2. ปัญหาในการจัดรูปงาน

1.

.....

.....

.....

3. ปัญหาในการวินิจฉัยสั่งการ

1.

.....

.....

.....

4. ปัญหาในการประสานงาน

1.

.....

.....

.....

5. ปัญหาในการควบคุม

1.

.....

.....

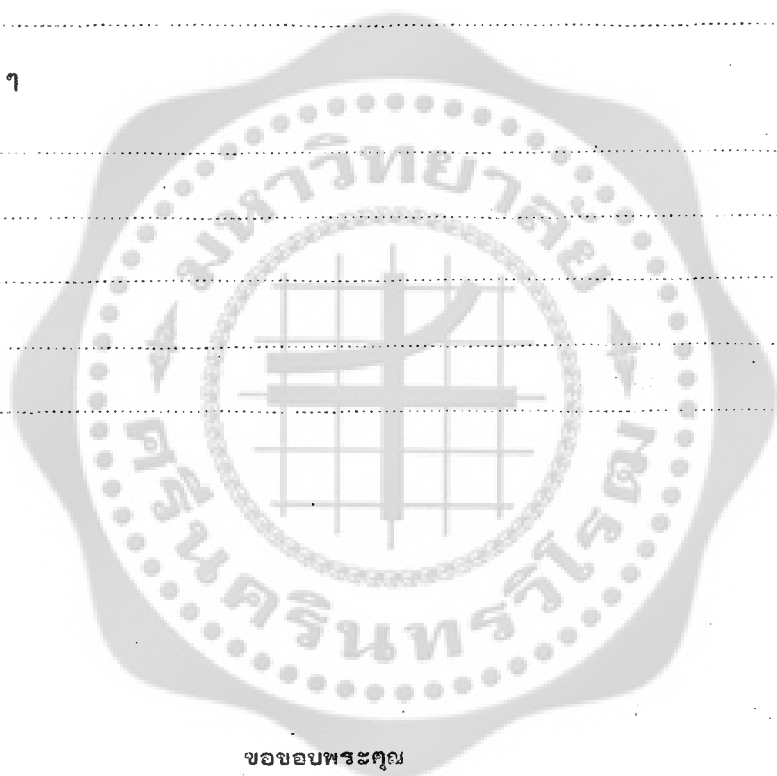
.....

6. ปัญหาในการประเมินผล

1.
-
-
-
-

7. ปัญหาอื่น ๆ

1.
-
-
-
-

ขอขอบพระคุณ

.....

แบบ ๑๕

รหัส.....

รหัส.....

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบท

ชุดที่ ๕

สำหรับสมาชิกสภาตำบลและคณะกรรมการพัฒนาชนบท

การพัฒนาชนบทระดับตำบล

ตอนที่ ๑ ข้อมูลเกี่ยวกับผู้กรอกแบบสอบถาม

1. ท่านเป็นสมาชิก สภาตำบล
คปต.
2. ตำแหน่งของท่านในข้อ 1
3. สังกัดตำบล.....อำเภอ.....
จังหวัด.....
4. หน้าที่ของท่านในคณะกรรมการในข้อที่ 1
5. ท่านมีประสบการณ์ในการพัฒนาชนบทมาแล้ว.....ปี
6. วันที่.....พฤษภาคม ๒๕๒๐

ตอนที่ 2 ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบท

คำชี้แจง

คำชี้แจงเกี่ยวกับการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัญหาต่าง ๆ ในการบริหารงานการพัฒนาชนบทใน 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผน การจัดรูปงาน การวิจัยมีปัจจัยซึ่งการ การประสานงาน การควบคุม และการประเมินผล
2. ขอให้ท่านกรอกแบบสอบถามทุกข้อ ตามความเป็นจริงที่สุดที่ท่านทราบ ข้อมูลที่ท่านให้จะไม่เป็นผลเสียต่อท่านแต่อย่างใด แต่จะนำไปรวบรวมและประมวลผลรวมทั้งประเทศ และเสนอต่อรัฐบาล เพื่อหาทางปรับปรุงการบริหารงานพัฒนาชนบทให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

คำแนะนำในการกรอกแบบสอบถาม

กรุณาอ่านข้อความให้ละเอียด แล้วพิจารณาว่าหน่วยงานของท่านมีปัญหาในการบริหารในระดับใด แล้วเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องใดช่องหนึ่งทางด้านขวามือเพียงช่องเดียว เพียง

ข้อละ 1 เครื่องหมาย ที่ตรงกับระดับปัญหาตามสภาพความเป็นจริง โดยถือเกณฑ์ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	มีปัญหาในการบริหารมาก ซึ่งต้องการแก้ไขเร่งด่วน
มาก	หมายถึง	มีปัญหาในการบริหารมาก
ปานกลาง	หมายถึง	มีปัญหาในการบริหารในระดับปานกลาง
น้อย	หมายถึง	มีปัญหาในการบริหารน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	มีปัญหาในการบริหารน้อยมาก หรือไม่มีเลย

1. ปัญหาในการวางแผน

ลักษณะปัญหา	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ขาดข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อประกอบการวางแผน					
2. ขาดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการวางแผน					
3. นโยบายจากส่วนกลางไม่ยืดหยุ่นพอ ทำให้การวางแผนในระดับตำบลไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน					
4. มักมีความขัดแย้งในการจัดทำแผนในระดับตำบล เนื่องจากผู้วางแผนในระดับนี้มาจากหลายหน่วยงาน					
5. แผนแต่ละแผนในระดับตำบลยังไม่สอดคล้องกัน					
6. ขาดหลักเกณฑ์ร่วมในการคัดเลือกโครงการต่าง ๆ ที่แต่ละหมู่บ้านส่งมา เช่น ขาดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกแผน					
7. ขาดแผนหลักหรือแผนแม่บท การวางแผนในปัจจุบันเป็นเพียงการวางแผนย่อย ๆ เท่านั้น					
2. ปัญหาในการจัดรูปงาน					
8. การกำหนดขอบเขตการใช้อำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาตำบล และ คปต. ยังไม่ชัดเจน					
9. ขบวนการทางงบประมาณในระดับตำบล ก่อให้เกิดความล่าช้าในการพัฒนาชนบท					
10. การแบ่งงานของสมาชิกแต่ละคนของสมาชิกสภาตำบล และ คปต. ยังไม่เหมาะสม					

2. ปัญหาในการจัดรูปงาน (ต่อ)

ลักษณะของปัญหา	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
11. สมาชิกสภาตำบล และ คปต. มีอำนาจในการตัดสินใจไม่เพียงพอ					
12. สมาชิกสภาตำบล และ คปต. มีหน้าที่มากมาย และมีขอบข่ายกว้าง เกินกว่าที่จะปฏิบัติงานในการพัฒนาชนบทอย่างได้ผล					
13. ผู้ปฏิบัติงานในการพัฒนาในระดับตำบล ไม่เข้าใจบทบาท และหน้าที่ของตนดีพอ					
14. ปริมาณงานในการพัฒนาชนบทมีมากเกินไป จึงทำให้เจ้าหน้าที่ไม่สามารถปฏิบัติงานอย่างได้ผล					
3. ปัญหาการวินิจฉัยสั่งการ					
15. ขาดเอกภาพในการบังคับบัญชา เนื่องจากเจ้าหน้าที่ในการพัฒนาชนบทระดับตำบลมาจากหลายกระทรวง ทำให้การบังคับบัญชาไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร					
16. เจ้าหน้าที่ระดับตำบล ได้รับคำสั่งจากจังหวัดล่าช้า ทำให้มีปัญหาเกี่ยวกับเวลาในการปฏิบัติตามคำสั่ง					
17. ผู้แทนแต่ละกระทรวงในระดับตำบล มักจะปฏิบัติตามสายสั่งจากจังหวัดมากกว่าจากทางอำเภอ					
18. เจ้าหน้าที่ในระดับตำบล ขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน เพราะความสำเร็จของโครงการพัฒนาชนบทไม่มีผลโดยตรงต่อความก้าวหน้าในการทำงาน					

3. ปัญหาการวินิจฉัยสั่งการ (ต่อ)

ลักษณะของปัญหา	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
19. ขั้นตอนในการสั่งงานการพัฒนาชนบท ตั้งแต่ระดับชาติลงมา มีมาก ทำให้การปฏิบัติตามคำสั่งล่าช้า.....					
20. การปฏิบัติตามคำสั่งมักมีปัญหาเนื่องจากการสื่อสารจากหน่วยบน (ผู้บังคับบัญชาทุกระดับ) ไม่ชัดเจน.....					
21. การติดต่อสื่อสารจากหน่วยล่าง (ระดับประชาชน) มักมีปัญหา อันเนื่องมาจากการใช้ภาษา เช่น ใช้ภาษาไม่ชัดเจน หรือใช้ภาษาถิ่น.....					
22. ระยะเวลาในการปฏิบัติตามคำสั่งน้อยเกินไป จึงมักมีปัญหาในการปฏิบัติตาม.....					
23. การปฏิบัติตามคำสั่งต้องอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวเป็นหลัก จึงจะทำให้การปฏิบัติตามคำสั่งได้ผลดี.....					
24. การวินิจฉัยสั่งการมักมีปัญหาเพราะไม่ทราบว่าใครมีอำนาจในการสั่งการ.....					
4. <u>ปัญหาในการประสานงาน</u>					
25. หน่วยงานในระดับตำบลยังไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพในการประสานแผนของตำบลตามที่หมู่บ้านเสนอมา.....					
26. ขาดการประสานงานอันดีระหว่างการทำโครงการระดับตำบล และการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ของ คปต.....					

4. ปัญหาในการประสานงาน (ต่อ)

ลักษณะของปัญหา	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
27. ขาดการประสานงานอย่างใกล้ชิดระหว่างส่วนราชการต่าง ๆ โดยเฉพาะหน่วยงานในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น					
28. การประสานงานมักอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวมากกว่ากลไกของระบบงาน					
29. ขาดการติดต่อสื่อสารที่ใกล้ชิดระหว่างผู้ปฏิบัติงานในการพัฒนาชนบทในระดับตำบล อันเป็นผลทำให้การประสานงานขาดประสิทธิภาพ					
30. เจ้าหน้าที่ผู้ทำหน้าที่ประสานงาน ขาดสมรรถภาพ และคุณสมบัติที่ดีในการประสานงาน					
31. เจ้าหน้าที่ยังผูกพันอยู่กับต้นสังกัด ไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการ จึงทำให้การประสานงานขาดประสิทธิภาพ					
32. เจ้าหน้าที่ไม่เข้าใจขอบข่ายหน้าที่ และความรับผิดชอบของหน่วยงานอื่น ทำให้การประสานงานเป็นไปด้วยความลำบาก					
33. ผู้ปฏิบัติงานขาดความเข้าใจในปรัชญา แนวความคิด และเป้าหมายที่ตรงกันในการพัฒนาชนบท ทำให้การประสานงานเป็นไปด้วยความลำบาก					
34. ผู้บังคับบัญชาสูงสุดในระดับตำบลไม่ทราบนโยบายที่แน่ชัดของแต่ละกรม จึงทำให้การประสานงานมีปัญหา					

5. ปัญหาในการควบคุม

ลักษณะของปัญหา	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
35. เจ้าหน้าที่ในการพัฒนาชนบทในระดับตำบลมาจากหลายสายงาน ทำให้การควบคุมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เป็นไปได้ด้วยความลำบาก					
36. เจ้าหน้าที่ที่มีกรายงานผลในด้านปริมาณมากกว่าด้านคุณภาพ ทำให้การควบคุมติดตามผลโครงการต่าง ๆ เป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ					
37. ผู้บริหารงานมาก เกินไปจึงไม่มีเวลาพอจะควบคุมติดตามการปฏิบัติตามคำสั่งต่าง ๆ					
38. การควบคุมการจ่ายงบประมาณเป็นไปอย่างไม่ทั่วถึง ทำให้งบประมาณรั่วไหล					
39. ระเบียบต่าง ๆ ยังไม่ให้อำนาจผู้บริหารในการควบคุมที่เพียงพอ					
40. ระเบียบต่าง ๆ มีช่องโหว่ ซึ่งเป็นสาเหตุให้งบประมาณรั่วไหล					
41. เจ้าหน้าที่ขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานตามโครงการ กชช. เนื่องจากมีงานประจำมากอยู่แล้ว ต้องมาทำงานของ กชช. เพิ่มขึ้นอีก					
42. มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานน้อยเกินไป ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามคำสั่งต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่					

๕. ปัญหาในการควบคุม (ต่อ)

ลักษณะของปัญหา	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
43. คำสั่งต่าง ๆ มาจากหลายฝ่าย จึงทำให้มีปัญหาในการปฏิบัติ					
44. เจ้าหน้าที่มักได้รับคำสั่งล่าช้า จึงมีปัญหาในการปฏิบัติตามคำสั่งให้ทันตามกำหนด เวลา					
๖. <u>ปัญหาในการประเมินผล</u>					
45. การประเมินผล มิได้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ					
46. การประเมินผลมิได้กระทำโดยหลายฝ่าย จึงทำให้ได้ภาพที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง เท่าที่ควร					
47. การประเมินผลมิได้รับความร่วมมือเท่าที่ควรจากผู้ปฏิบัติงาน					
48. การประเมินผลมิได้กระทำอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ					
49. วิธีการประเมินผลยังเชื่อถือไม่ได้					
50. ประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผล ทำให้การประเมินผลของเจ้าหน้าที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง					
51. ขาดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถในการประเมินผล					
52. มิได้นำผลของการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงงานและโครงการต่าง ๆ อย่างจริงจัง					

ตอนที่ ๑ คำถามปลายเปิด

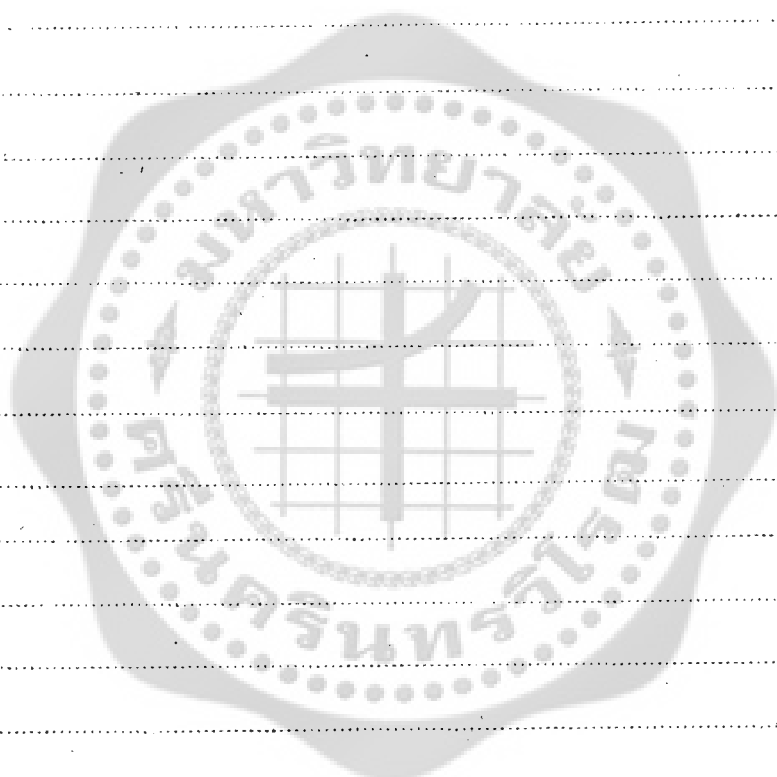
โปรตรนุปัญหา ๕ ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทในระดับตำบล

1.

2.

3.

4.

ตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมของประชาชน

ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทในลักษณะใด และมีมากน้อยเพียงใด

ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชน	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. มีส่วนร่วมในการคิด เลือกร และวางแผน					
2. มีส่วนร่วมในการทำงาน และร่วมกิจกรรมต่าง ๆ					
ในการพัฒนา					
3. มีส่วนร่วมในการบริจาคสมทบทุน					
4. มีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา					
5. มีส่วนร่วมในลักษณะอื่น ๆ					
5.1					
5.2					

แบบ ๐๖

รหัส.....

แบบสอบถาม เพื่อการวิจัย

รหัส.....

เรื่อง

ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบท

ชุดที่ ๐

สำหรับประชาชน

ตอนที่ ๑

1. ท่านเป็นประชาชนในหมู่บ้าน.....หมู่ที่.....
ตำบล.....
อำเภอ.....
จังหวัด.....
2. ตำแหน่งของท่านในการพัฒนาชนบท.....
3. ท่านมีประสบการณ์ในการพัฒนาชนบท.....ปี
4. วันที่.....เดือน.....พ.ศ..... (วันที่ เดือน พ.ศ. ที่
กรอกแบบสอบถาม)

ตอนที่ 2 ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบท

คำชี้แจง

คำชี้แจงเกี่ยวกับการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัญหาต่าง ๆ ในการบริหารงานการพัฒนาชนบทใน 5 ด้าน คือ ด้านการวางแผน การจัดรูปงาน การวินิจฉัยสั่งการ การประสานงาน การควบคุม และการประเมินผล

2. ขอให้ท่านกรอกแบบสอบถามทุกข้อ ตามความเป็นจริงที่สุดที่ท่านทราบ ข้อมูลที่ท่านให้จะไม่เป็นผลเสียต่อท่านแต่อย่างใด แต่จะนำไปรวบรวมและประมวลผลรวมทั้งประเทศ และเสนอต่อรัฐบาล เพื่อหาทางปรับปรุงการบริหารงานพัฒนาชนบทให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

คำแนะนำในการกรอกแบบสอบถาม

กรุณาดำเนินข้อความให้ละเอียด แล้วพิจารณาว่าหน่วยงานของท่านมีปัญหาในการบริหารในระดับใด แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งทางด้านขวามือเพียงช่องเดียว เพียงข้อละ 1 เครื่องหมาย ที่ตรงกับระดับปัญหาตามสภาพความเป็นจริง โดยถือเกณฑ์ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	มีปัญหาในการบริหารมาก ซึ่งต้องการแก้ไขเร่งด่วน
มาก	หมายถึง	มีปัญหาในการบริหารมาก
ปานกลาง	หมายถึง	มีปัญหาในการบริหารในระดับปานกลาง
น้อย	หมายถึง	มีปัญหาในการบริหารน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	มีปัญหาในการบริหารน้อยมาก หรือไม่มีเลย

1. ปัญหาในการวางแผน

ลักษณะของปัญหา	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ขาดข้อมูลพื้นฐานอันจำเป็นเพื่อประกอบการวางแผน					
2. เจ้าหน้าที่มีเวลาในการวางแผนไม่เพียงพอ					
3. ขาดเจ้าหน้าที่ผู้มีความรู้และประสบการณ์ในการวางแผน					
4. นโยบายจากส่วนกลางไม่ยืดหยุ่นพอ ทำให้การวางแผนในระดับหมู่บ้านไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน					
5. ไม่มีหรือขาดแคลนเจ้าหน้าที่ในการทำแผนระดับหมู่บ้าน					
6. การวางแผนในปัจจุบัน เป็นเพียงการวางแผนย่อย ๆ เท่านั้น ขาดแผนหลักหรือแผนแม่บท					
2. <u>ปัญหาในการจัดรูปงาน</u>					
7. การแต่งตั้งกรรมการหมู่บ้าน เป็นคำสั่งจากทางราชการ ซึ่งยังขาดความสมบูรณ์ในตัวเอง					
8. การกำหนดขอบเขตการใช้อำนาจหน้าที่ของกรรมการพัฒนาหมู่บ้านไม่ชัดเจน					
9. จำนวนสมาชิกกรรมการพัฒนาหมู่บ้านไม่เหมาะสม เช่น มีจำนวนมาก หรือน้อยเกินไป					
10. ประชาชนไม่ทราบว่าใครตำแหน่งสำคัญในการพัฒนาหมู่บ้านบ้าง					
11. ชาวบ้านไม่ทราบนโยบายที่แน่ชัดในการพัฒนาชุมชน					

ลักษณะของปัญหา	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
12. ประชาชนไม่มีส่วนร่วม ไม่มีการแสดงความคิดเห็น ในการเลือกโครงการของหมู่บ้าน เพราะกรรมการหมู่บ้านทำงาน เอาทั้งหมด					
13. คณะกรรมการหมู่บ้านยังไม่เข้มแข็งพอ					
3. <u>ปัญหาในการปฏิบัติตามคำสั่ง</u>					
14. ได้รับคำสั่งจากทางตำบลและอำเภอแล้วทำให้มีปัญหา ในการปฏิบัติตามคำสั่ง เช่น ปฏิบัติไม่เสร็จตามกำหนด					
15. ประชาชนขาดการตัดสินใจด้วยตนเอง					
16. ประชาชนไม่เห็นประโยชน์จากการพัฒนา					
17. ประชาชนไม่กล้าติดต่อพูดคุยกับเจ้าหน้าที่ เพราะกลัว บุคคลดังกล่าว					
18. ระยะทางระหว่างหมู่บ้านกับกำนันไกลมาก จึงทำให้ การติดต่อสื่อสารล่าช้า					
19. มีปัญหาในการใช้ภาษา จึงไม่เข้าใจคำสั่งของทาง ราชการ					
20. ทางหมู่บ้านมักไม่ทราบคำสั่งของทางราชการ ทราบ ก็ต่อเมื่อคำสั่งหมดอายุแล้ว					
4. <u>ปัญหาในการประสานงาน</u>					
21 การประสานงานอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวมากกว่า กลไกของระบบงาน					

ลักษณะของปัญหา	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
22. ขาดการติดต่ออย่างใกล้ชิดระหว่างกรรมการหมู่บ้าน และเจ้าหน้าที่ระดับตำบล					
23. ขาดการประสานงานที่ดีระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ในพื้นที่และประชาชน					
24. ประชาชนในพื้นที่ยังไม่ทราบและเข้าใจบทบาทของ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในพื้นที่					
25. มีความขัดแย้งระหว่างกรรมการหมู่บ้านและเจ้าหน้าที่ ระดับตำบล ทำให้การประสานงานขาดประสิทธิภาพ					
26. ผู้ใหญ่บ้าน ไม่ทราบนโยบายที่แน่ชัดของทางราชการ ในการพัฒนาชนบท ทำให้การประสานงานมีปัญหา					
5. ปัญหาในการควบคุม					
27. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานขาดการฝึกกำลังอย่างมีระบบ และต่อเนื่อง					
28. ประชาชนขาดแนวความคิดพื้นฐานในการพัฒนา					
29. เจ้าหน้าที่ไม่ค่อยมาควบคุมดูแลการปฏิบัติงานใน หมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอ					
30. ประชาชนไม่มีบทบาทในการควบคุมด้านการใช้จ่าย ของโครงการพัฒนาชนบท					
31. การประชุมกรรมการหมู่บ้านมีน้อยครั้งเกินไป					
32. ประชาชนไม่สามารถควบคุมการทำงานของกรรมการ หมู่บ้านได้					

๖. การติดตามผล

ลักษณะของปัญหา	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๓๓. ประชาชนไม่สืบทอดในการประเมินผล					
๓๔. ขาดระบบการประเมิน ติดตาม และประเมินผลที่ เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น					
๓๕. การประเมินผลมิได้กระทำอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ					
๓๖. ประชาชนมีทราบผลของการประเมินโครงการของ เจ้าหน้าที่					
๓๗. การประเมินผลของเจ้าหน้าที่ขาดประสิทธิภาพ เพราะเจ้าหน้าที่ประเมินจากความรู้สึกนึกคิดของตน เอง ไม่สอบถามผู้เกี่ยวข้อง					
๓๘. ขาดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ในการประเมินผล					

ตอนที่ ๓ การมีส่วนร่วม

ก. ลักษณะการมีส่วนร่วม

๑. ท่านมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาชนบทหรือไม่

ไม่มีส่วนร่วม

มีส่วนร่วม ถ้ามีส่วนร่วมให้ตอบข้อ ๒

2. ท่านมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทในลักษณะใด ?

	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.1 มีส่วนร่วมในการคิด เลือกร และวางแผน					
2.2 มีส่วนร่วมในการทำงานในโครงการต่าง ๆ					
2.3 มีส่วนร่วมในการบริจาคสมทบทุน ฯลฯ					
2.4 มีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา					
ข. <u>ความพึงพอใจและการยอมรับ</u>					
3. ท่านมีความพอใจในโครงการพัฒนาชนบทเพียงใด ?					
3.1 พอใจที่โครงการสำเร็จ หรืออยากเห็นโครงการสำเร็จ					
3.2 พอใจที่ได้ปฏิบัติงานในโครงการ					
3.3 พอใจที่เห็นโครงการเป็นประโยชน์ต่อประชาชนอย่างแท้จริง					
3.4 อยากให้โครงการนี้เป็นตัวอย่างแก่หมู่บ้านอื่นในด้านความสำเร็จ					
3.5 อยากเห็นโครงการนี้อยู่คงทนถาวรต่อไป					

ค. มูลเหตุแห่งการจูงใจ

ท่านเข้าร่วมในโครงการพัฒนาชนบทเพราะเหตุใด ? (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ได้รับคำสั่งแต่งตั้งอย่างเป็นทางการ
2. ได้รับการชักจูงจากเจ้าหน้าที่ระดับอำเภอ
3. ได้รับการชักจูงจากเจ้าหน้าที่ระดับตำบล
4. ได้รับการชักจูงจากเจ้าหน้าที่ระดับหมู่บ้าน

๕. ได้รับการชักจูงจากเพื่อน
๖. ได้รับการชักจูงจากญาติและผู้ใกล้ชิด
๗. เข้าร่วมโครงการเองด้วยความสมัครใจ โดยมีคำพิงผลตอบแทนโดยตรง
๘. เข้าร่วมโครงการโดยได้รับค่าแรงงานเป็นการตอบแทน
๙. เข้าร่วมโครงการเพราะอยากทำงานเพื่อความก้าวหน้าของหมู่บ้าน อสมกทำงาน
เพื่อส่วนรวม

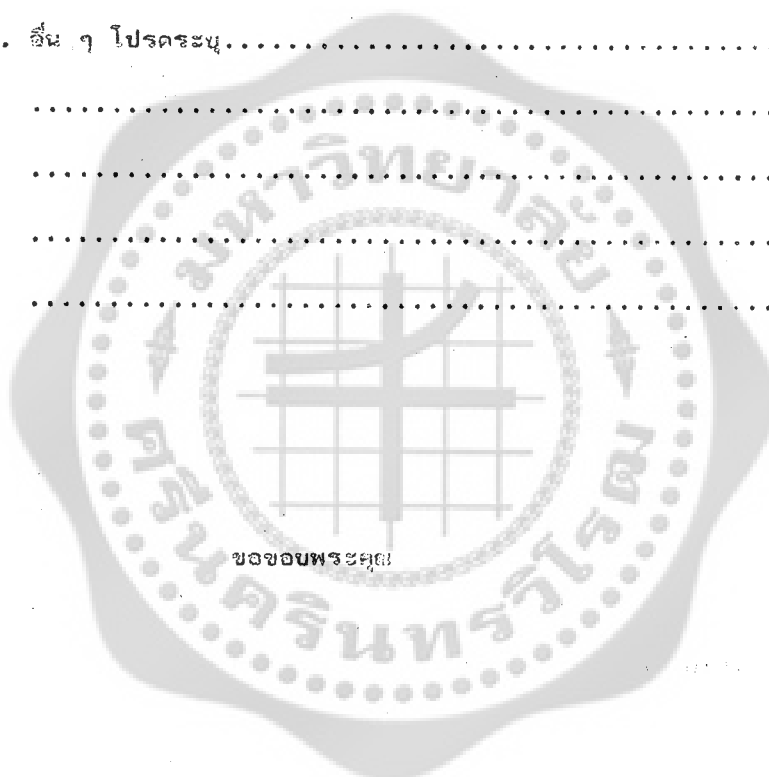
10. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

.....

.....

.....

.....

	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
10. กำนัน มีความสนใจและมีความกระตือรือร้นในโครงการเพียงใด ?					
11. ผู้ใหญ่บ้านมีความเข้าใจในกระบวนการพัฒนาชนบทแนวใหม่เพียงใด ?					
12. กำนันมีความเข้าใจในการพัฒนาชนบทแนวใหม่เพียงใด ?					
13. ชาวบ้านมีความสนใจและมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาชนบทเพียงใด ?					
14. ชาวบ้านมีความเข้าใจในการพัฒนาชนบทแนวใหม่เพียงใด ?					
15. ผู้ใหญ่บ้านให้ความร่วมมือในการพัฒนาชนบทเพียงใด ?					
16. กำนันให้ความร่วมมือในการพัฒนาชนบทเพียงใด ?					
17. ชาวบ้านให้ความร่วมมือในการพัฒนาชนบทเพียงใด ?					
18. โครงการที่กำลังดำเนินการอยู่ในหมู่บ้านนี้ตรงกับความต้องการของชาวบ้านเพียงใด ?					

19. ชาวบ้านยอมรับการเป็นผู้นำบ้านของ

ผู้นำบ้านคนนี้นาน้อยเพียงใด ?

20. ชาวบ้านยอมรับกำนันมากน้อยเพียงใด ?

มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด

21. คำนิยมของชาวบ้าน

22. ตัวแปรอื่น ๆ ที่พบ

ขอขอบพระคุณ

ภาคผนวก ค

ค่าเฉลี่ยระดับปัญหาแต่ละข้อจากแบบสอบถาม

ค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาแต่ละข้อ

จากแบบสอบถามทั้ง 6 ชุด

item	ค่าเฉลี่ยของแต่ละ item จากแบบสอบถาม							
	ชุดที่ 1 อนุกรรมการ กชช.	ชุดที่ 2			ชุดที่ 3 กพจ.	ชุดที่ 4 กพอ.	ชุดที่ 5 คปด.	ชุดที่ 6 ชาวบ้าน
		ปลัด กระทรวง	อธิบดี	ผู้อำนวยการ				
1	3.15	2.75	2.30	2.47	3.54	3.34	2.94	3.17
2	3.13	3.00	3.00	3.06	3.48	3.46	2.86	2.83
3	3.04	3.25	2.89	3.29	3.41	3.33	3.13	3.12
4	2.72	3.00	2.89	3.31	2.84	3.66	2.78	2.96
5	2.54	3.00	2.89	2.76	3.03	3.44	2.79	3.09
6	2.54	2.25	3.10	2.70	3.33	3.58	3.08	3.37
7	2.26	1.50	2.60	2.29	3.39	3.69	3.15	2.74
8	2.69	3.75	4.10	3.37	3.20	3.39	3.04	2.71
9	2.53	3.75	3.60	3.18	2.80	3.63	3.32	2.88
10	1.95	2.75	2.90	3.06	3.27	3.33	.78	2.73
11	1.98	2.75	2.67	2.94	2.48	3.40	2.75	3.32
12	2.75	1.75	2.67	2.82	2.80	4.06	2.80	3.02
13	2.87	1.75	2.89	2.59	2.60	2.64	2.60	3.08
14	2.85	2.75	3.00	3.12	3.01	2.98	2.75	2.47
15	3.02	3.25	2.60	3.59	3.36	2.90	2.87	3.35
16	3.04	2.50	2.33	3.12	3.23	3.56	3.07	2.31
17	3.67	2.75	3.50	3.53	3.17	3.76	3.02	2.82

ค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาแต่ละข้อจากแบบสอบถาม (ต่อ)

item	ค่าเฉลี่ยของแต่ละ item จากแบบสอบถาม							
	ชุดที่ 1	ชุดที่ 2			ชุดที่ 3	ชุดที่ 4	ชุดที่ 5	ชุดที่ 6
	อนุกรรมการ กชช.	ปลัด กระทรวง	อธิบดี	ผู้อำนวยการ	ภพจ.	ภพอ.	คปด.	ชาวบ้าน
18	3.37	3.25	3.50	3.70	3.26	3.52	2.75	2.53
19	2.93	2.25	2.90	2.94	3.63	3.16	3.19	1.90
20	1.93	1.75	2.70	2.94	3.72	3.42	2.61	2.06
21	3.04	2.75	3.10	3.06	3.34	3.30	2.65	3.29
22	2.82	2.75	2.80	3.23	3.80	3.84	2.83	2.85
23	2.56	2.25	2.70	3.00	3.19	3.87	2.94	2.88
24	2.85	2.75	2.60	3.06	2.59	3.79	2.57	2.95
25	2.18	2.75	2.40	2.82	3.18	3.14	2.85	2.67
26		2.75	2.90	3.29	2.74	3.08	2.81	2.46
27		2.00	2.30	2.76	3.31	3.48	3.20	2.91
28		2.50	2.33	2.82	3.49	3.32	2.92	3.31
29		2.50	3.38	3.35	3.64	3.68	2.86	3.04
30		2.75	3.00	3.06	3.38	3.56	2.54	3.47
31					3.34	3.68	2.82	2.56
32					2.95	3.42	2.72	2.89
33					3.60	3.36	3.01	3.14
34					3.45	2.82	2.89	2.98
35					3.32	3.87	2.74	3.24

ค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาแต่ละข้อจากแบบสอบถาม (ต่อ)

item	ค่าเฉลี่ยของแต่ละ item จากแบบสอบถาม							
	ชุดที่ 1 อนุกรรมการ กชช.	ชุดที่ 2			ชุดที่ 3 กพจ.	ชุดที่ 4 กพอ.	ชุดที่ 5 คปต.	ชุดที่ 6 ชาวบ้าน
		ปลัด กระทรวง	อธิบดี	ผู้อำนวยการ				
36					2.74	3.49	2.80	3.15
37					3.12	3.20	2.48	3.18
38					3.46	3.40	2.57	3.12
39					3.60	3.57	2.80	
40					2.98	3.32	2.81	
41					3.41	2.76	2.62	
42					2.86	3.35	2.71	
43					3.24	2.63	2.86	
44					3.38	3.57	2.95	
45					3.63	3.48	2.46	
46					3.69	3.55	2.58	
47					3.14	3.57	2.43	
48					3.49	3.29	2.75	
49					3.05	2.96	2.70	
50					3.61	3.46	3.04	
51					3.27	3.29	2.68	
52					3.62	3.51	3.00	

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (มจท.) ก่อตั้งขึ้นโดยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

ทรงมีพระราชดำริให้จัดตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นที่กรุงเทพมหานคร

เพื่อเป็นศูนย์กลางของการศึกษาและวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

และเพื่อเป็นแหล่งผลิตบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในสาขาต่างๆ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 1,000 ไร่

ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (มจท.) ก่อตั้งขึ้นโดยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การแจกแจงความถี่

2. ร้อยละ

3. ค่าเฉลี่ย

$$\text{สูตร } \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

 $\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ยของคะแนนทั้งหมด $\sum X$ = ผลรวมของคะแนน N = จำนวนผู้กรอกแบบสอบถาม

4. ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$\text{สูตร } S = \sqrt{\frac{\sum X^2}{N - 1}}$$

 S = ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน $\sum X^2$ = ผลรวมของกำลังสองของความเบี่ยงเบนมาตรฐาน N = จำนวนผู้กรอกแบบสอบถาม

5. ความแปรปรวน

$$\text{ความแปรปรวน} = S^2$$

เมื่อ S = ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6. t - test

$$\text{สูตร } t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{\sum X_1^2 + \sum X_2^2}{N_1 + N_2 - 2} \left(\frac{1}{N_1} + \frac{1}{N_2} \right)}}$$

$\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ยของกลุ่ม 1

$\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ยของกลุ่ม 2

N = จำนวนผู้กรอกแบบสอบถาม

t = ค่าสถิติ ที

7. One - Way - ANOVA

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

F = ค่าสถิติ เอฟ

MS_b = Mean Square ระหว่างกลุ่ม

MS_w = Mean Square ภายในกลุ่ม

8. Two - Way ANOVA

$$F_A = \frac{MS_A}{MS_w}$$

$$F_B = \frac{MS_B}{MS_w}$$

$$F_{AB} = \frac{MS_{AB}}{MS_w}$$

9. Point Biserial Correlation Coefficient

$$\text{สูตร } Y_{pbis} = \left[\frac{\bar{Y}_1 - \bar{Y}}{S_Y} \right] \sqrt{\frac{PX}{(1 - PX)}}$$

Y_{pbis} = สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ Point Biserial

$\bar{Y}_1$ = ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วม

$\bar{Y}$ = ค่าเฉลี่ยของคะแนนทั้งหมด

S_Y = ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทั้งหมด

PX = สัดส่วนของการมีส่วนร่วม

10. Mann - Whitney U - Test

$$\text{สูตร } U_1 = (N_1)(N_2) + \frac{N_1(N_1 + 1)}{2} - \Sigma R_1$$

$$U_2 = (N_1)(N_2) + \frac{N_2(N_2 + 1)}{2} - \Sigma R_2$$

$$U_1 = \text{ค่าสถิติ ยู ของกลุ่มที่ 1}$$

$$U_2 = \text{ค่าสถิติ ยู ของกลุ่มที่ 2}$$

$$N_1 = \text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่ 1}$$

$$N_2 = \text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในกลุ่มที่ 2}$$

$$\Sigma R_1 = \text{ผลรวมของลำดับที่ในกลุ่มที่ 1}$$

$$\Sigma R_2 = \text{ผลรวมของลำดับที่ในกลุ่มที่ 2}$$

11. Alpha Coefficient

$$\text{สูตร } \alpha = \frac{N}{n - 1} \left[1 - \frac{\Sigma S_i^2}{S_t^2} \right]$$

$$\alpha = \text{ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่า}$$

$$n = \text{จำนวนข้อคำถามในแบบสอบถาม}$$

$$\Sigma S_i^2 = \text{ผลรวมค่าความแปรปรวนของคำถาม}$$

$$S_t^2 = \text{ค่าความแปรปรวนของคำถามทั้งหมด}$$

ชุดที่ 3

ข้อที่	ค่าเฉลี่ย สูงสุด	ความแปรปรวน กลุ่มสูง	ค่าเฉลี่ยกลุ่มต่ำ	ความแปรปรวน กลุ่มต่ำ	ค่า t - test
1	4.33	0.33	0.80	2.17	3.86
2	4.33	0.33	1.10	3.21	2.97
3	3.66	1.33	0.80	2.17	2.64
4	4.33	0.33	0.90	2.32	3.164
5	3.33	0.33	0.80	1.95	2.90
6	4.33	0.33	0.50	0.72	6.46
7	4.33	0.33	0.70	1.34	4.85
8	4.33	0.33	0.70	1.56	4.56
9	4.00	5.72	0.80	1.73	4.20
10	4.33	0.33	1.00	2.66	3.33
11	4.00	1.00	0.80	1.73	3.35
12	4.66	0.33	1.00	2.88	3.53
13	4.00	1.00	0.70	1.56	3.56
14	4.00	1.00	0.50	0.72	4.61
15	3.66	0.33	0.60	1.15	4.35
16	3.66	1.33	0.60	1.15	3.36
17	4.00	1.00	0.90	2.76	2.76
18	5.00	-7.62	0.90	2.10	4.90
19	4.00	5.72	0.90	2.32	3.52
20	4.33	0.33	1.00	2.66	3.33

ชุดที่ 3 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าเฉลี่ย สูงสุด	ความแปรปรวน กลุ่มสูง	ค่าเฉลี่ยกลุ่มต่ำ	ความแปรปรวน กลุ่มต่ำ	ค่า t - test
21	5.00	-7.62	1.00	2.88	4.07
22	4.33	0.33	0.90	2.76	3.37
23	4.33	0.33	0.90	2.32	3.64
24	4.00	5.72	0.80	1.73	4.20
25	4.33	0.33	0.80	1.73	4.25
26	3.66	0.33	0.70	1.78	3.52
27	3.66	0.33	0.60	1.60	3.82
28	4.00	3.00	1.00	2.66	2.18
29	4.00	1.00	0.60	0.93	4.23
30	4.00	5.72	0.60	1.15	5.47
31	4.66	0.33	0.90	2.32	4.00
32	4.66	0.33	0.90	2.32	4.00
33	5.00	-7.62	1.00	2.66	4.24
34	3.66	1.33	0.70	1.34	3.14
35	4.66	0.33	0.90	2.32	4.00
36	3.33	0.33	0.50	0.72	4.77
37	4.33	0.33	0.90	2.32	3.64
38	4.33	0.33	0.70	1.56	4.56
39	3.66	0.33	0.80	1.73	3.45
40	3.66	0.33	0.40	0.48	6.23

ชุดที่ 3: (ต่อ)

ข้อที่	ค่าเฉลี่ย กลุ่มสูง	ความแปรปรวน กลุ่มสูง	ค่าเฉลี่ยกลุ่มต่ำ	ความแปรปรวน กลุ่มต่ำ	ค่า t - test
41	4.33'	0.33	0.80	1.73	4.25
42	5.00	-7.62	0.80	1.73	5.52
43	4.66	0.33	1.00	2.66	3.66
44	4.33	0.33	0.60	0.93	5.74
45	4.33	0.33	0.80	1.73	4.25
46	3.66	1.33	0.40	0.48	4.19
47	4.00	1.00	0.90	2.10	3.04
48	4.33	0.33	0.90	2.32	3.64
49	4.33	0.33	0.70	1.34	4.85
50	4.33	0.33	0.80	1.73	4.25
51	4.33	0.33	0.40	0.48	7.51
52	5.00	-7.62	0.80	2.17	4.92
53	3.66	0.33	0.70	1.34	3.96
54	5.00	-7.62	0.80	1.95	5.20
55	4.33	0.33	0.60	1.15	5.29
56	4.00	5.72	1.10	3.21	2.80
57	4.33	0.33	0.60	0.93	5.74
58	4.33	0.33	0.90	2.32	3.64

ค่าความเชื่อมั่น = 0.98

ชุดที่ ๔

ข้อที่	ค่าเฉลี่ย กลุ่มสูง	ความแปรปรวน กลุ่มสูง	ค่าเฉลี่ยกลุ่มต่ำ	ความแปรปรวน กลุ่มต่ำ	ค่า t - test
1	4.00	1.00	1.80	2.70	1.98
2	4.33	0.33	1.80	3.20	2.33
3	4.00	1.00	1.80	3.20	1.85
4	4.33	0.33	1.40	1.80	3.47
5	4.33	1.33	2.20	4.20	1.57
6	3.66	0.33	1.80	3.20	1.72
7	3.66	0.33	1.80	3.20	1.72
8	4.00	5.72	1.80	3.20	2.13
9	4.00	1.00	1.60	3.30	2.00
10	3.33	0.33	1.20	1.20	2.98
11	3.66	0.33	1.20	1.20	3.45
12	4.00	1.00	1.80	2.70	1.98
13	3.66	1.33	1.20	1.70	2.45
14	4.00	1.00	0.80	0.70	4.25
15	3.66	0.33	1.40	1.80	2.68
16	4.33	0.33	1.20	1.70	3.80
17	4.66	0.33	2.40	4.80	1.73
18	3.66	1.33	1.80	3.20	1.51
19	3.66	2.33	1.60	2.80	1.57
20	3.33	0.33	2.20	4.20	0.92

ชุดที่ 4 (ต่อ)
5b

ข้อที่	ค่าเฉลี่ย กลุ่มสูง	ความแปรปรวน กลุ่มสูง	ค่าเฉลี่ยกลุ่มต่ำ	ความแปรปรวน กลุ่มต่ำ	ค่า t - test
21	4.00	1.00	1.60	2.30	2.28
22	3.66	2.33	1.00	1.00	2.52
23	3.66	0.33	1.60	2.30	2.20
24	3.66	0.33	1.80	3.20	1.72
25	4.33	1.33	1.60	2.30	2.48
26	4.00	5.72	1.40	1.80	3.35
27	3.00	1.00	1.60	2.30	1.33
28	4.00	3.00	1.80	2.70	1.59
29	3.33	2.33	1.60	3.30	1.26
30	3.66	2.33	1.40	2.80	1.73
31	3.66	0.33	1.40	1.80	2.68
32	3.66	0.33	1.40	2.30	2.41
33	4.66	0.33	1.80	3.20	2.64
34	3.66	1.33	1.80	3.20	1.51
35	4.00	1.00	1.40	2.30	2.47
36	3.33	0.33	1.00	1.00	3.50
37	3.66	0.33	1.60	2.30	2.20
38	4.33	0.33	1.40	1.80	3.47
39	3.66	2.33	1.20	1.20	2.27
40	2.33	0.33	1.40	2.80	0.91

ชุดที่ 4 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าเฉลี่ย กลุ่มสูง	ความแปรปรวน กลุ่มสูง	ค่าเฉลี่ยกลุ่มต่ำ	ความแปรปรวน กลุ่มต่ำ	ค่า t - test
41	3.66	1.33	1.60	3.30	1.66
42	3.66	0.33	1.80	3.20	1.72
43	4.33	0.33	2.00	3.50	2.06
44	4.00	1.00	0.80	0.70	4.25
45	4.00	1.00	1.00	1.00	3.67
46	4.33	0.33	0.80	0.70	6.02
47	4.00	1.00	1.60	2.80	2.13
48	4.00	5.72	2.00	4.00	1.73
49	4.00	1.00	1.60	2.30	2.28
50	4.66	0.33	1.80	3.20	2.64
51	3.33	0.33	1.60	2.30	1.85
52	3.33	0.33	1.80	2.70	1.52
53	3.66	0.33	1.40	1.80	2.68
54	3.33	0.33	1.40	1.80	2.29
55	3.00	3.00	1.80	3.20	0.83
56	4.00	1.00	2.00	3.50	1.63
57	4.00	1.00	2.20	4.20	1.36
58	4.00	1.00	2.00	3.50	1.63

ค่าความเชื่อมั่น = 0.98

ชุดที่ 5

ข้อที่	ค่าเฉลี่ย กลุ่มสูง	ความแปรปรวน กลุ่มสูง	ค่าเฉลี่ยกลุ่มต่ำ	ความแปรปรวน กลุ่มต่ำ	ค่า t - test
1	3.72	0.81	2.38	1.58	2.86
2	3.09	0.89	2.61	2.42	0.86
3	3.36	0.65	1.92	1.57	3.19
4	3.63	1.05	2.38	1.42	2.63
5	3.54	0.87	2.69	1.89	1.70
6	3.72	1.01	3.23	2.69	0.85
7	3.45	1.47	3.30	2.89	0.23
8	3.54	0.87	2.00	1.83	3.11
9	3.54	1.27	2.53	2.10	1.81
10	3.54	0.27	2.53	2.10	2.16
11	4.00	0.19	2.23	2.52	3.55
12	4.45	0.87	2.84	2.30	2.99
13	1.54	0.67	2.15	2.47	-1.13
14	3.45	0.67	2.69	3.39	1.25
15	3.27	0.21	2.46	1.76	1.90
16	3.27	1.81	2.15	1.47	2.04
17	3.81	0.36	2.61	2.92	2.20
18	3.36	0.65	2.69	2.23	1.31
19	4.18	0.36	2.30	2.06	3.98
20	4.18	0.16	2.46	2.43	3.53

ชุดที่ 5 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าเฉลี่ย กลุ่มสูง	ความแปรปรวน กลุ่มสูง	ค่าเฉลี่ยกลุ่มต่ำ	ความแปรปรวน กลุ่มต่ำ	ค่า t - test
21	3.72	1.41	2.61	1.75	2.06
22	4.45	0.67	3.38	2.92	1.87
23	4.09	1.49	2.69	1.89	2.51
24	4.09	0.69	2.84	2.14	2.45
25	4.27	1.01	2.84	2.47	2.53
26	3.81	1.36	2.69	2.56	1.88
27	3.27	2.41	1.84	1.14	2.50
28	4.09	0.89	2.15	1.30	4.33
29	3.81	0.56	2.69	2.56	2.11
30	4.09	0.49	2.53	2.60	2.92
31	4.18	0.16	1.92	1.74	5.42
32	4.09	0.49	2.15	1.30	4.79
33	3.72	0.81	2.23	1.52	3.24
34	3.81	1.16	2.15	1.30	3.51
35	4.00	0.59	2.07	1.57	4.32
36	3.09	0.49	2.07	1.24	2.55
37	4.00	0.79	2.69	2.73	2.30
38	4.18	1.56	2.92	2.57	2.05
39	4.36	0.65	2.38	2.08	3.96
40	3.72	0.81	1.92	1.24	4.16

ชุดที่ 5 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าเฉลี่ย กลุ่มสูง	ความแปรปรวน กลุ่มสูง	ค่าเฉลี่ยกลุ่มต่ำ	ความแปรปรวน กลุ่มต่ำ	ค่า t - test
41	3.72	1.01	2.76	3.02	1.58
42	4.18	0.36	2.84	2.14	2.79
43	3.54	2.87	2.46	1.93	1.63
44	3.54	2.67	2.15	1.80	2.18
45	4.72	0.41	2.92	2.74	3.36
46	3.18	3.36	2.46	2.10	1.02
47	3.63	0.85	2.76	2.52	1.56
48	4.00	0.79	3.00	2.33	1.87
49	4.09	0.09	3.15	3.14	1.72
50	4.45	0.27	3.00	3.33	2.54
51	3.54	1.07	2.38	1.58	2.35
52	3.72	1.21	2.38	1.75	2.58
53	3.72	0.61	2.15	1.97	3.24
54	3.72	0.41	2.53	1.76	2.66
55	4.00	0.19	2.76	1.85	2.84
56	4.27	1.61	2.84	2.30	2.38
57	3.90	1.69	2.38	2.25	2.54
58	4.36	1.05	2.53	2.26	3.32

ค่าความเชื่อมั่น = 0.90

ชุดที่ ๘

ข้อที่	ค่าเฉลี่ย กลุ่มสูง	ค่าความแปรปรวน กลุ่มสูง	ค่าเฉลี่ยกลุ่มต่ำ	ค่าความแปรปรวน กลุ่มต่ำ	ค่า t - test
1	3.40	1.30	2.33	1.46	1.43
2	2.80	0.20	2.00	1.20	1.51
3	3.60	0.29	2.50	1.90	1.65
4	3.00	-9.53	2.33	1.86	1.09
5	3.80	0.69	2.16	1.36	2.54
6	4.00	0.50	2.50	2.30	2.00
7	3.40	0.79	2.00	1.20	2.21
8	3.40	2.30	2.16	1.36	1.44
9	3.60	0.79	1.83	1.36	2.68
10	2.40	0.80	2.00	1.60	0.57
11	2.40	2.80	3.00	2.40	-0.58
12	3.20	2.20	2.50	3.10	0.67
13	3.40	0.29	2.16	2.16	1.75
14	3.20	0.70	1.83	0.96	2.36
15	4.00	1.50	2.66	3.46	1.33
16	1.80	1.70	1.33	1.06	0.62
17	2.20	1.70	2.16	1.36	0.04
18	3.20	2.20	1.33	0.66	2.46
19	1.80	1.70	1.33	0.66	0.67

ชุดที่ 6 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าเฉลี่ย กลุ่มสูง	ความแปรปรวน กลุ่มสูง	ค่าเฉลี่ยกลุ่มต่ำ	ความแปรปรวน กลุ่มต่ำ	ค่า t - test
20	3.00	0.99	1.50	1.10	2.31
21	4.00	3.00	3.50	3.50	0.43
22	3.00	0.99	2.33	1.86	0.88
23	3.40	2.30	2.16	1.36	1.44
24	3.40	1.30	2.16	1.76	1.57
25	3.20	1.20	1.50	0.70	2.75
26	2.80	1.70	1.83	1.36	1.23
27	3.40	0.29	1.66	1.86	2.63
28	3.80	0.19	2.83	3.36	1.14
29	3.60	0.79	2.50	2.30	1.39
30	3.40	1.30	2.83	2.96	0.61
31	3.40	1.30	1.50	1.10	2.74
32	3.80	0.69	2.33	3.06	1.68
33	4.00	0.50	2.00	2.00	2.82
34	4.00	0.50	2.00	1.60	3.08
35	3.80	0.19	2.16	2.16	2.37
36	4.00	0.50	2.33	1.86	2.42
37	4.00	1.00	3.33	3.06	0.73
38	3.60	1.30	3.00	2.40	0.69

ค่าความเชื่อมั่น = 0.89

ข้อมูลจากคำถามปลายเปิด

ข้อมูลที่น่าสนใจในส่วนนี้ เป็นปัญหาจากคำถามปลายเปิดท้ายแบบสอบถามแต่ละชุด เป็นปัญหาที่เสนอโดยกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม นำมาเสนอโดยเรียงลำดับ จากปัญหาที่มีความถี่มากไปยังปัญหาที่มีความถี่น้อย ปัญหาเพิ่มเติม ในการบริหารการพัฒนาชนบทขององค์กรในแต่ละระดับมีดังนี้

1. ปัญหาของคณะกรรมการ กชช.

1. อนุกรรมการบางท่านเป็นสมาชิกคณะกรรมการหลายคณะ ไม่กระจายงานให้ผู้อื่นรับผิดชอบบ้าง ทำให้งานของคณะกรรมการไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร

2. สมาชิกคณะกรรมการต่าง ๆ มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายจากกรม กระทรวงที่ตนสังกัดมากกว่าที่จะรับผิดชอบร่วมกันกับสมาชิกอนุกรรมการอื่น ๆ ในการบริหารการพัฒนาชนบท

3. ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาชนบทมีไม่เพียงพอ และคณะกรรมการได้รับข้อมูลช้า

4. ขาดวิธีปฏิบัติที่แน่ชัดเกี่ยวกับการประเมินผล ถึงแม้ว่าจะมีการกำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการต่าง ๆ ไว้แล้ว แต่ในทางปฏิบัติการรายงานผล การติดตามและประเมินผล กระทำกันหลายฝ่าย มีการเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติโดยไม่แจ้งให้คณะกรรมการติดตามและประเมินผลทราบ

5. ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งตามตำแหน่ง และมีอำนาจในการตัดสินใจ ไม่สามารถเข้าประชุมด้วยตนเอง มักให้เจ้าหน้าที่อื่นเข้าร่วมประชุมแทน

6. ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้เข้าประชุมแทน ไม่ใช่เจ้าหน้าที่ระดับนโยบาย จึงมีอาจตัดสินใจใด ๆ ได้

7. ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้เข้าประชุมแทน ไม่แจ้งผลการประชุมให้ผู้บริหารในระดับสูงทราบ ทำให้งานดำเนินไปไม่ราบรื่น และเกิดความล่าช้า

8. มีการประชุมบ่อยเกินไป และแจ้งกำหนดเวลาการประชุมในระยะกระชั้นชิด

อันเป็นเหตุให้สมาชิกขาดการประชุม

9. การมอบหมายให้เจ้าหน้าที่เข้าประชุมแทน มิได้กระทำอย่างต่อเนื่อง ทำให้ขาดข้อมูลที่จำเป็นในการตัดสินใจ

10. สมาชิกคณะกรรมการบางคน รับผิดชอบงานหลายด้าน ทำให้มีภาระมากซึ่งส่งผลต่อความก้าวหน้าของงานด้านการพัฒนาชนบท

11. นอกจากมีงานประจำมากแล้ว กฎและระเบียบต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาชนบทก็มีมากด้วย ทำให้ยากแก่สมาชิกที่จะจดจำและนำไปปฏิบัติ

12. ขาดการสนับสนุนด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์การพัฒนาชนบท จากภาคเอกชน

13. สมาชิกคณะกรรมการบางคนไม่ยอมรับความคิดเห็นจากคณะกรรมการอื่น ๆ

14. สมาชิกคณะกรรมการบางคนไม่ให้ความสำคัญต่อปัญหาในการบริหารในส่วนภูมิภาค จึงทำให้การดำเนินงานเป็นไปในลักษณะที่ด้อยประสิทธิภาพ

15. เมื่อมีสมาชิกมีความเห็นไม่ตรงกัน ก็ยากที่จะหาข้อยุติ เพราะคณะกรรมการประกอบด้วยสมาชิกที่ทรงคุณวุฒิทั้งนั้น

16. คณะกรรมการส่วนมากไม่มีโอกาสเดินทางไปยังท้องถิ่นที่พัฒนา จึงทำให้ไม่ตระหนักถึงปัญหาของประชาชนอย่างแท้จริง

17. คณะกรรมการไม่มีบทบาทสำคัญในการผลักดันให้การบริหารในส่วนภูมิภาคเข้าใจนโยบายและแผนงานต่าง ๆ ทำให้มีอุปสรรคในการปฏิบัติ

18. มีการเปลี่ยนตัวบุคลากรในคณะกรรมการบ่อยครั้ง ทำให้งานไม่ต่อเนื่อง

2. ในระดับกระทรวง

1. งานพัฒนาชนบทของกระทรวงยังไม่จำแนกให้เห็นเด่นชัดว่าแตกต่างจากงานปกติอย่างไร จึงทำให้การเน้นความสำคัญของงานพัฒนาชนบทด้อยไป อันมีผลกระทบต่อการเสนองบประมาณ

2. เจ้าหน้าที่ของกระทรวงในระดับตำบล ยังขาดความเข้าใจในแนวทางปฏิบัติ การพัฒนาชนบท ทั้งนี้ เพราะยังไม่มี การชี้แจงหรือทำคู่มือปฏิบัติการทำงานในฐานะผู้แทน กระทรวงระดับตำบล

3. งบประมาณของกระทรวงมีจำกัด เช่น กระทรวงศึกษาธิการ เป็นการจัดการ ศึกษาเพื่อพัฒนาชนบทอยู่แล้ว ทั้งในด้านวัสดุประสงค์ หลักสูตร และแผนงานดำเนินงาน ซึ่ง ส่วนใหญ่ทำถึงเยาวชน การนำเงินไปช่วยพัฒนาประชาชนจึงทำไม่เต็มที่ หากมีงบประมาณ เพิ่มขึ้นในส่วนพัฒนาชนบทมากขึ้น อาจทำให้การดำเนินงานดีขึ้น

3. ปัญหาในระดับกรม

1. ขาดอัตรากำลังในระดับกรม
2. ไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุนโครงการเท่าที่ควร ที่ดำเนินงานอยู่ใช้งบประมาณ แผนงานอื่น หรือเงินบำรุง จึงไม่สามารถสนับสนุนได้ตามเป้าหมายของโครงการ
3. ขาด Basic Concept ในการพัฒนาชนบท เพราะกรอบและแผนงานที่กำหนด ให้ดำเนินงานไม่ชัดเจนพอ
4. ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานของราษฎรที่ได้รับจาก กชช. 3 จากจังหวัดไม่เป็น ไปตามข้อเท็จจริง การวางแผนกิจกรรมที่จะสนับสนุนลำบาก เพราะต้องมีการปรับแผนบ่อย ครั้ง
5. งบประมาณงวดแรกออกล่าช้า มีปัญหาในการดำเนินการต่อเนื่อง
6. ขาดการประชุมแก้ไขปัญหในระดับกรมกับผู้ควบคุมนโยบาย
7. ไม่ใช้งานหลักของกรม
8. การประสานงานและความต่อเนื่องของ 4 กระทรวงหลัก ยังไม่เพียงพอ เพราะต่างมุ่งงานของตนเป็นหลัก
9. โครงการบางโครงการที่กำหนดในกรอบนโยบายการประสานแผน ไม่ได้ รับ การสนับสนุนงบประมาณประจำปี เนื่องจากไม่ได้งบประมาณจากสำนักงบประมาณ

10. ทรัพยากรสำหรับใช้ในการนิเทศติดตามผลมีจำกัดเกินไป
11. ผู้นำระดับจังหวัดไม่ส่งเสริมติดตามงานนี้
12. งานบางอย่างต้องทำเป็นพื้นฐานทุกพื้นที่ แต่การเน้นชนบทยากจนทำให้พื้นที่บางพื้นที่อยู่นอกเขตการปูพื้นฐาน
13. ระเบียบและแนวปฏิบัติของกระทรวงการคลังยุ่งยากเกินไป
14. เสียเวลาไปกับเอกสารมาก
15. ระเบียบต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ตั้งแต่เดิมจนถึงปัจจุบัน ไม่สอดคล้องกับงานพัฒนา
16. การปฏิบัติงานของข้าราชการยังเกาะยึดติดกับวิธีการดั้งเดิม คือให้ถูกไว้ก่อนล่าช้าไม่เป็นไร จึงทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนทันเวลาที่
17. นโยบายในการดำเนินงานขาดความมุ่งหมายที่ชัดเจน
18. การพิจารณาถ่วงถ่วงโครงการในระดับอำเภอ (กพอ.) และระดับจังหวัด (กพจ.) ยังไม่ดีพอ ทำให้ไม่ขึ้นปฏิบัติการตาม กชช. 5 มีการขอเปลี่ยนแปลงแก้ไขโครงการและพื้นที่เป็นจำนวนมาก
19. โครงการบางโครงการที่กำหนดในกรอบนโยบายการประสานแผน ไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณประจำปี เนื่องจากไม่ได้งบประมาณจากสำนักงานประมาณ
20. งบประมาณส่วนหนึ่งสำนักงานสนับสนุนในรูปของเงินอุดหนุนส่วนท้องถิ่น ต้องนำเข้าขอยุติจังหวัด ขอความเห็นชอบจากสภาจังหวัด ทำให้ล่าช้าและสิ้นเปลืองเวลา ทั้ง ๆ ที่ไม่สามารถจะแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการการใช้เงินส่วนนี้ได้
21. บุคลากรซึ่งเป็นข้าราชการส่วนจังหวัด ไม่สามารถเติบโตเป็นหัวหน้าหน่วยงาน หัวหน้าฝ่าย ทำให้ขาดขวัญกำลังใจในการทุ่มเทในการปฏิบัติงาน

4. ปัญหาของผู้อำนวยการโครงการ

1. เจ้าหน้าที่ทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนตน ไม่มีอุดมคติในการทำงาน
2. ขาดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน

3. ขาดศูนย์การประชาสัมพันธ์และข่าวสาร

4. งบประมาณไม่สัมพันธ์กับปริมาณงาน

5. ขาดการประสานงานระหว่างส่วนกลางกับส่วนภูมิภาค

6. มีคณะกรรมการและหน่วยงานในการบริหารพัฒนาชนบทมากเกินไป

7. ราษฎรไม่เข้าใจในอุดมการณ์และวัตถุประสงค์ของโครงการ

8. การติดตามผลระดับกรมไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร มักจะรายงานผลด้านลบ

ไม่ได้ระบุให้หน่วยงานใดแก้ไขข้อบกพร่องของตน

9. การประเมินผลโครงการของหน่วยงานอื่นในพื้นที่ปฏิบัติการ อาจถามไม่ตรงจุด หรือตรงกับพื้นที่เฉพาะของโครงการ

10. ขาดการประสานงานที่ดีระหว่างเจ้าหน้าที่ระดับต่าง ๆ

11. ขาดวิธีการจัดการให้เชื่อมต่อเนื่องระหว่างโครงการต่าง ๆ ที่ลงไปในพื้นที่

12. การบริหารงานในฐานะผู้อำนวยการโครงการอยู่ในภาวะกดดัน ผู้ปฏิบัติงาน

มักจะทำงานตามนโยบายของเบื้องบน

13. การโยกย้ายบุคลากรผู้มาใหม่ไม่รู้อะบบงาน ทำให้เสียเวลาและขาดการทำงานต่อเนื่อง

14. ขาดการประเมินผลในแง่ผลที่ได้ในเชิงเศรษฐกิจ

15. ไม่มีการเก็บข้อมูลหรือระบบข้อมูลอ่อนมาก

16. หน่วยงานระดับอำเภอลงไป มีความสับสนในโครงการต่าง ๆ ที่ลงไปมาก

17. ส่วนราชการที่รับผิดชอบโครงการ ขาดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถในการจัดทำแผนและบริหารแผน

18. แบบฟอร์มต่าง ๆ ในการรายงาน ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ของโครงการ และมีรายงาน มีการสอบถามมากบ่อยเกินไปจนไม่ค่อยมีเวลาทำงาน

19. การจัดซื้อโดยประมุขร่วมและดำเนินการระเบียบทางราชการ ทำให้ได้วัสดุที่แพงกว่าที่ควรจะเป็น

20. เจ้าหน้าที่ในระดับจังหวัดลงไปรายงานผลด้านปริมาณมากกว่าคุณภาพ

5. ปัญหาในระดับจังหวัด

1. บุคลากรมีอยู่ไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน ปกติก็ปฏิบัติงานประจำอยู่แล้ว ไม่ได้ศึกษาในเรื่องระเบียบแบบแผนและหลักเกณฑ์ของ กชช. อย่างละเอียด
2. ขาดรูปแบบ ขาดระบบ ขาดนโยบายในการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ทำให้เจ้าหน้าที่ต้องทำงานสับสน ไม่ได้เป็นไปตามระบบ P.C. ต้องทำงานมากขึ้น ไม่มีเวลาที่จะประสานงาน ส่วนใหญ่จะสนใจแต่งานประจำ
3. ขาดเอกภาพในการวินิจฉัยสั่งการในจังหวัด เนื่องจากการสั่งจากหลายหน่วยงาน บางครั้งขัดแย้งกัน บางครั้งซ้ำกัน ทำให้ผู้ปฏิบัติไม่สามารถตัดสินใจได้
4. ยอดงบประมาณและอำนาจจัดสรรงบประมาณยังอยู่ส่วนกลาง และแยกแต่ละกรม จึงไม่สามารถตอบสนองความต้องการในการพัฒนาชนบทของจังหวัดได้ ควรจะให้จังหวัด โดย กพจ. จังหวัดเป็นผู้จัดสรร และควบคุมงบประมาณที่ดำเนินการในจังหวัดทั้งหมด
5. กพจ. ไม่มีอำนาจเด็ดขาดในการควบคุมและดำเนินงานโครงการของหน่วยงานสังกัดกรมต่าง ๆ ในระดับจังหวัดได้ รวมทั้งไม่ได้รับอำนาจการให้ทุนให้โทษอย่างชัดเจน
6. การวางแผนตามอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ ไม่ได้วางแผนตามปัญหาและความต้องการของประชาชน ไม่มีการปรับปรุงแผนให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง
7. ขาดการประเมินผลต่อเนื่อง และไม่ได้นำผลการประเมินผลมาปรับปรุงอย่างจริงจัง
8. ส่วนกลางมักทำงานล่าช้าไม่เป็นไปตามกำหนดนัดหมาย เมื่อเกินกำหนดเวลามักจะเร่งระดับจังหวัด เป็นเหตุให้ผลงานไม่ดีพอ จนกระทั่งต้องใช้วิธียอมแมวขาย
9. งานพัฒนาชนบทยังกระทำซ้ำซ้อน ไม่มีการจัดรูปงานชัดเจน และมีขั้นตอนในทางปฏิบัติมาก ทราบใดเจ้าหน้าที่ในจังหวัดยังมีกรม กระทรวง เป็นผู้บังคับบัญชาอยู่ การทำงานเป็นเรื่องเป็นไปได้ยากเพราะแต่ละฝ่ายทำตามคำสั่งของตนสังกัด ควรจะมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง

10. ขาดเจ้าหน้าที่และงบประมาณในการดำเนินการประเมินผล ควรมีเจ้าหน้าที่ติดตามและประเมินผลระดับจังหวัดโดยเฉพาะ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริง

11. จังหวัดควรจะมีอำนาจในการกำหนดปัญหาและวางแผนของตนเอง จะได้ไม่ลังเลใจในการร่างโครงการ

12. มีหลายหน่วยงาน หลายกระทรวง วางแผนไม่ได้เป็นมติดียอมรับของทุกกระทรวง บางหน่วยงานไม่มีผู้แทนระดับอำเภอหรือหมู่บ้าน และมีอัตรากำลังน้อย ไม่สามารถลงไปหาข้อมูลในระดับหมู่บ้านได้ ต้องอาศัยหน่วยงานอื่นจึงทำให้ไม่สามารถวางแผนได้ดี

13. การสั่งการจากส่วนกลางถึงจังหวัดล่าช้า ปฏิบัติไม่ทัน และเจ้าหน้าที่จากหลายสังกัดก็ต้องคอยฟังคำสั่งจากต้นสังกัด

14. การประเมินผลที่แท้จริงและถูกต้อง ซึ่งส่วนใหญ่จะให้ผู้ปฏิบัติเป็นผู้ประเมิน ทำเมื่อไหร่ก็ประสบผลสำเร็จทุกครั้ง เป็นวิธีที่เชื่อถือไม่ได้

15. ขาดการประสานแผนในระดับจังหวัด มีปัญหาในเรื่องความซ้ำซ้อนของงาน กิจกรรมต่าง ๆ ที่ลงสู่พื้นที่บางพื้นที่แทบจะไม่มีงานหรือโครงการใด ๆ ลงไปเลย

16. คณะกรรมการคณะต่าง ๆ มักจะไม่ได้ประชุมกันจริงจัง ดังนั้นแผนและโครงการจึงไม่สอดคล้องกัน

17. แต่ละกระทรวง ตั้งแต่ระดับกระทรวง กรม ยังพยายามที่จะแก่งแย่งงบประมาณ แผนงานไปดำเนินงาน ตลอดจนปลุกฝังให้คนขององค์การดำเนินงานสนองนโยบายขององค์การ บางครั้งในระดับกรม กระทรวงเดียวกัน ก็มีการแก่งแย่งกัน ทำให้การประสานงานเป็นไปไม่ได้

18. ข้าราชการทุกระดับขาดอุดมการณ์ในการทำงาน ทุกคนหวังเพื่อตนเองเท่านั้น ขาดความรู้สึกการเป็นเจ้าของ ขาดความจริงใจในการทำงาน

19. ขาดข้อมูล อุปกรณ์และความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่และประชาชน การวางแผนตามแบบ กชช. จึงไม่สมบูรณ์ครอบคลุมทุกด้าน

20. การประสานงานมีปัญหาในแง่ผลประโยชน์ ถ้าผลประโยชน์สอดคล้องกันก็ประสานกันได้ แต่ที่ประสานงานแบบขอไปทีอย่างทุกวันนี้ ทุกฝ่าย ทุกคนยังคิดว่าตนเองจะเป็นเครื่องมือของฝ่ายอื่นอยู่

21. มีการคิดรูปแบบและระบบพัฒนาใหม่ ๆ ขึ้นมาซ้ำซ้อน หรือแทนระบบเก่าซึ่งกำลังจะก้าวหน้าก็ต้องซบเซาลง

6. ปัญหาในระดับอำเภอ

1. ขาดผู้ประสานงานอย่างแท้จริง บางหน่วยงานไม่ให้ความสนใจ
2. กพอ. ขาดผู้ชำนาญในการวางแผน ต่างคนต่างทำ
3. กพอ. ไม่มีอำนาจในการวินิจฉัย ตัดสินใจได้อย่างเด็ดขาด ผู้แทนหน่วยงานต่าง ๆ ไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง กพอ. แต่ปฏิบัติตามคำสั่งต้นสังกัด
4. การจัดรูปงานยังไม่สอดคล้องกัน เจ้าหน้าที่มีหลายหน่วยงาน ซึ่งแต่ละหน่วยงานมักยึดต้นสังกัดเป็นหลัก
5. เจ้าหน้าที่ประเมินผลโดยไม่เห็นผลงานที่แท้จริงของโครงการต่าง ๆ และประเมินไม่สม่ำเสมอ
6. ข้อมูลในการวางแผนไม่ชัดเจน แน่นนอน
7. ขาดอัตรากำลังคนเต็มวทำงานยุ่งไปหมด
8. เจ้าหน้าที่ประเมินผลทำไม่จริงจัง
9. ขาดการประชุมสัมมนาทำความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ก่อนดำเนินการวางแผน
10. อำนาจในการวินิจฉัยสั่งการ ยังไม่ชัดเจน บางหน่วยงานไม่ยอมรับ
11. นโยบายจากกระทรวงต่าง ๆ ส่งมอล้ำซ้ำ ระยะเวลาในการจัดทำแผนมีจำกัดเกินไป แผนที่ได้จึงไม่ดีเท่าที่ควร
12. ตำบลส่งโครงการต่าง ๆ มากมาย และไม่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่และความเป็นไปได้ของท้องถิ่น ทำให้เกิดปัญหาในการตัดทอนและการวางแผน

13. ระเบียบบริหารราชการปัจจุบัน ไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาชนบท คืออำนาจมักอยู่ส่วนกลาง ผู้ปฏิบัติงานใกล้ชิดประชาชนไม่มีอำนาจ การทำงานจึงเป็นการทำงานเพื่อหน่วยเหนือ

14. การวางแผนส่วนมากมิได้มุ่งพัฒนาทางเศรษฐกิจ ส่วนมากเน้นเฉพาะด้านวัตถุ

15. ส่วนกลางมักจะสั่งการโดยตรงกับหน่วยงานของตน มิได้ผ่าน กพอ.

16. โครงการมีมาก กพอ. ไม่สามารถควบคุมได้ทั่วถึง

17. ขาดเครื่องมือในการประเมินผล

18. กระทรวงจัดงบประมาณไม่เท่ากัน บางกรมได้มาก บางกรมได้น้อย ในขณะที่งานเท่ากัน

19. ควรมีการกระจายงานควบคุมไปสู่ระดับตำบล ให้รับผิดชอบงานมากยิ่งขึ้นเพื่อแบ่งเบาภาระของอำเภอ

7. ปัญหาในระดับตำบล

1. งบประมาณน้อย การพัฒนาไม่ค่อยจะได้ผลเท่าที่ควร การแก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนสำเร็จน้อย

2. สมาชิกสภาตำบลขาดประชุม เนื่องจากไม่ได้กำหนดวันไว้แน่นอน และไม่มีกำลังใจในการเข้าประชุม เนื่องจากไม่มีเบี้ยประชุม

3. การประสานงานระดับส่วนกลางไม่ดีพอ ทำให้เจ้าหน้าที่ในพื้นที่ยึดถือนโยบายแต่ละหน่วยงานมากกว่าความจำเป็นของหมู่บ้าน

4. การจัดทำโครงการไม่ได้มาจากหมู่บ้านอย่างแท้จริง ส่วนมากจะกำหนดมาจากส่วนบน โดยกำหนดโครงการแล้วเลือกพื้นที่

5. การติดต่อสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่กับประชาชน มักสื่อความหมายผิดพลาดไป ทำให้ผลงานไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

6. การพัฒนาชนบทมักจะสั่งงานโดยกระชั้นชิด จนปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นไปตามเวลาที่กำหนด บางครั้งตรงฤดูการทำนา

7. สมาชิกสภาตำบลไม่รู้หน้าที่ของตัวเองในการรับผิดชอบบางอย่างเกี่ยวกับ คปต.

8. โครงการที่กรรมการหมู่บ้านตั้งไว้ไม่ได้ตามความประสงค์ จึงมีปัญหากับชาวบ้านมาก

9. สมาชิกสภาตำบล และ คปต. ยังขาดความรู้ความเข้าใจในนโยบาย กชช. ในระดับตำบลที่ดีพอ ทำให้การทำงานไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เพราะแต่ละคนไม่รู้ขอบข่ายการทำงานของตนว่าจะต้องทำอะไรบ้าง ทำในลักษณะไหน กับใคร

10. ก่อตั้งจะมีการจัดสรรงบประมาณให้ แต่ละโครงการน่าจะมีการสำรวจความเป็นไปได้ของแต่ละโครงการเสียก่อนว่า โครงการไหนควรจะมาก่อนหลัง แล้วเรียงลำดับไว้ตามความจำเป็น

11. การประสานงานยังมีน้อยมาก เนื่องจากผู้นำระดับตำบลไม่ทราบนโยบายแน่ชัดและไม่ให้ความสนใจในการทำงานระบบนี้เลย ตลอดจนเจ้าหน้าที่ยังขาดการติดต่อสื่อสารที่ใกล้ชิด

12. ขาดการประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจในระบบ กชช. แก่ราษฎร ทำให้ราษฎรไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร

13. มีการขัดแย้งในการจัดทำแผนในระดับตำบล เนื่องจากผู้วางแผนในระดับนี้มาจากหลายหน่วยงาน จึงต่างคนต่างปฏิบัติ

14. สภาตำบลไม่มีอำนาจเด็ดขาดในการพัฒนาท้องถิ่นของตน เพราะต้องฟังความเห็นชอบจากระดับบนอยู่

15. สมาชิกสภาตำบลบางคนยังไม่เข้าใจในการพิจารณาโครงการเพื่อจัดสรรงบประมาณ โดยไม่คำนึงถึงความจำเป็นของแต่ละโครงการในหมู่บ้านนั้น ยังมีการแบ่งสรรปันส่วนกันเหมือนเบี้ยหัวแตก

16. การเบิกจ่ายเงินล่าช้า ไม่ตรงกับระเบียบที่วางไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะงานมีมาก แต่เจ้าหน้าที่มีน้อย

17. งานที่พัฒนาไม่คุ้มค่ากับการลงทุน เช่น ไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์เท่าที่ควร

18. คปต. ไม่มีโอกาสได้พิจารณาโครงการจากหมู่บ้านต่าง ๆ อย่างถี่ถ้วนก่อนที่จะบรรจุ แผนพัฒนาของตำบล เลขาสภาตำบลมักจะรวบรวมจัดทำขึ้นก่อน

19. โครงการซ้ำซ้อนกันมากในแต่ละหน่วยงาน จึงทำให้ไขว้เขวในการจัดทำโครงการ

20. เจ้าหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบไม่จริงจังต่อการปฏิบัติงานเท่าที่ควร

8. ปัญหาทั่วไปในการพัฒนาชนบทตามทัศนะของคณะกรรมการต่าง ๆ ของ กชช.

1. หน่วยงานรับผิดชอบด้านการวางแผนในระดับจังหวัดและองค์กรที่เกี่ยวข้องยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ที่ถูกต้อง

2. ปัญหาข้อมูลที่น่ามาใช้ในการวางแผนพัฒนาชนบท ไม่เป็นปัจจุบันทำให้เป็นอุปสรรคต่อการจัดทำแผนพัฒนาชนบท

3. การประสานงานระหว่างกระทรวงไม่ดีเท่าที่ควร

4. การร่วมปฏิบัติงานของ 4 กระทรวงหลัก เป็นหัวข้อถกเถียงกันมากกว่านำไปปฏิบัติจริง ๆ

5. ขาดการประสานงานอย่างมีประสิทธิภาพระหว่างหน่วยงานในส่วนกลางกับส่วนภูมิภาค

6. ขบวนการว่าด้วยการติดตามประเมินผลยังขาดประสิทธิภาพ ขาดหน่วยงานกลางในการประเมินผลที่จะทราบถึงผลกระทบโครงการอย่างแท้จริงของชุมชน

7. ขาดความเป็นเอกภาพของการวางแผนและกำหนดนโยบายในระดับชาติ ทำให้เกิดการซ้ำซ้อนของการดำเนินงาน

8. การวางแผนการพัฒนาชนบท ควรเริ่มจากท้องถิ่นมาก่อนมิใช่วางแผนจากส่วนกลาง

9. เจ้าหน้าที่ขาดขวัญและกำลังใจ เพราะความก้าวหน้าในราชการไม่ชัดเจน ไม่ดึงดูดใจ สถานที่ปฏิบัติงาน อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกไม่เอื้ออำนวยให้ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายได้อย่างคล่องตัว

10. เจ้าหน้าที่เป็นจำนวนมากในระดับตำบล อำเภอ ขาดการนิเทศการให้คำปรึกษา จากเจ้าหน้าที่ซึ่งรับผิดชอบต่อโครงการในระดับที่สูงกว่า

11. หน่วยงานรับผิดชอบเกี่ยวกับการพัฒนาชนบท มีแนวโน้มจะยึดถืองานของตนเป็นหลัก ทำให้การประสานโครงการและความต่อเนื่องของโครงการ ไม่เป็นไปในระบบเดียวกัน ยังสงวนผลประโยชน์ในการรักษางานของตนไว้

12. ขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี ทำให้ประชาชนไม่รู้เรื่อง ไม่เข้าใจในระบบ และ แนวทางปฏิบัติงานของการพัฒนาชนบทในระบบ กชช.

13. ระบบการจัดสรรงบประมาณยังขาดประสิทธิภาพ เพราะไม่ได้จัดสรรงบประมาณ ลงไปตามโครงการให้จังหวัดเบิกจ่ายตามโครงการ ทำให้การรวมพลังของเจ้าหน้าที่เกิด ความไม่คล่องตัว เพราะแทนที่จะเบิกจ่ายตามโครงการกลับไปเบิกจ่ายตามหน่วยงาน

14. ความรับผิดชอบของหน่วยงานในการพัฒนาชนบทกว้างเกินไป กว่าที่จะปฏิบัติ อย่างได้ผลดี

15. การกำหนดเป้าหมายพื้นที่ตลาดเคลื่อนต่อความเป็นจริง ทำให้การพัฒนาไม่ตรง ตามกลุ่มเป้าหมาย

16. ระบบราชการ โดยเฉพาะระบบการเงินเป็นเหตุให้งานล่าช้า ผู้ปฏิบัติไม่ อยากรทำงาน

17. ปัญหาไม่สามารถปลูกให้คนช่วยตนเองได้เท่าที่ควร

18. โครงการพัฒนาชนบทของกระทรวงต่าง ๆ มีกว้างแผนปฏิบัติงานไม่ครบวงจร ขาดการผสมผสานกัน และโครงการบางกรมซ้ำซ้อนกัน ทำให้ชาวบ้านสับสนในการร่วมมือ กับราชการ

19. ปัญหาการสร้าง ความเข้าใจและ เกิดความรู้สึกตระหนักถึงหน้าที่ และความรับผิดชอบในกลุ่มเจ้าหน้าที่ยังเป็นสิ่งสำคัญ

20. ความไม่เพียงพอของงบประมาณปี 2527 - 2528 ทำให้แผนและโครงการพัฒนา ชนบทที่กำหนดเป้าหมายไว้ ไม่ได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณเต็มตามแผน

๑. ปัญหาทั่วไปในการบริหารการพัฒนาชนบทตามทัศนะของปลัดกระทรวง

1. การวางแผนระดับจังหวัดขาดประสิทธิภาพ เพราะขาดเจ้าหน้าที่หรือองค์กรวางแผนที่มีความรู้และทักษะ
2. งานพัฒนาชนบทที่กำหนดเจ้าหน้าที่ผู้ถือปฏิบัติยังไม่ได้กำหนดและบังคับให้เป็นหน้าที่ที่จะสามารถนำไปต่อรองในการพิจารณาถึงความก้าวหน้าในอาชีพ จึงทำให้มองไปว่างานพัฒนาชนบทเป็นงานฝาก
3. งบประมาณพัฒนาชนบทที่จัดสรรไปให้จังหวัดตามแผนงานและโครงการมีจำกัด จึงไม่สามารถปฏิบัติการตามแผนให้ครอบคลุมพื้นที่ที่มีปัญหา แรงจูงใจ
4. คณะอนุกรรมการบางคนรับผิดชอบงานหลายด้าน ทำให้ปฏิบัติงานไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร
5. การประสานงานยังไม่ดีเท่าที่ควร
6. การกำหนดพื้นที่ยากจนเพื่อใช้เป็นหลักในการลงทรัพยากรตามโครงการ ไม่ได้อยู่บนพื้นฐานแห่งข้อเท็จจริง ทำให้การแก้ปัญหาไม่ตรงจุด
7. การทำแผนระดับตำบลยังไม่เป็นไปอย่างถูกต้องตามหลักวิชา มักกำหนดปัญหาอย่าง Subjective นั่นคือการตัดสินใจยังไม่อยู่ในฐานแห่งข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ที่เพียงพอ
8. การเปิดโอกาสให้ประชาชนฝึกปฏิบัติในการบริหารจัดการโดยเฉพาะการเงิน เป็นเรื่องสำคัญ รัฐบาลยังไม่ทราบความสำคัญของเรื่องนี้นัก ถึงแม้จะมีการตั้งกองทุนพัฒนาชนบทขึ้นแล้ว
9. คปต. ชักงูหรือบังคับการตัดสินใจของ กสศ.กม. มากเกินไป การเรียนและการสอนที่ กสศ.กม. ได้รับความมีการปรับปรุงใหม่ ทั้งสองฝ่ายดูเหมือนจะไม่ทราบว่ารัฐมีนโยบายให้ชุมชนพึ่งตนเอง และมีอิสระในการพึ่งตนเอง และมีอิสระในการตัดสินใจ
10. การสนับสนุนจากหน่วยงานระหว่างประเทศ บางครั้งสวนทางกับนโยบายของกระทรวงฯ ความสำเร็จความร่วมมือการรวมหน่วยงานต่างประเทศต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของการสนับสนุนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

10. ปัญหาทั่ว ๆ ไปในการบริหารการพัฒนาชนบทตามทัศนะของอธิบดี

1. ขบวนการว่าด้วยการติดตามประเมินผลยังขาดประสิทธิภาพ ขาดหน่วยงานกลางในการประเมินผลที่จะทราบถึงผลกระทบของโครงการอย่างแท้จริงของชุมชน
2. ขาดการเตรียมคนเพื่อรองรับการพัฒนาอย่างจริงจัง
3. ระบบสื่อสารข้อมูลนโยบายระหว่างส่วนกลางกับส่วนภูมิภาคล่าช้า ตลอดจนความสับสนในบทบาทหน้าที่แต่ละองค์กรในระดับจังหวัด
4. ระบบแผนที่พยายามจะใช้ให้เป็นหลักในการพัฒนาชนบทยังไม่สามารถแก้ปัญหาได้ เพราะขาดการวางแผนระยะยาวในจังหวัด โดยคำนึงถึงผลการเจริญเติบโตในอนาคตของจังหวัด ปัจจุบันมีแต่บัญชีโครงการความต้องการปีต่อปี ที่ไม่สามารถตั้งวัตถุประสงค์ เป้าหมายได้
5. การประสานแผนระหว่างกรมที่เกี่ยวข้องขาดความจริงจังในทางปฏิบัติ
6. การประสานงานระหว่างกองต่าง ๆ ของกรมเอง มีปัญหา
7. ประชาชนบางพื้นที่เป้าหมาย มีความจำเป็นในการประกอบอาชีพและอยู่ห่างไกลไม่สามารถปลีกเวลาเข้ารับการบริการด้านวิชาการเพื่อเพิ่มพูนเทคโนโลยี อันจะช่วยเพิ่มผลผลิตได้ ดังนั้นจึงไม่สามารถดำเนินโครงการได้ตามเป้าหมาย
8. หน่วยงานรับผิดชอบด้านวางแผนในระดับจังหวัดและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ที่ถูกต้อง
9. หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการพัฒนาชนบท มีแนวโน้มที่จะยึดถืองานของตนเป็นหลัก ทำให้การประสานโครงการและการต่อเนื่องของโครงการไม่เป็นไปในระบบที่ดีพอ
10. เจ้าหน้าที่รายงานด้านปริมาณงานโดยไม่คำนึงถึงคุณภาพ
11. ขาดเครื่องมือจักรกลในการปฏิบัติงานในบางกิจกรรม เนื่องจากงบประมาณได้รับจำกัด
12. ผู้ปฏิบัติงานในส่วนภูมิภาคยังไม่ทราบนโยบายและทิศทางการดำเนินงานที่แน่ชัด

13. ขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี ทำให้ประชาชนไม่รู้เรื่องและไม่เข้าใจในระบบและแนวทางปฏิบัติงานของการพัฒนาชนบทในระบบ กชช.

14. งบประมาณสนับสนุนโครงการในแผนพัฒนาจังหวัดประจำปีได้รับน้อย บางโครงการไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุนเลย

15. ขาดโครงการและแผนงานที่ต่อเนื่อง เช่น การอุตสาหกรรมชนบท ตลาด ฯลฯ ทำให้การพัฒนาชนบทซึ่งเกี่ยวข้องกับการผลิตภาคเกษตรกรรม ขาดแรงกระตุ้นที่เหมาะสม

16. ความขัดแย้งด้านนโยบายระหว่างแผนพัฒนาชนบทยากจน ซึ่งต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของหมู่บ้านเขาเองมากที่สุด ขณะเดียวกัน กชช. กลับว่าจ้างแรงงานในหมู่บ้าน ทำให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้วยความลำบากในการที่จะกระตุ้นให้เกิด Popular participation

17. ความเข้าใจในแนวความคิด นโยบาย กลวิธีในการพัฒนาชนบทของรัฐ ยังเป็นปัญหาอยู่ทั้งในส่วนของผู้เจ้าหน้าที่ของรัฐและชุมชนยังไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

18. บุคลากรทั้งส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น และส่วนภูมิภาคในส่วนท้องถิ่นไม่สามารถปรับปรุงความเหมาะสมตามปริมาณของงานได้

19. ปัญหาในการบริหารงบประมาณยังขาดความคล่องตัวในการเบิกจ่าย

20. ปัญหาด้านแผนงาน โครงการ แต่ละกระทรวงและกรม ยังไม่สอดคล้องต่อเนื่องกัน

11. ปัญหาทั่วไปในการบริหารการพัฒนาชนบทตามทัศนะของผู้อำนวยการโครงการ

1. ขาดอัตรากำลัง ขาดการเหลียวแลของผู้บังคับบัญชา

2. งบประมาณที่ได้รับไม่สามารถตอบสนองการแก้ปัญหาความต้องการของจังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้านได้ทั่วถึง

3. ผู้บังคับบัญชา ไม่ได้ให้ความสำคัญของโครงการ กชช. ยังยึดถือการสั่งงานจากบนลงล่าง และยังยึดติดในหน้าที่มากกว่าการปฏิบัติตามระบบ กชช.

4. การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ติดตามประเมินผลของหน่วยงานที่มีหน้าที่โดยตรง มิได้ประสานงานกับผู้ปฏิบัติ ทำให้เกิดความคลาดเคลื่อน ผลที่ออกมาจึงผิดพลาดมากอุปสรรคหนึ่งว่าโครงการไม่ได้ผล

5. ขาดการประสานงานในระดับกรมฯ กองฯ กระทรวง จากการประชุม กชช. ในเรื่องตั้งงบประมาณเนื่องจากโครงการทำงานไม่ได้เป้าหมายซึ่งความจริงโดยการทำงานตามเป้าหมาย แต่กระทรวงไม่เป็นปากเสียงให้กรมฯ ซึ่งไม่ได้เข้าร่วมประชุมด้วย

6. ขาดการติดตามผลงานจากผู้บังคับบัญชา

7. ผู้บริหารไม่เข้าใจระบบของ กชช. ทำให้การสั่งการและการดำเนินงานสับสน ผู้ที่จะพยายามปฏิบัติงานตามระบบ กชช. ถูกมองว่าไม่ให้ความร่วมมือกับกรม

8. กชช. 3 ของจังหวัด ไม่สามารถนำมาวิเคราะห์ใช้เป็นข้อมูลในการตั้งงบประมาณ เนื่องจากส่งมาช้ากว่ากำหนดเวลาที่จะต้องจัดทำค่าของงบประมาณไปยังสำนักงานงบประมาณ

9. เจ้าหน้าที่ในท้องถิ่นมีปัญหาในการรับคำสั่ง และสื่อสารกับโครงการ

10. การแต่งตั้งเพื่อดำรงตำแหน่งบริหารโครงการ ไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานโครงการ เพราะผู้ได้รับตำแหน่งบริหารมักจะมีงานอื่น ๆ ที่ต้องบริหารมากหลาย ๆ งาน ทำให้ขาดรายละเอียดในแต่ละโครงการ

11. การควบคุมงบประมาณให้เป็นไปตามแผนทั้ง ๆ ที่มีการกำหนดหลักการ แต่หน่วยงานที่รับผิดชอบระดับกรม ไม่มีอำนาจหน้าที่โดยตรง ทำให้ไม่ค่อยเป็นไปตามแผนและการรายงานล่าช้า

12. ผู้บริหารพยายามที่จะทำงานในด้านที่จะเป็นผลประโยชน์ต่อตนเอง และทำงานแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ขาดการวางแผนระยะยาวและต่อเนื่อง

13. ขาดการกลั่นกรองในระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัดเท่าที่ควร ทำให้งบประมาณในการแก้ปัญหาของแต่ละจังหวัดสูงมาก

14. การปฏิบัติงานส่วนท้องถิ่นไม่ขึ้นตรงต่อการบริหารงานโครงการ ทำให้เป็นอุปสรรคในการควบคุมคุณภาพของงาน การใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ

15. ไม่มีการประสานงานกันระหว่าง ก.พ. สำนักงานงบประมาณ และกระทรวง เช่นกำหนดงานให้ทำ เวลาขออนุมัติเงินถูกตั้งงบประมาณ ทำให้ประสิทธิภาพของงานต้องลดลง ขออนุมัติอัตรากำลังเพิ่มเติม ก.พ. ไม่ให้ ทำให้เป็นปัญหาในการบริหารในหน่วยงาน

16. ผู้มาช่วยราชการตามโครงการ ต้องทำงานหนักตรากตรำมาก และไม่ได้ปฏิบัติ
งานให้ต้นสังกัด จึงไม่มีโอกาสได้รับความดีความชอบเป็นพิเศษ ทำให้เสียกำลังใจ
17. องค์กรท้องถิ่นยังไม่ตระหนักในความริเริ่ม และยังไม่มีส่วนร่วมเท่าที่ควร
18. ขาดการบริหารโครงการที่ดีในระบบจังหวัด
19. ผู้อำนวยการโครงการไม่มีเวลาออกท้องที่เพื่อตรวจผลงานด้วยตนเอง
20. ไม่มีโอกาสพัฒนาบุคลากร จึงขาดความรู้ความเข้าใจ

รายนามคณะผู้ดำเนินการวิจัย

1. นายประกอบ	ระกิติ	ที่ปรึกษาด้านการพัฒนาชนบท
2. นางศรียา	นิยมธรรม	ที่ปรึกษาด้านการวิจัย
3. นายบุญเจ็ด	กัญญ์ณนันทพงษ์	ที่ปรึกษาด้านสถิติ
4. นายผดุง	อารยะวิญญู	หัวหน้าโครงการวิจัย
5. นายสุนทร	โคตรบรรเทา	ผู้วิจัย
6. นางมลิวัลย์	ธรรมแสง	ผู้วิจัย
7. นายพิพัฒน์	โกศลวัฒน์	ผู้ประสานงานฝ่าย กพ.
8. นายสมบูรณ์	หอดระกูล	ผู้ประสานงานฝ่าย กพ.
9. นายสมควร	ประสิทธิ์นอก	ผู้ช่วยนักวิจัย
10. นายวิรัช	กล้าหาญ	ผู้เก็บข้อมูล
11. นางสุวิมล	อุดมพิริยะศักดิ์	ผู้เก็บข้อมูล
12. นางบังอร	ต้นปาน	ผู้เก็บข้อมูล
13. นางสาวศิริวิมล	แสงเมือง	ผู้เก็บข้อมูล
14. นายประกฤติ	พูลพัฒน์	ผู้เก็บข้อมูล
15. นางสาวอัจฉรา	สากระจาย	ผู้เก็บข้อมูล
16. นายเอกชัย	ปานเม่น	ผู้เก็บข้อมูล
17. นายสมเดช	ทัญยอด	ผู้เก็บข้อมูล